

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 19 oktober 2009*§ 2 Interpellation om årslånga köer till budget- och skuldrådgivning (nr 2009:25)*

Anförande nr 1

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag ber att få hänvisa till utdelat interpellations-svar.

Anförande nr 2

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande! Tack för svaret, Ulf, även om jag tycker att det var lite okonkret! De köer som har funnits och fortfarande finns till skuldråd-givningen har varit galna, om man får uttrycka sig så. Det kan inte vara acceptabelt att man får vänta i ett år på skuldrådgivning. Så tycker jag och även många andra.

Antingen måste man bestämma sig för att skuldrådgivning är ett bra sätt att förhålla sig till och förebygga ekonomisk misär, eller så prioriterar man bort det. Det verkar nästan som om Ulf har gjort detta – prioriterat ned frågan.

Skuldrådgivning kan förhindra att man vräks och göra att man slipper betalningsanmärkningar som gör det otroligt svårt att få ett nytt kontrakt, lån och så vidare. Men om man måste vänta i ett år eller till och med mer på skuldrådgivning tror jag det leder till att de personer som verkligen behöver snabb hjälp i stället exempelvis blir vräkta, i värsta fall, eller får den typ av betalningsanmärkningar som gör att det blir svårt för dem i nästa steg att hitta en ny lägenhet.

Det är bistra tider för många. Om man är i behov av skuldrådgivning tycker jag att Stockholm, som är en stor stad med en stor komplexitet där många människor behöver just skuldrådgivning, skulle kunna bjussa på det. Jag tycker att den verkliga gränsen borde gå vid tre månader; det tycker jag skulle vara toppen! Allting annat tycker jag vittnar om dålig service till medborgarna.

Strukturen för skuldrådgivningen funkar inte riktigt så bra i staden. Nu har en del projekt tillkommit, och det är väl positivt. Men jag tycker att skuldrådgivning är någonting som ska ligga i den ordinarie verksamheten som en viktig stödinsats. De skuldrådgivare som var placerade inom socialtjänstförvaltningen togs bort. Det tror jag var ett misstag. I det förslag som antogs sade ni att man kunde ringa Konsumentverket och få stöd därifrån i stället. Jag vet inte om du har testat det, Ulf Kristersson. Det är nog lite svårt att förvänta sig att Konsumentverket ska ta tag i service för Stockholms kommun.

Jag tycker inte att det finns någon antydning till öppning i ditt svar. Skuldrådgivningen är fortfarande en förbisedd insats för människor som har det svårt ekonomiskt. Jag tycker inte att dina svar här heller ger mig något slags tydlighet i detta. Jag vill gärna höra om du kanske har tänkt något mer.

Anförande nr 3

A b d o G o r i y a (s): Ordförande! När man läser ditt svar, Ulf Kristersson, verkar du absolut inte bekymrad över den situation som råder beträffande budget- och skuldrådgivning. I ett ärende i socialtjänst- och arbetsmarknaden står det exakt så här: Vid en kartläggning av kösituationen vintern 2008 framkom att väntetiden varierar mycket. Fyra stadsdelsförvaltningar hade väntetider på upp till två månader. Tre hade väntetider på upp till ett halvår. Resterande sju hade väntetider på mellan nio månader och ett och ett halvt år. Ett par stadsdelsförvaltningar hade intagningsstopp på grund av den långa väntetiden – *intagningsstopp!*

Så har situationen varit under 2008. Jag tror inte att situationen har blivit bättre i dag. Vidare säger du i ditt svar att de två centralt indragna tjänsterna under 2008 var dåligt efterfrågade och utnyttjade. Det är något som faktiskt inte stämmer. Ni vaknade till i början av detta år och insåg att det var fel att dra in de två tjänsterna. Under april 2009 inrättade ni en tjänst i stiftelsen Hotellhem.

För cirka tio dagar sedan var jag på enheten för hemlösa och träffade både ledningen och personalen. Där säger de tydligt och klart att behovet är stort. De har för avsikt att plocka pengar så att de har antingen en tjänst eller en halv tjänst därför att behovet är så stort. Ändå påstår du i ditt svar att detta icke var efterfrågat. Det är lite märkligt.

Du säger vidare i ditt svar att ditt arbete handlar mycket om att hitta vägar för människor att gå från bidrag till arbete. Vi vet hur situationen är. Arbetslösheten ökar. Framför allt ökar den bland ungdomarna. Jag kan tyvärr inte tolka ditt svar på något annat sätt än att du över huvud taget inte har någon avsikt att göra något åt den rådande situationen.

Anförande nr 4

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag brukar inte skämmas för att tala klartext om att man ibland måste prioritera saker och därmed också säga att en del saker är viktigare än andra, som faktiskt får maka på sig en smula. Det hade gällt även skuldrådgivning om jag hade tyckt att vi hade gjort någon nedprioritering av detta, vilket är felaktigt.

Däremot kan man säga att Hotellhem är en typisk sådan prioritering. I de samlade resurserna för skuldrådgivning är det nog få ställen där de är mer centrala och gör större nytta, om vi nu lever i den normala världen där vi som har begränsade resurser för saker och ting tvingas prioritera mellan olika insatser, och inte lever i sagovärlden, där det finns hur mycket pengar som helst. Hotellhem är ett typiskt sådant ställe, där folk kan komma vidare mot en egen bostad med hjälp av våra skuldrådgivare.

Utöver de saker som redan har nämnts i mitt interpellationssvar vill jag understryka tre saker. Det första är att vi sedan i somras har förstärkt den samlade kompetensen på skuldrådgivning med 14 stycken personer samlade i Kista-Rinkeby. Sammanlagt tror jag att det handlar om ungefär 7 miljoner kronor på årsbasis. Detta hände efter det att interpellationssvaret var ingivet.

Det andra är att vi i innerstaden, på Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm sedan ett bra tag samarbetar när det gäller försörjningsstöd. Vi skapar ett innerstadsövergripande kompetenscentrum för försörjningsstödsarbete. Där går vi nu också vidare till att förstärka med Södermalm när det gäller just skuldrådgivning. Den grundläggande idén är: Låt oss samarbeta och dela resurser i stället för att var och en gör saker separat! Stockholm är, med full respekt för våra stadsdelar, inte 14 stycken Örebro-liknande städer. Stockholm är *en* storstad och har en storstads samlade resurser om vi väljer att också använda dem på det sättet.

Det tredje, som den som har vågat och orkat läsa vårt budgetförslag som presenterades häromdagen vet, är att vi också samlar medel och kraft i vräkningsförebyggande kompetenscentrum i Stockholm. Det finns fortfarande människor som vräks och därmed blir hemlösa trots att det finns sociala insatser med vilka man skulle kunna undvika en sådan utveckling.

Det finns alltid brister. Vi kommer alltid att ha människor som ändå faller mellan stolarna. Vi kommer aldrig att bli felfria. Vi kommer alltid att ha klienter som förtjänar ännu mer än vad vi just nu lyckas ge. Jag tycker ändå att vi med de bristerna faktiskt fokuserar ganska hårt på det här arbetet.

Anförande nr 5

K a r i n R å g s j ö (v): Ja, Ulf, jag har vågat läsa delar av er budget. Det är jättebra att också ni har kommit till sans när det gäller just vräkningarna. Man kan man ju tycka att det inte går att prioritera alltför mycket. Det kan man inte göra. Men just skuldrådgivning är en ganska viktig åtgärd. Om man tittar ute i stadsdelarna ser man att det fortfarande är köer – ganska långa köer.

Jag tycker att du borde kunna säga att det inte var någon hit att människor fick vänta i ett år ute i Hässelby-Vällingby. Tänk dig att man har extremt dålig ekonomi. Man har blivit uppsagd från jobbet. Räkningarna trillar in. Man kan inte betala dem, och de växer på hög. Kronofogden står och bankar på dörren. Det innebär till slut att om man inte får hjälp med att styra upp sin ekonomi via TV3:s killar som kommer hem till en – och det är väl ganska få som får den hjälpen – blir man ganska ensam om man inte har ett kontaktnät som kan hjälpa en med ekonomin.

Om man kan få hjälp och stöd att fixa med räkningarna, ringa banken och sådant där som människor tycker är ganska jobbigt kan vi faktiskt förhindra att de blir vräkta, får betalningsanmärkningar och så vidare.

Jag tycker fortfarande inte att ditt svar är till fyllest. Det är jättebra att projekten startar, men jag tycker att det i en stad av Stockholms storlek ska finnas en gräns för hur länge människor ska behöva stå i kö för att få hjälp med skuldrådgivning. Låt oss säga att den gränsen borde kunna vara tre veckor, om man ska tänka snabbt här. Gränsen borde gå innan räkningarna hinner hamna på hög, innan inkasso börjar ringa och innan människor blir desperata. Så är nämligen läget i vissa familjer.

Det är jättebra att detta på något sätt samlokaliseras och så vidare. Men det finns fortfarande ingen tyngd i ditt svar. Du säger inte att det är jättebra med skuldrådgiv-

ning och att ditt mål är att människor snabbt ska få den hjälp som förhindrar att de blir fast i en skuldfälla, vilket många människor nu riskerar att bli.

Anförande nr 6

A b d o G o r i y a (s): Ordförande! Du pratar ganska mycket om prioriteringar, Ulf. Det ni har gjort under 2008 är att dra ned två tjänster. Det var det ni prioriterade. Ni sade att de två tjänsterna inte behövdes. Men när ni upptäckte att det var helt fel gjorde ni en annan prioritering och inrättade då en tjänst i stiftelsen Hotellhem. Det man antagligen kommer att tvingas att göra – utifrån det samtal som jag hade med ledningsgruppen och personalen på enheten för hemlösa – är att återigen anställa därför att behovet är så stort.

Det skulle vara mycket intressant att höra dig kommentera de sju stadsdelar som har en väntetid på mellan nio månader och upp till ett och ett halvt år. Ännu mer intressant vore det att höra dig kommentera de två stadsdelar som har intagningsstopp.

Anförande nr 7

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande! Jag har bara en sista liten fråga till Ulf. I det förslag man har lämnat om skuldrådgivning hänvisar man till Konsumentverket. Tycker du verkligen att det var en fiffig idé att folk skulle sätta sig och ringa dit? Jag har försökt ringa Konsumentverket, och jag tycker inte att det är en så fiffig idé ens som handläggare inom socialtjänsten. Det tar en vansinnigt lång tid att komma fram och få bra och konkret hjälp därifrån.

Anförande nr 8

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag tycker kanske inte att det är den allra mest briljanta rekommendationen att ringa just till en statlig myndighet för att lösa detta. Jag kan möjligen göra påpekandet att det finns många olika ställen att söka kunskap på.

Min poäng är att vi gör betydande insatser även om vi tvingas prioritera mellan insatserna också i de här frågorna. Jag tycker att jag har belyst vilka saker vi nu utvecklar.

Anförande nr 9

A b d o G o r i y a (s): Ordförande! Jag tycker att det är sorgligt att man över huvud taget inte får svar på frågorna. Vi har ju detta forum för att debattera. Man kan konstatera att vi har ett borgarråd som struntar i att debattera så viktiga frågor. Det är jättesynd.

§ 3 Interpellation om stadens bristande satsning på sommarjobb (nr 2009:26)

Anförande nr 10

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 11

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande! Sommaren är slut. Så känns det åtminstone i den här salen, som är iskall i kväll. Interpellationen lämnades in den 25 maj. Det har gått en tid sedan dess. Då var läget att av 4 999 ungdomar fick 1 649 sommarjobb genom kommunen. En fjärdedel fick alltså jobb, och resten fick det inte.

Jag har som sagt gluttat lite i er budget och sett ett fåtal halvbra idéer, om jag ska vara snäll. En bra idé är i alla fall i ärlighetens namn att ni har tagit till er kritiken när det gäller sommarjobb och har en helt annan strategi i den här budgeten. Det tycker jag är jättebra.

Men när vi tittar på sommaren som har gått befann vi oss då – och befinner oss fortfarande – i en lågkonjunktur. Det är svårt för ungdomar att få jobb i lågkonjunktur om de inte har bra kontakter. Vi pratar om 16–17-åringar här. Det är jättebra att man tar hänsyn till sociala variabler. Det vill vi på vänsterkanten göra i ännu högre grad. Det finns också ungdomar på Söder, Norrmalm och Kungsholmen och på andra ställen som inte har föräldrar med ett nätverk. Vi tycker fortfarande att det borde vara självklart att i det här läget, med den lågkonjunktur som rådde i somras och som fortfarande råder, ta fram sommarjobb. Vi hoppas att ni gör det nästa sommar.

I stadsdelarna är det kris. Det finns inga egna medel för att ge jobb till ungdomar. Det visade sig under sommaren som har gått. Sommarjobben är viktiga för ungdomar. Det kan få dem att börja tro på sin egen kapacitet och att de kan få ett jobb i framtiden. Det är förstås speciellt viktigt för de unga som har arbetslösa föräldrar. De ungdomarna måste kunna känna en tilltro till framtiden för sin egen del.

Jag tror att många av dem som sökte de 4 999 jobben inte fick jobb genom sina föräldrar. Man ska ha ganska bra nätverk för att kunna fixa sommarjobb åt sin tonåring. Här tycker jag att det finns en klar skillnad mellan majoritet och opposition. Vi har en tro på att samhället har ett visst ansvar för att fixa fram exempelvis sommarjobb och hitta strukturer som är trygga för till exempel ungdomar och unga vuxna när det gäller just jobb.

Jag vill jättegärna höra lite mer om hur ni har tänkt er nästa år. Den här sommaren är ju som sagt passerad, och det ser lite bättre ut i det förslag som ni lägger fram i den här budgeten.

Anförande nr 12

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Jag tackar Karin Rågsjö för frågan. Facit för den här sommaren landade på strax under 2 000 sommarjobb som staden

ordnade fram, vilket jag tycker är ett väsentligt och viktigt tillskott. Som Karin Rågsjö mycket riktigt har noterat går vi i vårt förslag till budget, Stimulans för Stockholm, vidare i arbetet. Och varför gör vi det? Jo, naturligtvis därför att utvärderingen av sommarjobben 2008 och 2009 har varit så positiv. Satsningarna har spelat stor roll för många ungdomar.

Det spelar roll för varje ungdom som får sommarjobb, men inte minst i de stadsdelar där många föräldrar kanske inte har möjligheter att ordna detta eftersom de inte har något nätverk och kontaktnät för att hjälpa till att fixa sommarjobb till sin flicka eller pojke. De kanske inte ens har jobb själva.

Därför tycker jag att det är viktigt att staden går vidare. Det är en väsentlig ambitionsökning när vi nu går från 2 000 jobb till 3 000, som vi säger i budgeten. Men det stannar inte vid det. Jag tycker att det också finns all anledning att blicka mot den privata sektorn och det civila samhället för att se vad man kan göra mer där. Många företag tar redan in sommarjobbare därför att man behöver dem. Jag hoppas att företagen också inser värdet av att ge en ung människa arbetslivserfarenhet och den utveckling som det innebär. Just nu befinner vi oss i finanskris och lågkonjunktur, men om några år kommer vi i den här salen att diskutera brist på arbetskraft inom många områden. Då gäller det att vara den som har hållit sig framme. Det är det jag hoppas att näringslivet ska tänka till på. Jag tycker att det är självklart att man även som företag tar ett samhällsansvar.

Därför kommer jag nu att tillskriva inte mindre än 14 000 företag i Stockholm och berätta vad staden gör när det gäller sommarjobb och uppmana dem starkt att försöka anstränga sig för att plocka fram ännu fler sommarjobb. Jag hoppas att de kan ta in någon ung flicka eller pojke under några veckor i sommar och ge dem chansen att arbeta. Vi får se vad detta ger. Jag tänker inte sätta upp några tal för det. Detta har inte gjorts tidigare – att på bredden gå ut till näringslivet med en uppmaning på det här sättet. Men jag tycker att vi har gott på fötterna både när det gäller argumenten för varför man ska göra det och när det gäller att visa upp att staden för sin del tar ett stort ansvar för sommarjobben och 2010 kommer att ta ett ännu större ansvar.

Anförande nr 13

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande! Jag tycker att det är bra att ni ska satsa lite mer på de ungdomar det handlar om. Just för ungdomar i den här åldern betyder det oerhört mycket att ha ett eget jobb och kunna få lite pengar. Jag tror att det också för staden kommer att betyda mycket att man får in unga människor i verksamheterna inom äldreomsorg, barnomsorg och så vidare. Det är bristyrken. Här har man en möjlighet att visa att staden är en god arbetsgivare för de här unga människorna. På lång sikt betyder det mycket.

Jag skulle önska att ni hade som mål att samtliga ungdomar som behöver ett jobb genom staden eller de eventuella privata aktörer som kommer upp på arenan också kan få det. Det betyder oerhört mycket, speciellt för de ungar som inte har föräldrar som kan skaka fram sommarjobb. Och det är ganska få föräldrar som kan göra det i olika branscher. Jag tror också att det skulle vara bra för staden i sig att få in unga människor som kanske kan tänka sig en framtid inom Stockholms stad och tycker att

det är en schyst arbetsgivare. Det handlar mycket om att skapa en god policy för staden.

*§ 5 Interpellation om stärkandet av stadens arbete med mänskliga rättigheter
(nr 2009:28)*

Anförande nr 14

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 15

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande! Jag måste säga att jag blev oerhört besviken när jag läste beslutet från den internationella beredningen. Vi lever i en global värld. I nästan varje dokument som utgår från detta hus pratar vi om den globala världen, att Stockholm ska sätta ett märke på kartan och så vidare. Vi deltar i internationellt samarbete när det gäller miljö och när det gäller sociala frågor.

Men när det kommer till mänskliga rättigheter kan vi tydligen inte ens gå med i ett nätverk. Vi tar det inte ens på så stort allvar att vi kan gå med i ett nätverk som andra borgmästare i andra stora städer föreslår. Jag skulle verkligen vilja ha en närmare förklaring av Sten Nordin än den torftiga förklaring som finns i detta interpellations-svar.

Anförande nr 16

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Ibland kan man kanske tycka att de former vi måste hålla oss till och leva efter kan vara instängande och lite tråkiga. Så kan det kännas. På ett så viktigt område som mänskliga rättigheter, där vi alla vill vara djupt engagerade, är det inte så konstigt att man spontant gärna skulle vilja vara med i både det ena och det andra nätverket.

Vi fick förfrågan från borgmästarna i Genève, Lyon, Barcelona och Saint-Denis om att utse en särskild folkvald med ansvar för mänskliga rättigheter. Men frågan är hur staden ska arbeta när det gäller internationella frågor. Vi har en internationell strategi som kommunfullmäktige antog 2008. Det är den vi följer när vi bedriver vårt internationella arbete. Det handlar om att det blir en begränsning av vad vi som stad kan gå med i när det gäller nätverk och aktiviteter i internationella politiskt viktiga frågor, som ju mänskliga rättigheter är. Likväl kan vi inte se detta som en riktig del av den kommunala kompetensen.

Däremot ska vi alltid göra vår röst hörd i de här frågorna på olika sätt när vi har relationer. Det tycker jag är viktigt. Vi har senare fått förfrågan från Integrations- och jämställdhetsdepartementet om Delegationen för mänskliga rättigheter, som är en statlig utredning. Där vill man ha kontakt med staden och gärna ha en representant från kommunstyrelsen som samtalspartner. Det tycker vi är bra, och vi har nu utsett Cecilia Brinck, som har många internationella uppdrag för stadens räkning. Hon har ett engagemang i den här typen av frågor. Vi har därför nu utsett henne till den person som har kontakt med den statliga utredningen. Här är det den svenska staten som

ställer en fråga till oss, och då tycker vi att det helt klart ligger inom ramen för vår kompetens. Vi griper oss med entusiasm an uppdraget att vara samtalspartner.

Stockholm har mycket erfarenheter. Vi har en stor och växande kontaktyta internationellt. Frågan kommer att återkomma på vårt bord. Det handlar om hur vi förhåller oss när det gäller mänskliga rättigheter och hur vi på rätt sätt ska vara en aktiv stad i frågorna. Men samtidigt har vi – vilket ibland kan kännas instängande och tråkigt – att hålla oss till den lagstiftning och det ramverk som finns omkring vad som är kommunernas ansvar och uppgift och vad som är statens ansvar och uppgift. Den avvägningen måste vi göra, herr ordförande.

Anförande nr 17

Borgarrådet L i v h (v): Då skulle jag vilja veta vad det är i det ramverket och i vår internationella policy som skulle kunna hindra oss från att vara med i ett sådant här nätverk. Det här nätverket är inte vilket nätverk som helst. Det finns, precis som du säger, hundratals nätverk för mänskliga rättigheter. Det här är borgmästarna i Europa som har insett att det finns stora problem med mänskliga rättigheter i Europas huvudstäder. De vill nu göra något åt det. Jag tycker att det är skämmigt att Stockholm inte vill vara med. Jag tycker att det ger oss en dålig image i Europa, om jag ska använda ett marknadsföringsord.

Jag skulle vilja veta vilket ramverk och vad i vår internationella policy som säger att vi inte kan vara med i ett sådant här nätverk. Och på vilket sätt är det positivt för Stockholm att inte vara med, både inom landet och i Europa? Vad ger det för signaler till andra huvudstäder i Europa?

Anförande nr 18

Cecilia Brinck (m): Ordförande! Det ramverket är huvudsakligen regeringsformen, Ann-Margarethe Livh. Den gör det omöjligt för kommuner att syssla med utrikespolitik.

Jag instämmer med allt som finansborgarrådet sade. Staden deltar i samarbete inom ramen för ungefär 150 internationella organisationer. Somliga av dem är betydligt mycket viktigare, mer väsentliga och arbetsbetungande än andra. Det finns begränsningar för vad vi kan göra och det finns begränsningar för vad vi får göra. Den begränsningen finns inte för alla de städer som har skickat ut inbjudan om det här nätverket. Det är en inte helt ovanlig konstruktion att städer sysslar med frågor som är utrikespolitiska till sin karaktär.

Vi jobbar med human rights-frågor varje dag i alla våra verksamheter. Vi jobbar med frågor om mänskliga rättigheter i skolan, inom vården och omsorgen och alla våra verksamheter. Vi gör det inom de ramar som vi har och inom de begränsningar som våra verksamheter ger. Vi tror att det är ett bättre sätt att arbeta med de här frågorna än att delta i ytterligare ett jättestort internationellt nätverk. Jag vet inte exakt hur avgränsningen var i inbjudan, men det är inte så svårt att föreställa sig vad som uträttas eller rättare sagt inte uträttas i ett internationellt nätverk med tusentals städer som deltagare.

Som det också står i interpellationssvaret deltar vi i internationellt samarbete när det rör frågor som är specifika för oss som stad. Det är helt enkelt en fråga om formell ansvarsfördelning och en fråga om praktisk ansvarsfördelning. Vi jobbar inom de områden där vi har en specifik kompetens att komma med. När det gäller frågor om mänskliga rättigheter sysslar vi med dem varje dag överallt i alla våra verksamheter.

Anförande nr 19

Borgarrådet L i v h (v): Jag fick fortfarande inget svar på vad det är i vårt ramverk och vår policy som skulle hindra oss från att vara med i ett sådant här nätverk.

Om du ursäktar, Cecilia, tycker jag faktiskt att detta är lite arrogant. Visst – vi sysslar med det här varje dag. Men har vi då inget att lära av andra städer? Vad det handlar om i ett sådant här nätverk är att de olika huvudstäderna bland annat utbyter kunskaper med varandra. Tycker inte ni att det skulle vara bra? Och tycker inte ni att det här sänder dåliga signaler till resten av Europas stora städer?

Anförande nr 20

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Som har sagts här handlar det viktigaste svaret inte om vilka som har frågat oss om vi vill komma med i nätverket. Det handlar om hur vi bedömer regeringsformen, som Cecilia Brinck sade, och vår egen internationella policy och strategi som kommunfullmäktige har fastslagit.

Det är inte alla huvudstäder i Europa som frågar om det här, utan det är Genève, Lyon, Barcelona och Saint-Denis. Det är verkligen välfrejdade städer, så det handlar inte om det. Men bilden som gavs var kanske ändå något skev – att vi skulle ha ställt oss utanför något som alla andra var med på.

Det viktiga här är att vår internationella strategi är rätt stram. Jag tror att vi är överens om att den också ska vara det. Man måste motivera det hela. Vissa områden är mer välkända än andra när det gäller varför vi ägnar oss åt dem. De ingår i vårt uppdrag. Det internationella uppdraget är onekligen växande. Det kräver en tydlighet från kommunfullmäktige och politikerna gentemot stockholmarna. De måste få veta varför vi använder deras skattemedel till den här verksamheten.

Gör vi något som ingen annan gör bättre eller som ingen annan har ett tydligare uppdrag att göra? Enligt min uppfattning har vi alla ett ansvar för att stå upp för mänskliga rättigheter. Men när det gäller själva aktiviteten omkring det – om jag får uttrycka mig så – internationellt är det huvudsakligen en uppgift för staten. Vi biträder och stöder gärna svenska staten i det arbetet när den sänder en sådan fråga till oss, för då får vi ett tydligt uppdrag.

Jag är övertygad om att även ni med Vänsterpartiets synsätt skulle få lov att dra vissa gränser. Jag är nyfiken på var ni tycker att gränserna ska gå. Jag förstår nu att borgarrådet Livh inte har något inlägg kvar och ber därför om ursäkt för att jag ställde frågan. Jag trodde att det var en debattomgång kvar.

Det är ett ansvar för varje ledamot av kommunfullmäktige att redovisa var man tycker att gränsdragningen ska gå. Det är därför vi har tagit fram en internationell strategi och fört den till kommunfullmäktige – stadens högsta beslutande organ. Det ska finnas en tydlighet både i vad vi ska göra och i vad vi inte ska göra.

Men jag är också övertygad om att de här frågorna kommer att komma tillbaka; det vill jag gärna säga. Vi lever i så många internationella relationer, och just därför kommer frågorna om mänskliga rättigheter och andra saker att också beröra oss på olika sätt. Därför är det viktigt att vi hela tiden för en diskussion om hur vi förhåller oss i de frågorna.

§ 6 Interpellation om Fornminnesgruppens framtid (nr 2009:29)

Anförande nr 21

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Ordförande! Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 22

H a s a n D ö l e k (s): Ordförande, fullmäktige! Fornminnesgruppen har funnits under 15 år. 1995 kallades gruppen in för att vårda de första fornminnena på Djurgården. Därefter har gruppens arbetsinsatser ökat. I dag sköter den fornminnena för att skydda och vårda vår kulturmiljö. Fornminnesgruppen samarbetar med Stockholms stadsmuseum. De har kommit överens om en skötselplan. Hela tiden bedrivs arbetet med manuella redskap för att inte skada fornlämningarna. Inga tyngre maskiner får användas.

Inom verksamheten finns ett antal arbetsledare samt flera medarbetare. I samband med att Fornminnesgruppens budget halverades under 2009 saknas det cirka 3 ½ miljon kronor för att verksamheten ska kunna fortsätta.

Mina frågor till borgarrådet är: Anser du att den typ av verksamhet som Fornminnesgruppen representerar är en lämplig del av den kommunala verksamheten? Hur anser du att dessa människor annars ska kunna bidra till samhällsbygget, få en meningsfull sysselsättning och en inkomst enligt din definition av arbetslinjen? Om staden säger upp dessa personer – vad anser borgarrådet att de då ska ta sig till? Avser du agera för att rädda Fornminnesgruppen?

Anförande nr 23

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Fornminnesgruppen är sedan årsskiftet överflyttad från Spånga-Tensta stadsdelsnämnd till trafik- och renhållningsförvaltningen. Tanken med förflyttningen var dels att det här inte är en verksamhet som ska ligga under en specifik stadsdelsnämnd, dels att det är stadsdelsnämnderna som har ansvaret för parkskötseln. I och med att gruppen flyttades över till trafik- och renhållningsnämnden sade man att det här skulle vara tjänster som stadsdelsnämnderna skulle köpa från trafik- och renhållningsnämnden.

Nu har det visat sig att det inte finns något större intresse – närmare bestämt inget intresse alls – för att köpa den här typen av tjänster. Därför måste trafik- och renhållningsförvaltningen fundera på hur man ska hantera den nya situation som har uppkommit. Det innebär att man nu tittar på hur man ska lösa situationen för de människor som uppenbarligen kommer att bli utan uppdrag eftersom stadsdelsnämnderna inte vill köpa tjänsten. Det finns, som alla känner till, ett avtal inom ramen för stadens verksamhet som innebär att vi inte sparkar folk. Det blir i stället diskussioner om hur man ska hitta andra lösningar för de människor som det här berör. Två av de arbetsledare som finns där nu kommer att gå i pension. En av arbetsledarna kommer att jobba vidare med de frågor som var uppe här alldeles nyligen i en annan interpellationsdebatt, det vill säga praktikplatser och Stockholmsvärdar och utbildning

när det gäller de verksamheterna. I övrigt är jag helt övertygad om att vi kommer att hitta bra uppgifter för de övriga personer som finns inom ramen för Fornminnesgruppen.

På sätt och vis tycker jag att det är lite tråkigt att det inte finns något intresse från stadsdelsnämnderna av att köpa de här tjänsterna. Men sådan är situationen, och då måste man fundera på hur man ska agera utifrån den situation som råder just nu.

Anförande nr 24

H a s a n D ö l e k (s): I dag har trafikkontoret fortfarande inte börjat diskutera sina planer när det gäller Fornminnesgruppen. Låt oss titta på Fornminnesgruppen! De åker runt om i staden och sköter fornminnena enligt skötselplanerna. De registrerar i fornminnesregistret. De har stor erfarenhet av detta.

Hur ska en stadsdelsförvaltning eller en privat entreprenör kunna utföra ett sådant proffsarbete? Det krävs både specialkunskaper och mycket tid. Stadsdelsförvaltningarna hinner inte ens med sina vanliga arbetsuppgifter. Hur ska de hinna vårda fornminnena?

Anförande nr 25

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Det är ju just därför det skulle vara en jättebra idé att köpa tjänsterna från trafik- och renhållningsförvaltningen. Men uppenbarligen har inte stadsdelsnämnderna dragit den slutsatsen.

Anförande nr 26

H a s a n D ö l e k (s): Trafikkontoret har fortfarande inte diskuterat gruppens framtid. Det är bara två månader kvar nu. Varken arbetsgivaren och facket har suttit ned och diskuterat framtiden. Två ur gruppen kommer att gå i pension. Okej – det är helt rätt. Men vi måste titta på resten av gruppen. Vad händer med dem? De kommer att bli arbetslösa. Vi behöver dem på grund av att de kan proffsarbetet. De registrerar, de arkiverar och de vet hur de ska jobba. Vi stockholmare behöver deras arbete.

Anförande nr 27

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Återigen, herr ordförande, vill jag säga att det här är en verksamhet som ska beställas från stadsdelsnämnderna. Om de inte gör det finns det ingen finansiering för verksamheten. Det är därför man måste diskutera hur man ska hitta andra sysselsättningar för de här personerna. De omfattas av omställningsavtalet precis som alla andra anställda inom Stockholms stad. Därmed får man ta den diskussionen med dem. Jag utgår från att detta görs så fort som möjligt om det inte redan har blivit gjort. Jag har hört att man inte har varit intresserad från fackets sida av att diskutera frågorna. Men det innebär inte att man inte diskuterar med de enskilda individerna.

Anförande nr 28

K a r i n H a n q v i s t (s): Ordförande! Jag vet inte hur pass väl borgarrådet känner till den här gruppen av människor. En hel del av dem kommer från gamla gatu- och fastighetskontoret som någon gång i början på 90-talet gick över till Stockholm Entreprenad. Det är människor som har jobbat länge i staden men som kanske inte har full arbetskapacitet. I Fornminnesgruppen har de under åren fått göra en stor insats för staden när det gäller våra fornminnen.

Jag undrar vad borgarrådet anser. Är inte fornminnena värda att vårdas och skötas på ett bra sätt? Är det vad du menar när du säger att stadsdelarna inte vill köpa tjänsterna? Gruppen har också haft en del att göra i våra naturreservat. Den här kompetensen är inte sådan att vem som helst kan ta över.

Som Hasan Dölek sade: Vad händer med de här människorna? Några av dem har både arbetshandikapp och andra problem i sitt vardagliga liv. Vad ska hända med dem? Det går inte att erbjuda dem vilket jobb som helst. Däremot har det här jobbet skötts av dem med stor kunskap och stor kompetens. De har också varit väldigt uppskattade. Det vet jag, som har funnits ute i den stadsdel där gruppen tidigare organiserades. Deras jobb har varit mycket uppskattat.

Ni som jämt pläderar för jobb i stället för bidrag – hur ser ni på den här gruppen människor? Jag är övertygad om att de kommer att gå direkt ut i arbetslöshet om det här nu fullföljs som ni har tänkt er.

§ 7 Interpellation om Norra stationsområdet (nr 2009:30)

Anförande nr 29

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 30

J a n V a l e s k o g (s): När det handlar om de borgerligas hantering av kollektivtrafikfrågor och spårsatsningar svänger det sannerligen. Man får olika besked olika veckor. Det ska bli oerhört intressant att höra vilka besked som kommer i dag. För inte alltför länge sedan sade både finanslandstingsrådet och finansborgarrådet Sten Nordin i *ABC* att inte skulle byggas fler tunnelbanor i den här staden – trots att vi kommer att bli en halv miljon fler här om 20 år, kan jag lägga till.

För några veckor sedan hade jag en interpellationsdebatt i liknande frågor med borgarrådet Hamilton. Hon säger: Visst ska det byggas tunnelbanor, men det blir efter 2021. Efter ytterligare några veckor kommer det besked från landstinget att man ska bygga spårvagn till Norra stationsområdet. Det blir alltså oerhört intressant att få veta av borgarrådet Nordin om det ska byggas någon tunnelbana eller inte.

Det märkliga med det senaste förslag som jag har hört om en spårvagn via Odenplan till Norra stationsområdet är att det kommer att bli en dyr lösning, men framför allt att restiden kommer att försenas rejält. Det handlar om ungefär 50 000 personer per dag som kommer att åka till Norra stationsområdet. Med spårvagnen kommer deras resa enkel väg att förlängas med ungefär en kvart när de ska upp från tunnelbanan eller pendeltåget och sedan i väg med spårvagn till Norra stationsområdet – detta helt i onödan. I stället borde man använda delar av de pengar som uppenbarligen finns, till exempel till Spårväg city och till tunnelbana. Man kan ha en skyttel som går fram och tillbaka. Då förkortar man restiden rejält.

Borgarrådet förnekar i sitt svar att näringslivet och olika byggherrar som ska bygga på Norra stationsområdet skulle vara oroliga. Det är de. Jag träffade flera av dem, bland andra Veidekke, på en konferens och de var mycket oroliga för den här lösningen. Det här är absolut inget som man har planerat för. Jag vet att man också från sjukhussidan tycker att det här är en otroligt olycklig lösning. Ni förlänger restiden med en halvtimme per dag för dem som ska bo och jobba på Norra stationsområdet trots att resurserna finns.

Jag kan inte tro att det här är sista ordet. Jag har förstått att också landshövdingen är orolig för frågan och att man löser den på det schackrande och trista sätt som ni verkar vilja göra.

Med tanke på att borgarrådet i sitt svar när det gäller tunnelbanans vara eller inte vara med hänvisning till landstinget säger att det blir för dyrt har jag en följdfråga. 6 eller 10 miljarder, eller vad det nu är däremellan, till Spårväg city går tydligen bra trots att den får få resande. Men detta, med många resande, går visst inte så bra. Jag skulle

därför gärna vilja veta vad dagskursen är för finansborgarrådet när det gäller tunnelbana till Norra stationsområdet.

Anförande nr 31

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Jag kan först konstatera att jag måste ha svarat väldigt bra på de tre första frågorna i interpellationen eftersom interpellanten bara upprätthåller sig vid den fjärde frågan. Jag välkomnar att Jan Valeskog känner sig nöjd, belåten och trygg med svaren på de tre första frågorna.

Vad vet man när det gäller kollektivtrafikens utveckling? En sak vet man; Jan Valeskog och hans nya kompisar, direktörerna på Stockholms handelskammare, tycker lika illa om spårvagnar som de tyckte om cykelbanor en gång i tiden. Men Stockholm består av tusentals ungdomar, kvinnor och även alltför kloka män som inser att förnyelse av kollektivtrafiken är otroligt viktig. Det är därför vi får ett högt tal i stödet från stockholmarna för spårvagnsutbyggnaden.

Jag går nu över till att tala om Norra stationsområdet. Tidigare har det låtit så att vi ska ha en tunnelbana. Och det skulle väl vem som helst tycka vore effektivt och bra, om kostnaderna vore rimliga och om den vore integrerad med resten av tunnelbane-systemet. Tyvärr har man kommit på att man måste ta bort vart tredje tåg på gröna linjen som fortsätter bortåt Sankt Eriksplan och Fridhemsplan och så vidare. Därför talar Jan Valeskog i dag om en skyttel. Frågan om huruvida det ska vara en skyttel under jord eller i form av en spårvagn över jord är tydligen den otroligt viktiga fråga som hela kollektivtrafiken när det gäller Norra stationsområdet står och faller med.

Så kan inte jag se på detta. Här måste man göra det som blir bäst och som det är möjligt att integrera i ett vidare nät. En skyttel är en skyttel mellan Odenplan och Norra Station. Den kan fungera väldigt snabbt och bra, men du måste kliva av tunnelbanan för att byta där och du kommer inte vidare. Låt nu SL göra den här studien! Det de studerar är bland annat om man kan ha en spårvagnslösning som man sedan kan knyta an till Solna och därmed få spårvagnsmöjligheter från Solna in till Stockholm, Norra Station och ända fram till Odenplan eller hur man nu drar detta.

Jag tycker att detta är otroligt viktigt och spännande. Man ska inte låsa fast sig i några principer för vilken typ av spårbunden trafik vi ska ha. Jag har aldrig sagt att det nu är slut med alla tunnelbanor. Däremot har jag sagt att tunnelbanan har ett stort problem i sina höga kostnader. Om man gör europeiska jämförelser ser man att spårvagnen står för ungefär en tredjedel av den kostnaden.

Nu har landstinget beställt en ny studie av spårvagnslinjen till Norra Station. Det är rätt begripligt. Det är inte nämligen acceptabelt med ett kalkylunderlag där det sägs att det hela kostar någonstans mellan 1,9 och 3 miljarder. Man ska aldrig tillåta några tjänstemän att lämna ett så osäkert underlag. Det är självklart att man har skickat tillbaka detta för att få ett bättre underlag för beslutet.

Anförande nr 32

J a n V a l e s k o g (s): Man ska inte låsa sig fast, säger finansborgarrådet. Det är intressant mot bakgrund av de tidigare uttalandena i *ABC* och så vidare om att vi inte ska ha någon mer tunnelbana i den här staden. Finanslandstingsrådet var ännu tydligare med samma uppfattning. Sådana uttalanden tycker jag verkligen är att låsa sig fast. Det är bra att borgarrådet här lite grann tar avstånd från sitt eget uttalande.

Sakfrågan är: Vad är bäst för Norra stationsområdet om man har 50 000 resande per dag? Antalet resande per dag är inte ifrågasatt; det är ett faktum. Och vad är bäst – att folk ska upp på Odenplan och åka spårvagn till Norra stationsområdet och att det tar en kvart längre enkel väg och nästan en halvtimme tur och retur? Är det ett bra alternativ? Det är det självklart inte, när vi har en möjlighet att lösa detta med tunnelbana. Till en början kan det vara en skyttel, och säkert kan man med ny teknik som gör att tågen går tätare sedan göra andra linjedragningar. Det är självklart en helt annan kapacitet med tunnelbana. Vi är för spårvagnar, men det ska vara på sträckor där det ger bra kapacitet. Det ska inte vara på turistlinjer och inte där det kostar mångdubbelt så mycket pengar. Det är naturligtvis vansinnigt.

Vi har ett antal projekt här i staden. Det här är ett sådant. Vi har Spårväg syd och andra sträckningar med spårvagn, till universitetet och på Mäljarbanan, för att öka kapaciteten. De borde vara högt prioriterade för majoriteten, men det är de inte. Ni hittar på halvdana, dåliga lösningar som ger dålig effektivitet när det gäller transporttid. Tid är otroligt viktigt. Om det är så många resande som det bevisligen kommer att bli på den här sträckan är tunnelbana naturligtvis det som gäller.

Anförande nr 33

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! När det gäller Norra stationsområdet som är ett otroligt viktigt och centralt projekt för Stockholms utveckling – det hoppas jag att det finns en enighet om – är kollektivtrafikförsörjningen väsentlig. Så är det med alla nya områden vi bygger. Det här kommer att bli ett tätbefolkat område. Dels är det ju en fortsättning av stenstadens utveckling, dels kommer vi av rent ekonomiska skäl att behöva en hög exploatering av Norra stationsområdet. Därför måste vi också ha en bra och effektiv kollektivtrafik.

För det första tycker jag att man nu ska utreda det här ordentligt. Vad är kostnaderna för de olika alternativen? För det andra tycker jag fortfarande att det är intressant med en spårvagnslösning som kan utvecklas och knytas an till andra linjer. På det sättet kan vi knyta ihop spårvagnsutbyggnaden.

Förra gången Socialdemokraterna var i opposition talade man faktiskt om att man skulle ha en hästska med spårvagnstrafik i Stockholm. Men i dag känns det inte alls som att ni är intresserade av att utveckla detta. På något sätt har ni fått för er att det här är bra oppositionspolitik att bedriva, och det är väl er huvudvärk. Jag tycker att det är tråkigt, för det innebär en stagnation av Stockholm.

Man kan säga att det bara ska vara bussar i innerstaden. Men vi ser till exempel när det gäller 47:ans buss att hur många bussar SL än sätter in så klarar man inte alla de 11 miljoner resenärer som till exempel åker till Djurgården och gör många andra

resor. Man låser fast sig vid tunnelbana, som är ett väldigt dyrt sätt att bygga på. Vi ska vara jätteglada för den tunnelbana vi har, men när vi bygger ut det spårbundna nätet måste vi vara öppna för andra typer av kollektivtrafik. Om vi inte är det kommer vi att få mindre valuta för pengarna. Den risken är uppenbar.

Vi kan inte heller bortse från vad spårvagnen har betytt för stadsutvecklingen. I rader av europeiska och amerikanska städer har man en renässans för spårvagnen. Man kan inte bortse från dessa fakta. Jag tror att jag måste bjuda Jan Valeskog på några studieresor till andra städer som har gjort detta. Då kan han på plats se att det inte är så otäckt och farligt som Jan Valeskog och direktörerna på handelskammaren tror.

Anförande nr 34

J a n V a l e s k o g (s): Sten Nordin låtsas att jag inte känner till våra förslag. Men de innehåller faktiskt fler spårutbyggnader med spårvagn än vad Sten Nordin själv föreslår. Det där är naturligtvis bara trams.

Vilken sträckning vi än pratar om är det återigen antalet resande som är det intressanta. Sten Nordin nämnde 47:ans busslinje. Om man tittar på sträckan från Centralen till Djurgården handlar det om 15 000–20 000 per dag. På de linjer som jag pratar om handlar det om 50 000 personer per dag till Norra Station. På Spårväg syd handlar det om 60 000 personer per dag. På en spårvagn på 4:ans busslinje handlar det om 60 000 personer per dag. Det är där man ska satsa. Man ska inte satsa på spårvagnskapacitet för någonstans mellan 6 ½ och 10 miljarder på en sträcka där det åker väldigt lite folk. Man ska satsa där det kan ge kapacitet.

Det är samma sak med tunnelbanan. Den ger den kapacitet till Norra stationsområdet som vi så väl behöver. Därför är det naturligtvis där vi ska satsa pengarna. Jag kan konstatera att staten har den uppfattningen också. Staten har i sin nationella plan sagt att om man kan utverka ytterligare 15 procent mer pengar är en tunnelbana till Norra Station det som är prioriterat. Där har tyvärr inte den borgerliga majoriteten gjort ett dyft för att försöka förhandla och diskutera med regeringen på något sätt, vad jag förstår. Man har inte försökt driva en linje i remissvaren om att pengarna ska fram. Det skulle inte förvåna mig om vi hamnar i ett läge där landshövdingen är den som får agera för att få den borgerliga majoriteten i staden och landstinget att nyktra till, för ni verkar ju inte göra någonting. Det är oerhört trist att konstatera.

Detta måste vara grunden, om vi bortser från alla pamfletter i frågan: När det gäller spårvagnssatsningar och tunnelbanesatsningar ska man satsa där det ger kapacitet och störst nytta, och inte där det ger minst nytta bara för att det råkar vara roligt att ha en spårvagn på en viss sträcka. Jag kan säga att jag är glad när direktörerna har en så sund inställning till sådana saker. De kan uppenbarligen räkna betydligt bättre än vad Sten Nordin kan göra.

Anförande nr 35

Borgarrådet N o r d i n (m): Vi kan nog överleva att en och annan sur farbror skriver pamfletter i den här frågan och tycker att utvecklingen är skrämmande. Vad det handlar om när det gäller Tvärspårväg city, som den här Norra stationsinterpellationen

har kommit att handla om, är att man försöker göra det till en diskussion om etapp 1. Det är väldigt märkligt. Jag har aldrig varit med om en debatt där man säger att vi inte ska bygga den första etappen, men vi ska bygga resten. Det är en spännande hållning från Socialdemokraterna.

Säger ni nej till spårväg till Norra Djurgårdsstaden, till exempel? Det är det ni gör. Hur ska det då kunna bli en miljöstadsdel? Det går inte om vi inte har effektiv kollektivtrafik dit. Eller föreslår ni tunnelbana till Norra Djurgårdsstaden? Det finns inte någon tunnelbana som kommer att kunna ersätta vad en spårväg som går in i det nya stadsområdet kan göra. Vi kan åka dit och vandra runt, Jan Valeskog, så får vi se detta.

Det finns inte något som klarar att ersätta vad en spårvägslinje tillför. Det här är en märklig hållning. Jag hoppas att vi kan vara överens om att Norra Djurgårdsstaden ska bli vårt nya miljöprofilområde. Där fyller den spårbundna trafiken en viktig funktion när den kommer in i själva stadsdelen. Det här kan vi se på andra håll. Jag hoppas att ni stöder att det till exempel kommer spårbunden trafik till Kista. Det finns redan tunnelbana dit, men det behövs ändå spårvagnstrafik. Det är inte alltid så att vi kan säga att vi klarar den växande befolkningens resbehov med det befintliga systemet.

Därför måste vi vara öppna med att förnya detta, och det tycker inte jag att ni är. Det är tråkigt. Från min sida tror jag mycket på spårvagnsutbyggnad. Om man kan motivera starkt och har en finansiering för att vid vissa tillfällen förlänga tunnelbanenätet har jag självfallet inga ideologiska låsningar vid att man inte ska åka under jord. Det gör jag själv ofta, och det fungerar väldigt bra. Men man måste kunna se till att vi får mest valuta för pengarna när vi bygger ut nätet. Vi ska också bidra till en stadsmiljö som vi vet uppskattas. Det kan man inte heller bortse från. Man kan inte bortse från resandenöjdhet, trygghetskänsla och att människor tycker att man har en kollektivtrafik som de gärna vänder sig till. Det kan också locka många att ställa bilen och byta till kollektivtrafiken.

*§ 11 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Aspuddsbadet*

Anförande nr 36

M a l t e S i g e m a l m (s): Ordförande! Ytterligare en gång är man då uppe i talarstolen och pratar om Aspuddsbadet. Jag har två frågor till borgarrådet. Den första är: Avser borgarrådet att göra en omprövning av rivningsbeslutet för Aspuddsbadet? Den andra är: Vad tänker borgarrådet göra för att länsrätten ska få möjlighet att ta ställning till Aspuddsbadets överklagan till länsrätten?

Anledningen är kanske känd för en del av er. Badet är byggt 1919 och är ett av Stockholms äldsta bad. Den 12 februari 2008 beslutade kulturborgarrådet i ett svar på en skrivelse i kulturnämnden att man ska skydda byggnaden och att den inte får förvanskas. Några månader senare beslutade idrottsborgarrådet att riva badet. Är det två personer? Nej, det är två funktioner. Jag föreslår att idrottsborgarrådet och kulturborgarrådet börjar diskutera för att få veta vad den andra fattar för beslut. Det som har inträffat i den senaste turen är häpnadsväckande.

Anförande nr 37

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag ska gärna svara på frågorna. Frågan om Aspuddsbadet har en väldigt lång förhistoria som Malte Sigemalm är väl bekant med. För 23 år sedan fattades i den här salen ett beslut om att överföra Aspuddsbadet för noll kronor i hyra till badhusföreningen mot att föreningen tog hand om badet.

När jag tillträdde för några år sedan visade det sig att badet var i mycket dåligt skick. Därför kom det ett förslag om att vi skulle säga upp avtalet med badhusföreningen. Detta skedde i maj för två och ett halvt år sedan. Under den tiden – från det att detta togs upp i maj till dess att beslut fattades för någon månad sedan om att vi trots allt inte kan gå vidare med Aspuddsbadet – har det förts diskussioner om huruvida badhusföreningen kan ta över badet. Eftersom det framfördes synpunkter på att det skulle vara för dyrt att restaurera enligt de mallar som idrottsförvaltningen hade gjorde vi en förnyad översyn av vad det skulle kosta. Det visade sig vara ännu dyrare än vad idrottsförvaltningen trodde. Allt detta gjordes med utgångspunkten att försöka hitta en lösning.

När frågan nu kommer till sitt avgörande är det så att vi har ändliga resurser i staden. Man måste prioritera. Vi har ett enormt underskott i upprustningen av simhallar. Det vet alla som sitter i idrottsnämnden. Du kan fråga er representant där. Det betyder att vi måste prioritera Farstabadet, som har 425 000 besökare om året, gentemot Aspuddsbadet. Frågan har förberetts under lång tid med stor öppenhet och många kommentarer från olika håll. Men till slut måste man komma till en slutpunkt. Den har vi nått nu, och beslutet är fattat.

När det handlar om protokoll förekommer det något slags missuppfattning om att det inte skulle finnas något sådant. Det är inte alls sant. Länsrätten har alla möjligheter att kolla allting, och de har nog redan fått protokollet.

Anförande nr 38

M a l t e S i g e m a l m (s): Den 29 september skrev Jari Visshed, vår gruppleddare, på protokollet. Den 8 oktober ville länsrätten ta del av protokollet. Då fick de uppgiften att det inte fanns något protokoll som var justerat. Då upphävde länsrätten Aspudsbadets överklagan. Jag tänker JO-anmäla idrottsförvaltningen. Finns det eller fanns det inget protokoll? Det här måste redas ut innan man fattar beslut om att gå vidare med rivningen.

Det här är inte bara en diskussion om pengar. Badhuset i Aspudden har skötts av en badhusförening som tog över ett badhus i väldigt dåligt skick av kommunen. Kommunen har icke följt de saker som har funnits i avtalet, bland annat årliga besiktningar etcetera. Det är mycket som har fallerat i hela den här delen. Staden har inte haft några direkta kostnader för detta badhus sedan 1987. Nu vägrar man att bygga och rusta upp badhuset. Nu hänvisar borgarrådet till att det ska bli en barnstuga på tomten, men det är bara en flytt av en barnstuga. Det är inga nya platser.

Anförande nr 39

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det är naturligtvis fullt möjligt att rusta upp Aspudsbadet. Men det är inte möjligt att få in de intäkter i hyra som det skulle kräva. Man måste göra en prioritering mellan 425 000 människor i Farsta och dem som badar i Aspudsbadet. Så ser politiken ut.

Vad gäller protokollet skriver jag alltid på det först. Jag skrev på det innan Jari Visshed gjorde det, och varför det inte kom från Socialdemokraternas kansli till idrottsförvaltningen kan jag inte sia om. Ni får väl undersöka era rutiner i så fall. Detta ska naturligtvis undersökas så att det går rätt till. Jag förutsätter att protokollet är inskickat till länsrätten, för så här ska det naturligtvis inte vara. Vi har lagar och regler i det här landet, och de ska följas. Det är självklart.

Anförande nr 40

M a l t e S i g e m a l m (s): Protokollet justerades i den här salen den 28 september. Hela frågan håller på att falla därför att länsrätten har fått uppfattningen och svaret från idrottsförvaltningen att det inte föreligger något protokoll. Då upphäver länsrätten badhusföreningens överklagan. Det är djupt olyckligt om så sker.

Det är nonchalant att bara säga: Det finns ett protokoll, och vi har våra regler. Det fanns inget protokoll. De uppgifterna har lämnats till länsrätten. Jag menar att det bara finns en sak att göra för att kontrollera detta, nämligen att gå till JO och få en JO-anmälan mot idrottsförvaltningen. De får sedan reda ut om det fanns eller inte fanns något protokoll. Innan länsrätten har kunnat yttra sig vill jag att du som borgarråd upphäver det beslut som finns i avvaktan på länsrättens utslag om rivning av Aspudsbadet.

Anförande nr 41

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det är ju så bra ordnat att vi bor i Sverige. Vi har en fungerande demokrati, där det inte alltid är de som skriker högst som får bestämma. Ibland görs det prioriteringar mellan dem som skriker högst och dem som är den tysta majoriteten. Det kanske är det som har skett i det här fallet.

Vi har också ett rättssystem som fungerar. Det är självklart att idrottsförvaltningen, idrottsnämnden, jag och alla andra ska rätta oss efter det. Det är absolut inga problem, Malte Sigemalm. Det kan jag försäkra dig. Det finns verkligen inte några behov hos mig att göra något sådant.

Jag kan återgå till den fråga du ställde i början men inte följde upp angående kulturnämndens behandling av frågan. Där ställdes det en fråga om Aspuddsbadets klassificering, och där gav man ett svar från Stadsmuseet och kulturnämnden om att badet är grönklassat. Det kan jag knappast gå emot eftersom badet *är* grönklassat. Det var det beslut som fattades.

Fråga nr 2. Aspudsbadet

Anförande nr 42

S t e f a n N i l s s o n (mp): Min fråga gäller också Aspudsbadets eventuella rivning. Jag säger medvetet *eventuella* eftersom jag fortfarande hoppas att det ska finnas en möjlighet till sunt förnuft – att man räddar badet.

Det finns ett enormt engagemang hos människorna i det här området, vilket inte minst den stora mängden människor här på åhörarläktaren vittnar om. Det är engagerade medborgare som tycker att badet är en viktig del av Aspudden både som bad och som en del av Aspuddens kulturarv.

Min fråga gäller följande: Ett antal medborgare i Aspudden har bjudit in dig som ansvarig för frågan till ett medborgarmöte för att få möjlighet att framföra direkt till dig varför badet är så viktigt för människorna i Aspudden. Förmodligen kommer alla de som sitter här uppe att vilja träffa dig på ett sådant medborgarmöte. Kommer du att säga ja till inbjudan, träffa dem och lyssna på vad de har att framföra om badet?

Anförande nr 43

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det är naturligtvis roligt med det engagemang som finns för badet. Det gjorde också att det tog väldigt lång tid från det att vi sade att det är så dåligt ställt med badet till dess att det fattades beslut om rivning. Jag hade till exempel samtal med Ulla Hamilton, som sade att miljöförvaltningen säger att badet har så dålig kvalitet och undrade om jag ville att vi skulle stänga badet. Jag sade då: Nej, det vill jag inte, utan jag vill att vi ska försöka hitta en lösning och se om det går att renovera badet.

Därför har det tagit så lång tid från det att vi sade att detta inte fungerar och att badhusföreningen inte sköter badet – för det gjorde den inte utan badet stod och förföll under 23 år från det att vi överlät det till föreningen. Sedan kom man fram till

att det inte fanns någon lösning. Det skulle kosta 1,2–1,6 miljoner kronor om året. Badhusföreningen sade då att de inte har råd att driva badet.

När det gäller inbjudan till möte kan jag konstatera att det under de här åren har pågått en livlig debatt. På min blogg skulle man kunna tro att diskussionen är alldeles ny och inte har förts förut. Men så är det inte alls. Jag har fått många brev och många kommentarer. Jag är mån om att ha kommentarsfunktionen på min blogg öppen så att folk faktiskt kan säga sitt. Det gör att jag skulle vilja säga att inputen i frågan är betydligt större än i nästan någon annan fråga som vi har i den här salen.

Däremot kommer man någon gång till en prioriteringspunkt där man måste konstatera att det finns olika åsikter i frågan. Det gör det när det handlar om vad vi ska göra med våra restaureringspengar i idrottsnämnden. 14 miljoner kronor är mycket pengar. Det kan låta som om det bara är en droppe i havet, men fråga de människor som ska betala de här pengarna genom sitt arbete! De vet att det är mycket pengar.

Jag ska naturligtvis överväga inbjudan. Men jag kan försäkra att i alla de synpunkter jag har fått och hört och i alla de samtal som vi har haft i frågan har jag fått många åsikter. Jag känner mig ganska informerad.

Anförande nr 44

Stefan Nilsson (mp): När det gäller kostnadsbiten har föreningen tagit fram andra offerter som visar på ett betydligt lägre belopp än 14 miljoner kronor. Oavsett hur det är med det, om det nu är 8 eller 14 miljoner, är inte kostnaden för kommunen hela detta belopp. Badhusföreningen vill betala av detta på hyran under ett antal år.

Men om nu kommunen ändå behöver subventionera för att rädda badet talar vi rimligen om 2, 3 eller kanske 4 miljoner. Det är ett ganska blygsamt belopp för att bevara badet, som ju är speciellt också därför att det är ett av de få bevarade så kallade renlighetsbaden utöver att det nu fyller en viktig funktion för många människor. Vi tycker att detta är en blygsam kostnad för det. Därför tycker jag att du ska lyssna på föreningen en gång till och titta på deras kalkyl.

Anförande nr 45

Borgarrådet Sjöstedt (fp): Stefan vill att jag ska titta på kalkylen en gång till. Nu är det så ordnat att det inte är idrottsborgarrådet som avgör om kalkyler håller eller inte. Det här är ett kollektivt beslut. Vi har fått in kalkylen. Därför var det viktigt för oss att undersöka om idrottsförvaltningen hade rätt i sin första kalkyl eller om badhusföreningen hade rätt. Därför gjorde vi en oberoende genomlysning, och det visade sig att kostnaden var ännu högre än vad idrottsförvaltningen hade räknat med – och detta bara för att få badet på den nivå som skulle vara hållbar i dag. Det var alltså inga förbättringar, inget extra omklädningsrum eller något annat extra. Nivån var bara den som är hållbar i dag.

Jag kan konstatera att vi inte lånar ut pengar på det sättet i staden. Vi säger inte: Vi renoverar och ni får hyra badet på lång sikt! Vi har inte fått in några intäkter hittills från badet, och man får förstås göra en bedömning av det. Vi gör inga kommunala

borgensåtaganden och vi ger inga lån. Därför är detta en kostnad. 2–4 miljoner kronor om året är mycket pengar. Det är en halv idrottshall, skulle jag vilja säga.

Anförande nr 46

S t e f a n N i l s s o n (mp): Två andra bad har varit aktuella för nedläggning i innerstaden i Stockholm: Liljeholmsbadet och Storkyrkobadet i Gamla stan. Inte heller då tyckte idrottsförvaltningen att det var ekonomiskt försvarbart att driva dessa två bad. Men där agerade politikerna i majoriteten annorlunda.

Vad tycker du skiljer Aspudsbadet från de två andra baden? Varför ska Aspudsborna behandlas sämre än människorna i innerstaden?

Anförande nr 47

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag har bara att ta ställning till det bad som vi har i dag – Aspudsbadet. Jag vill återkomma till detta att det har funnits en vilja att hitta en lösning. Därför har frågan tagit väldigt lång tid. Vi har tittat på det här. Badhusföreningen har fått en möjlighet att säga sitt, att räkna själva och att inkomma med bud om hur mycket man är beredd att betala. Det går inte att matcha det med idrottsförvaltningens krav på pengar även till andra saker.

Då är det så i politiken att någon måste prioritera. Det är därför vi finns här. Vi finns inte här för att vara alla goda gåvors givare, utan någon gång måste vi faktiskt säga: Nu är det så att de 425 000 badande i Farsta måste få ett upprustad bad så att vi inte måste stänga Farstabadet. Då är det några saker som måste stryka på foten, bland annat Aspudsbadet.

Fråga nr 3. Ledsagning

Anförande nr 48

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande, Ulf och alla andra! På torsdag kommer ärendet om stadens ledsagning och att den ska konkurrensutsättas upp på social- och arbetsmarknadsnämnden. Då blir det 900 brukare som bara har privata alternativ att välja på. Det är lite trist, kan man tycka. Samtidigt finns i er budget sparförslag på 4,4 miljoner just på ledsagarservice.

Det har gjorts undersökningar av staden, handikapprörelsen och andra när det gäller ledsagarservice. Det är brukarundersökningar som visar att det ser väldigt bra ut för just ledsagarservicen.

Min fråga till dig, Ulf, är om du har frågat brukarna om de endast vill ha privata alternativ. Är det valfrihet?

Anförande nr 49

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Tack för frågan! Jag är säker på att vi tycker olika och inte kommer att bli överens. Men låt oss tala om gemensamma verba:

Ledsagarservicen förblir stadens egen ledsagarservice. Precis som andra verksamheter som är stadens egna kan den antingen bedrivas med egna anställda medarbetare eller i upphandlad regi. Den fråga vi har på bordet på torsdag är den fråga som nu har legat i ungefär två års tid i våra budgetar och andra dokument om att vi vill ha en upphandling av den ganska omfattande ledsagarverksamheten.

Skälet är i grund och botten enkelt. Vi vill gå i en riktning där stadens egna medarbetare i genuin egenregiverksamhet ägnar sig åt sådant som bara staden själv kan göra, nämligen korrekt och rättvis myndighetsutövning, kvalitetsuppföljning, kvalitetssäkring, utvärderingar och valuta-för-pengarna-frågan. Det gäller både för de brukare, klienter eller kunder, beroende på vilken tjänst det handlar om, som får ta del av dem och ur ett skattebetalarperspektiv. Det ska vara maximal valuta för pengarna.

När det gäller vem som sedan utför tjänsterna kan man vara mycket mer pragmatisk. Det här vet vi inte förrän efter det att en upphandlingsprocess är genomförd, men vi vill nu pröva om vi kan få mer valuta för pengarna genom att upphandla den egenregiverksamhet som staden har. Då måste samma spelregler och samma peng självfallet gälla för alla utförare oavsett om de är upphandlade av staden eller om de är i helt privat regi men finansierade av staden.

Anförande nr 50

K a r i n R å g s j ö (v): Det här är också en kvalitetsfråga, Ulf. Samtidigt ska ni ju spara in 4,4 miljoner. Ni måste se det här som ett klipp som går stick i stäv mot alla brukarorganisationer i den här staden.

Ni vill ha ett system med timanställda i stället för fast anställda. Hur höjer det kvaliteten för brukarna? Många brukare känner sig trygga med att det är samma ledsagare som följer med dem på teatern, till badet eller vart de nu åker någonstans. Nu ska man ha ett timsystem som kommer att se helt annorlunda ut. Många brukare är oroliga för det här. De är också oroliga för att ni har lagt en besparing just på ledsagning.

Har du pratat med brukarna? Har ni frågat brukarna om de tycker att det här höjer deras livskvalitet eller kvaliteten i övrigt? Har ni gjort en sådan brukarundersökning? Eller är det här ett av era otaliga valfrihetsförslag som aldrig, aldrig handlar om valfrihet för brukarna?

Anförande nr 51

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Nej, det här är verkligen inget klipp på något sätt – inte under några som helst omständigheter. Däremot handlar det om att vi måste ha respekt för det av fullmäktige fastställda belopp som är själva pengarna i ledsagarservicen oavsett utförare. Vi kan inte ha ett läge där vi har en peng för det som råkar vara i stadens egen regi och en helt annan peng för alla andra som opererar i samma verksamhet, lika lite som det vore acceptabelt att ha en högre peng för privata utförare än för dem som gör saker i stadens egen regi. Så kan det självfallet inte vara. Det måste vara gemensamma spelregler.

Jag har respekt för att det finns oro i detta. Jag har haft kontakt med en del brukare och med desto fler av stadens medarbetare, som har hört av sig om detta. Jag har stor respekt för att alla förändringsprocesser vållar oro. Jag har jobbat i såväl privat som offentlig sektor. Min bild är att det inte minst i offentlig sektor ofta vållar oro när man gör förändringar.

Anförande nr 52

K a r i n R å g s j ö (v): Mina frågor till dig handlar om huruvida det här är en kvalitetshöjning. Mina frågor handlar om ifall ni har gjort en brukarundersökning. Mina frågor handlar om huruvida det finns någon valfrihet i detta när det bara blir privata utförare. Är detta valfrihet?

Många brukare har hört av sig till mig – cirka 25 om dagen om jag ska vara ärlig. Jag blev nedringd förra veckan. Jag håller också i min hand en mängd namnlistor. Jag ska kopiera dem, och sedan kommer jag att ge dem till dig, Ulf. Du hade nog också kunnat prata med de här människorna i dag. Det fanns möjlighet till det klockan halv fyra. De hade säkert ringt dig om detta.

Problemet är att brukarna i den här staden inte känner sig respekterade. De tycker inte att du, Ulf, eller några andra från er sida har frågat dem om det här. Detta är en stor fråga för dem. Ledsagning är ingenting som man kan bolla ut och hoppas att det blir bra. Det handlar också om att de vill ha sin möjlighet till en eller två ledsagare och inte ett koppel av timanställda. Ni slår sönder en trygghet för brukarna; det är helt uppenbart.

Anförande nr 53

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag tycker att det råder stor valfrihet i det här systemet. Det ska både vara valfrihet, korrekt myndighetsutövning och gemensamma spelregler. Redan 2002, om jag inte minns fel, hade vi dessutom ett kundvalssystem i detta och det har vi fortfarande. Man kan alltså välja fritt mellan en helt privat utförare och en som är i stadens regi. Det som är i stadens regi upphandlar vi, precis som på många andra områden. Det är fortfarande staden som fastställer exakt vilka spelregler som ska gälla. Det är staden som lägger fast alla villkor som ska uppfyllas. Från och med torsdagens beslut kan vi också helt öppet diskutera själva upphandlingsunderlaget, som Karin och jag redan känner till.

Här finns inga konstigheter över huvud taget. Här finns ingen bristande respekt. Här finns bara en vilja att få största möjliga valuta för pengarna och att spelreglerna ska vara lika över hela staden.

Fråga nr 4. Ledsagarservice

Anförande nr 54

A b d o G o r i y a (s): Ordförande! Nu får vi se om du svarar, Ulf Kristersson. I fredags sade du i Radio Stockholm att varken medarbetare eller brukare har något att

oroa sig för inför framtiden. Ni vill öka valfriheten ännu mer för dem som använder ledsagarservice, sade du också.

Du fick genast ett mejl av Ola Jansson, som har jobbat som ledsagare sedan 1993. Han ställer följande frågor: Hur ser ledsagarservicen ut för dig i framtiden? Hur ökar ni valfriheten när ni tar bort den största utföraren? Vad kommer att hända med den kompetens som har byggts upp under 35 år inom enheten för ledsagarservice? Det ska bli intressant att få höra dig svara.

Anförande nr 55

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag vidhåller att varken brukare eller medarbetare har skäl att oroa sig. Jag är ändå den första att säga att jag har respekt för att alla förändringar innebär att man oroar sig. Förändringar innebär att det inte blir exakt som det var tidigare. Hela vår ambition är att förbättra. Det ska bli mer valuta för pengarna och tydligare åtskillnad mellan oss som utför myndighetsuppgifter och kontrollerar och utvärderar och själva utförarna av tjänsten.

Allt detta tror jag på, och jag vet att du inte tror på det. Jag har respekt för din ståndpunkt. Jag misstänkliggör inte din ståndpunkt som något sätt att göra det sämre för en brukare. Jag begär möjligen att få lägga till ett mått av respekt för att vi har de bästa av ambitioner med vårt förslag. Sedan kan vi tycka olika – fair enough! Jag tror inte att du står för din ståndpunkt för att få sämsta tänkbara valuta för Stockholms skattepengar med dåliga tjänster för brukarna. Jag säger inte det heller. Jag tycker att det vore artigt och lämpligt att du inte misstänkliggjorde mina avsikter för någonting annat än de står för.

Vi tar inte heller bort någon funktion. Vi upphandlar den funktion som i dag finns i stadens egen regi. Det är en ganska viktig skillnad, vill jag ändå påpeka. Som i alla andra upphandlingar, vilket du också vet eftersom du har varit med om ganska många, ska fast anställda medarbetare i den verksamhet som är föremål för upphandling erbjudas att följa med i verksamheten.

Jag förnekar inte att det alltid blir förändringar, men jag tycker inte att det i sak finns så rasande mycket att oroa sig för. Sedan många år tillbaka är jag dock medveten om att inte minst i offentliga förändringsprocesser vållar sådana här saker oro. Det är inte vår avsikt att vålla oro, och jag tror att om några månader efter införandet – om vi nu inför detta vilket vi ännu inte vet eftersom det hela är föremål för en upphandling – kommer vi att se att det blev en bra lösning för alla.

Anförande nr 56

A b d o G o r i y a (s): Men teorin är en sak och verkligheten något helt annat, Ulf. Du och jag har redan behandlat T2:an, där det står tydligt och klart att underskottet i ledsagarservicen är 2,5 procent. Nu på torsdag kommer vi att behandla månadsrapporten. Där visar det sig att underskottet kommer att bli 3,1 miljoner kronor. I er budget föreslår ni en besparing på 4,4 miljoner kronor.

När jag träffade direktören och biträdande direktören ställde jag frågan: Vad innebär detta? Svaret blev då att besparingen är cirka 13–15 procent av den totala budget som ledsagarserviceenheten har. Det innebär att minst fyra fem tjänster kommer att gå bort. Jag skulle gärna vilja höra dig förklara hur medarbetarna ska kunna vara lugna och icke oroliga.

Anförande nr 57

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Med all respekt för våra duktiga medarbetare är det inte bara, eller ens i första hand, för medarbetarnas skull som vi bedriver ledsagarservice. Det är på det sättet att vi har ledsagarservice därför att vi har många människor i Stockholm som är i behov av den sociala tjänst som man beslutar om i form av ledsagarservice. Det är för att de ska få bra tjänster och maximal möjlighet att använda dem och för att skattebetalarna ska få maximal valuta för sina skattepengar som vi gör den här förändringen.

Vi ska komma ihåg bakgrunden till detta. Det är ingenting som kommer hastigt på. Vi har i två års tid haft planer på att göra en upphandling av detta. Vi har legat på alla sådana planeringar sedan tidigare. Dessutom är det fullmäktige som har beslutat att det ska vara en gemensam peng för alla som utför ledsagartjänster. Det ska inte vara en högre peng för de tjänster som utförs i kommunal egenregi och en lägre peng för alla andra. Det skulle vi inte acceptera i några andra sociala sammanhang.

Anförande nr 58

A b d o G o r i y a (s): Jag håller med dig, Ulf, om att ledsagarservicen i första hand inte finns till för arbetarna. Det är brukarna som ska prioriteras i första hand. Men för mig är detta en ekvation som inte går ihop. I fredags sade du att medarbetarna inte ska vara oroade. Samtidigt säger du mellan raderna att det kommer att försvinna minst fyra och kanske fem tjänster.

Om det är så att det är brukarna som är det viktiga för dig – varför kom du då inte ned och träffade dem i dag? De är mycket oroliga över den eventuella framtida förändring som ni kommer att genomföra. Varför lyssnar ni inte på dem?

Anförande nr 59

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag har fått åtskilliga mejl och telefonsamtal. Jag tar alltid intryck av vad både medarbetare och brukare uttrycker. Ibland händer det att man tar så pass starka intryck att man ändrar någonting viktigt eller någon detalj. I de här sammanhangen, framför allt i ett sådant läge som vi är i just nu där vi står inför själva upphandlingen som går ut till nämnden för beslut på torsdag, tycker jag att vi ska fullfölja processen först.

Vad du ärligt säger, vilket jag har respekt för, är detta: Lägg ned mer pengar på ledsagarservice! Lägg ned mer pengar på den verksamheten så att den inte går med underskott! Det är en fullt rimlig uppfattning. Den kan man mycket väl ha. Ni brukar ha den uppfattningen på i stort sett alla områden. Ni vill ge mer pengar till detta också. Det tycker jag kanske inte är en lika respektabel hållning.

Inom den budget vi har har fullmäktige bestämt att det ska vara en gemensam peng för alla utförare. Det har jag stor respekt för.

Fråga nr 5. Överbyggnad av Centralstationens perronger

Anförande nr 60

E i e H e r l i t z (mp): Ordförande! Det har alldeles nyligen kommit flera planer som visar hur både staden, Jernhusen och andra vill bygga den framtida centralstationen. Dessutom hotar man med några höghus i området. Man vill alltså överbygga hela stationen, så att alla där nere får stå och vänta i mörker. Risken är att det blir en bunkerqualität, vilket inte är bra. I stället borde man bygga över stationen med någon typ av glasat valv så att man får ned ljus och får stationen att synas lång väg i staden.

Jag vill fråga om stadsbyggnadsborgarrådet är intresserad av att utreda ett alternativ till det här med någon typ av glasat valv i stället för de hemska planer som nu föreligger.

Anförande nr 61

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Tack så mycket för frågan! Det händer mycket just nu i staden, framför allt i de områden som tidigare har varit otillgängliga för ny bebyggelse. Den vision som nu föreligger för västra city handlar framför allt om överdäckningen mellan Klarabergsgatan och Kungsbron. Just den delen av spårområdet är inte främst ett område där vi människor vistas på perrongerna. Det gäller i stället området som ligger på andra sidan Klarabergsgatan, ut mot Tegelbacken. Det är också det område som jag förstår att du avser i din fråga.

Där finns det än så länge inte några långtgångna planer på hur man ska hantera miljön. Ett av de förslag som det absolut är mycket möjligt att vi kan titta på är hur man får mer ljus för de resenärer, du och jag och våra medresenärer, som står på perrongen och väntar.

En annan och ännu större fråga är hur vi kan kombinera en eventuell överdäckning eller inglasning av den delen av spårområdet med en förändring av hela Tegelbacken, som ju verkligen är det stora såret i Stockholm. Alla vägar, både järnvägar och bilvägar, går in där och skär verkligen sönder Stockholms innerstad.

Vad som helst, nästan, är bättre än det som finns i dag. Det här är ett spännande förslag. Sedan måste man se på helheten. Men om den tidsplan som föreligger nu ska vara realistisk blir det nog nästa steg efter den överdäckning som vi talar om för det ganska begränsade området mellan Kungsbron och Klarabergsviadukten.

Anförande nr 62

E i e H e r l i t z (mp): Det här är en väldigt viktig sak. För ett antal decennier sedan förstörde vi hela city genom att riva en massa fina hus och bygga fula kontorskomplex. Sedan kom den här mer västliga delen av city med World Trade Center. Det är ingen rolig byggnad. Det finns nästan inget vackert i city mer än

Sergels torg och höghusen där. Därför är det viktigt att Centralen ges en tydlig och framhävande roll i staden. I promenadstaden, där man går på Söders höjder, ska man kunna se var stationen ligger. Det ska vara ett vackert, glasat valv.

Järnvägen är framtidens transportmedel. Den ska vi inte dölja under en massa hus, utan den ska vi framhäva tydligt i staden så att alla ser att här kommer järnvägen att gå fram.

Anförande nr 63

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag delar din vision. Vi ska se till att vara noga med att visa stockholmarna och besökarna var någonstans vår central ligger. Det ska då inte bara vara tågstationen, utan lite längre bort blir detta den största kollektivtrafik-knutpunkten i Sverige. Där kommer den nya Citybanan fram och den tunnelbanetrafik som vi har. Det är någonting som vi ska vara stolta över.

Den överdäckning som i dagsläget planeras på den andra sidan Klarabergsgatan ämnar också att just läka de sår som finns där. Min ambition är inte att göra en överdäckning med stora kolosser och stora Åhlénslådor – kalla det vad du vill. Här ser jag framför mig att vi läker såren från rivningen och får en tydlig kvartersstruktur i en klassisk stadsmiljö.

Anförande nr 64

E i e H e r l i t z (mp): Det handlar om delen mellan Klarabergsviadukten och Vattugatsviadukten. Det är där vi ska ha det här vackra valvet. Man behöver bara åka ned till Berlin för att få se en fantastiskt vacker, helt nybyggd station med stora valv som är tydlig i stadsbilden. I Lucerne, där jag var i förra veckan, har man låtit en av världens förnämsta arkitekter, Calatrava, göra framsidan på stationen som exponeras ut mot ett stort torg och ut mot sjön där folk kommer med båtar. Det här är något nytt!

Det är gammaldags att dölja en station på det sätt som bland andra Jernhusen och stadsbyggnadskontoret har visat. Det liknar mer stationer i USA och Kanada, där man just har dolt stationerna till oigenkännlighet så att folk knappar hittar ned till perrongerna. Montreal är ett exempel.

Anförande nr 65

Borgarrådet A l v e n d a l (m): För den del av spårområdet som Eie Herlitz pratar om finns det i dagsläget inga konkreta planer. De konkreta planer som staden tillsammans med Jernhusen har tagit fram avser ett annat område. Jag är inte lika orolig för att Jernhusen har som ambition att dölja stationen och Centralen. Jag har uppfattat det precis tvärtom – nu gör man stora investeringar för att verkligen lyfta kvaliteten på Centralen och göra den mer tillgänglig för stockholmarna och värd ett besök.

Också inomhus på Centralen är det ett ganska rörigt område. Det är inte alltid man uppskattar att gå dit och ta en fika. Men även inomhus kommer vi att kunna se en mer

stadslignande miljö. Jag tar gärna med mig frågan om överdäckning i ett glasperspektiv på den del som Eie Herlitz förespråkar i det stora hela visionsarbetet för vad som ska hända med överdäckningen.

Fråga nr 6. Aspudsbadet

Anförande nr 66

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige och åhörare som är engagerade i Aspudsbadet! Vänsterpartiet har konsekvent drivit att Aspudsbadet även i fortsättningen ska tjäna de människor som nyttjar badet i dag av olika skäl – för att träna, för att rehabilitera sig, för babysim etcetera.

Jag var inte riktigt nöjd med Madeleines svar till Malte när han sade att Madeleine Sjöstedt har agerat olika i kulturnämnden och i idrottsnämnden. I kulturnämnden har hon sagt att badet är klassat som en k-märkt, grön, byggnad. Det innebär att det är ett kulturarv som ska bevaras för framtida generationer stockholmare. Dessutom har man gått emot rivning av badet.

Kan du förklara för mig och för människor som kämpar för badets fortsatta existens hur du kan agera så här olika i kulturnämnden och i idrottsnämnden?

Anförande nr 67

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det var bra att du ställde den frågan. Jag försökte svara lite kort på den förut. Det handlar inte alls om att agera olika utan om att faktiskt dra konsekvenserna av en kännedom i den ena nämnden i hanteringen i den andra. I kulturnämnden fick vi en fråga från din partikamrat om vad Aspudsbadet hade för klassificering och vad det innebär. Då svarade förvaltningen att byggnaden är grönklassad, vilket gör att den enligt 5 § PBL – tror jag att det är – inte får förvanskas. Detta är ett obestridligt faktum; byggnaden är grönklassad och får därmed inte förvanskas. Det är ingenting som jag kan tycka någonting om vare sig hit eller dit.

Däremot är det detta som har påverkat processen. För 23 år sedan fick badhusföreningen ta över badet, och har sedan dess inte lagt ned några större summor – kanske inga alls, vad vet jag – på att restaurera badet. Badet har ett visst värde kulturhistoriskt sett, och det är därför det har varit så svårt att komma till ett beslut i frågan. Därför är det också extra tråkigt att ingen har tagit hand om badet över huvud taget. Det kan jag bara både som idrottsborgarråd och som kulturborgarråd i djupet av mitt hjärta beklaga. Men nu finns det faktiskt ingen lösning på detta längre.

Anförande nr 68

M e h d i O g u z s o y (v): Det är konstigt, Madeleine Sjöstedt, att du vill få en att tro att om man hade agerat tidigare skulle badet ha fått fortsätta vara kvar. Men eftersom man inte har agerat tidigare går det inte att göra någonting åt detta trots att Stadsmuseet och kulturnämnden avstyrker rivning av badet. Det är väldigt konstigt.

Jag vill ställa en fråga till dig. Har du någonsin besökt badet, och i så fall när?

Anförande nr 69

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag vet inte hur jag ska förklara detta med grönmärkningen ytterligare. För 23 år sedan fattade staden ett beslut om att i stort sett skänka bort en grönklassad byggnad till en badhusförening. Det visade sig vara ett våghalsigt beslut eftersom det innebar att man gav en förening ett ansvar för att underhålla en fin byggnad som vi skulle ta hand om i staden. Nu gjorde inte föreningen det, och det gör att vi står i den situation vi har i dag. Det fanns ett kontrakt som sade att föreningen skulle underhålla badet, men det gjorde man inte.

Nej, jag har inte badat i Aspuddsbadet. Jag har naturligtvis varit ute vid badet och i området många gånger. Jag har hört frågan förut, och som svar vill jag säga att man inte fattar beslut efter politikerns godtycke och efter vad vi tycker om, var vi går och badar, var vi går och tränar, vilka teaterstycken vi ser eller någonting annat.

Vi fattar beslut som grundar sig på det allmänna – övervägande på objektiva underlag om det allmännas bästa. Då prioriterar jag 425 000 besökare i Farsta framför 20 000 badande i Aspudden.

Anförande nr 70

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det är sorgligt att Madeleine Sjöstedt blandar äpplen och päron. Farstabadet bedriver en helt annan verksamhet än Aspudsbadet. Aspudsbadet är ett alldeles utmärkt komplement till de badanläggningar som redan finns i Stockholm. På Aspudsbadet har man bedrivit diverse verksamheter som inte förekommer på andra bad. Därför är det nog så viktigt att badet även i fortsättningen får bedriva sin verksamhet.

Beslutsgången är också märklig när det gäller överklagandet till länsrätten. Tycker inte du att det är demokratiskt farligt när man inte bereder de människor som har överklagat möjlighet att få sin sak prövad i länsrätten på grund av klantigheter med justeringen av protokollet?

Anförande nr 71

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jag börjar med slutet. Vad som har hänt sedan Socialdemokraternas underskrift av protokollet och på vägen till idrottsförvaltningen kan jag tyvärr inte sia om. Jag kan uppfylla många saker här i livet, men jag är inte brevduva mellan Stadshuset och idrottsförvaltningen.

Däremot kan jag konstatera att lagar är till för att följas. Därför ska man naturligtvis ha rätt att överklaga beslutet; det är självklart. Det tar ofta lång tid – ungefär tre veckor – från det att man fattar ett beslut till dess att det är justerat. Det finns ett protokoll. Det är bara att gå in och titta. Jag förutsätter att om badhusföreningen överklagar igen är det bara att gå in och göra det till länsrätten. Jag vet inte varför juridiken är så trubbig, och jag är inte lagstiftare här. Men jag förutsätter att man måste kunna få ordning på det där, för det tycker jag verkligen att man ska få.

Fråga nr 7. Stadens stöd till idrottsevenemang

Anförande nr 72

Birgit Marklund Beijer (s): Min fråga går till borgarrådet Sjöstedt och gäller Stockholms stads vilja att ingå medlemskap i Sport Campus Sweden. Jag vet inte om du har hört talas om det. Det är en organisation som finns till för att stödja idrottare på elitnivå för att de ska kunna kombinera idrott och högskolestudier. Det är en ideell förening. Ett antal kommuner i söderort har ingått avtal med detta campus. Ett antal högskolor, Stockholms universitet, KTH och Karolinska är också med liksom 13 specialidrottsförbund.

Min fråga är: Vill Stockholms stad ta steget och ingå medlemskap i Sport Campus Sweden?

Anförande nr 73

Borgarrådet Sjöstedt (fp): Stadens idrottspolitik har framför allt som målsättning att stödja ungdomars breddidrottande. Det är utgångspunkten i alla beslut vi fattar i Stockholms stad. Nu pratar vi om ett projekt som handlar om en elitsatsning för lite äldre tonåringar, framför allt i Haninge.

Stockholms stad deltar i det här på så sätt att vi har ett samarbete om träningstider. Vi har en öppen attityd till samarbete med Sport Campus Swedens olika idrottare. Men vi har inte för avsikt att bli medlem i Sport Campus Sweden. Om du frågar mig och om jag ska vara tydlig med vad jag tycker kan det inte vara idrottsförvaltningens uppgift att köpa in lägenheter, bereda bostäder och hyra lokaler för unga elitidrottare om det står mot de stora behov vi har i övrigt. Det handlar till exempel om unga tjejer i utsatta förorter som nästan inte rör sig alls och som verkligen skulle behöva anläggningar att vara i.

Anförande nr 74

Birgit Marklund Beijer (s): Det är klart att det är viktigt att stödja breddidrotten och så vidare. Men det här handlar om duktiga idrottare och att de ska kunna bo kvar i staden och inte behöva flytta till Växjö, Umeå och USA vilket är väldigt vanligt att de gör på grund av att det bereds många fler möjligheter där.

Det handlar inte om så mycket pengar, även om varje krona är mycket värd. Och det gäller inte bara Haninge, utan de flesta av de här idrottarna bor faktiskt i Stockholms stad.

Anförande nr 75

Borgarrådet Sjöstedt (fp): Om du frågar mig om prioriteringarna inom idrottsnämnden är de glasklara. Det är ungdomar och bredd, framför allt ungdomar som i dag inte rör på sig, som ska prioriteras. Ett sådant här projekt, som handlar om elit eller förelit och lite äldre, nästan vuxna, personer är inte något som jag kommer att föreslå idrottsnämnden att ställa sig bakom just av dessa skäl. Vi har oerhört många andra prioriterade saker att göra.

Däremot ska vi naturligtvis samarbeta med de här idrottarna. Jag vet att många av dem finns på Eriksdalsbadet. Det finns även andra samarbeten i stadens anläggningar med de här unga idrottarna. Det ska vi göra. Men jag ser inget annat framför mig. Jag ser att det är jättebra att våra kringkommuner engagerar sig i detta och ingår med resurser, vilket jag hoppas att de gör. Det finns nämligen en väldigt stor diskrepans mellan Stockholm och regionen, där Stockholm oftast drar ett tungt lass. Det är roligt att regionen runt Stockholm nu tar initiativet, tycker jag.

Anförande nr 76

Birgit Marklund Beijer (s): Det är ett något konstigt resonemang som du för. Andra kommuner ska tydligen gå in och betala till detta campus, men Stockholm är inte intresserat. Jag tycker att det låter mycket märkligt att då ställa krav på att andra kommuner ska göra det. Det är dessutom mycket tråkigt att man inte ser något värde i att behålla de här studenterna i Stockholms stad.

Anförande nr 77

Borgarrådet Sjöstedt (fp): Det finns naturligtvis ett värde i det, och därför finns det också samarbete om deras träningsmöjligheter och så vidare. Men det är inte aktuellt att hitta lägenheter och upplåta anläggningar i Stockholms stad av de skäl som jag har redogjort för.

Det handlar inte alls om att Stockholm ställer krav på våra kringkommuner. Jag säger bara att det är väldigt roligt att de tar det här ansvaret, för i vanliga fall drar Stockholm ett tungt lass.

§ 19 Försäljning av fastigheten Hässelby Slott 1 i Hässelby (utl. 2009:141)

Anförande nr 78

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Herr ordförande! Kära kolleger och stockholmare! Det här ärendet är ytterligare ett exempel på en väldigt bra affär för stockholmarna. Vi genomför en försäljning av Hässelby Slott som har varit i stadens ägo under lång tid. Det är ett av flera slott som Stockholms kommun, Stockholms stad och Stockholms skattebetalare äger. Vi har gjort bedömningen att det egentligen inte finns någon anledning att vi ska äga det här slottet. Det går dessutom med underskott varje år, så det kostar Stockholms skattebetalare allt från 800 000 kronor till 2 miljoner kronor varje år att staden är ägare till detta slott.

Vi tror att det är bättre att vi säljer verksamheten till aktörer som är duktiga på konferens- och hotellverksamhet och därmed kan utveckla verksamheten och också vårda och utveckla fastigheten. Vi genomför en försäljning i storleksordningen 50 miljoner kronor. Det är vad värderarna har kommit fram till att fastigheten med både byggnaden och marken är värd. Det innebär att vi gör en reavinst på i storleksordningen 40 miljoner kronor.

Det här är pengar som Stockholms stad kan använda till andra investeringar. Det är ingenting som stockholmarna på något sätt går miste om, utan nu kan vi göra nya investeringar i ny infrastruktur eller olika typer av fastigheter som på ett bättre sätt kommer stockholmarna till del.

Med det, herr ordförande, yrkar jag bifall till det framlagda förslaget.

Anförande nr 79

M a t t i a s E r i c s o n (v): Ordförande, åhörare! I stället för att ta sitt ansvar för kulturvården och vår gemensamma historia väljer staden att göra sig av med en kulturhistoriskt mycket viktig fastighet, Hässelby Slott. Självklart borde kommunen fortsätta att äga denna viktiga historiska byggnad, om inte annat för att vi ska undvika att i framtiden återta fastigheten och behöva återupprusta den efter det att privata ägare inte skött sina åtaganden som ägare av en kulturhistoriskt viktig byggnad.

I ärendet framgår tydligt att det finns ett intresse att fastigheten splittras upp och byggnader och mark säljs vidare. Det innebär en största risk att allmänheten stängs ut från det i dag öppna slottsområdet. När Kristina Alvendal säger att allmänheten inte har någonting att förlora är det alldeles tydligt att det finns någonting att förlora, nämligen tillgången till de här markerna.

Det här är ett typexempel på vad i oppositionen ofta pratar om. Det är en krympaning av det offentliga rummet. Det är ett minskande av det demokratiska utrymmet i samhället. Som vanligt motiveras detta krympande av det offentliga rummet med det märkliga greppet ”strategiskt värde”.

Vad säger ni om kulturhistoriskt värde? Hur kommer det sig att ni inte tar hänsyn till det? Varför använder ni detta luddiga och odefinierade begrepp ”strategiskt värde”?

Om ni ändå någon gång kunde berätta för oss hur ni definierar det, vad det är för någonting, då kanske vi skulle ha en större förståelse för utförsäljningar. Som det nu är tycks allt det som inte ligger i Stockholm eller som ligger i Stockholm och som ni inte vill ha kvar vara strategiskt. Det är ett märkligt sätt att driva politik och ett märkligt sätt att motivera affärer på, om än så goda, om de nu är så goda. Det beror på hur man beräknar försäljningsvärdet när det såldes.

Kom igen, var lite modiga! Ta bladet från munnen och definiera det strategiska värdet! Om ni inte gör det kommer vi i framtiden utgå från att ni faktiskt inte har någon definition utan gömmer er bakom en luddighet för att kunna bedriva affärer bara ni kan motivera dem med en enda ideologisk idé: Staden ska inget äga. Det är det privata som är bäst ägare. Därmed kan ni inte se det demokratiska värdet i det gemensamma kommunala ägandet, inte heller i ett kulturhistoriskt mycket värdefullt objekt.

Jag yrkar bifall till reservationen.

Anförande nr 80

Borgarrådet **A l v e n d a l** (m): Ordförande, fullmäktige! Jag vill bara uppmärksamma dig, **Mattias Ericson**, och fullmäktige på att – det kan komma som en överraskning för dig – kommunen i denna fantastiska stad inte äger alla våra kulturhistoriska miljöer och kulturhistoriska fastigheter. Vi har skapat den här fantastiska staden gemensamt med olika typer av privata aktörer, boende, företag, föreningar och annat som är med och tar ett ansvar för att utveckla Stockholm och bevara det som är unikt. Det finns ingenting som tyder på att den här aktören skulle göra någonting annorlunda. Det vet vi i det här fallet, för det är samma aktör som har utvecklat och som är duktig på att bedriva verksamhet på Ulvsunda Slott.

När det gäller tillgängligheten för allmänheten undrar jag om du har haft problem till exempel att komma intill det kungliga slottet. Det är klart att vissa delar är avspärrade av säkerhetsskäl, men i övrigt är det en väldigt publik verksamhet.

Anförande nr 81

Mattias Ericson (v): Jag känner naturligtvis till att det finns mycket som är bra och som funkar. Det är bra att det finns många olika former. Problemet här är att ni kommer att kontinuerligt inskränka den ena formen. Jag tror inte att det är bra.

Man kan så klart komma nära det kungliga slottet, men vi vet att Haga slott kommer det att bli en massa avspärningar kring. Det finns mycket som tyder på att det kommer att bli så även i fråga om detta objekt.

Det finns ingenting som talar för att stockholmarna kommer att ha exakt samma tillgång som vi har i dag till det här området, och det tycker jag är väldigt synd.

Anförande nr 82

Anders Broberg (kd): Ordförande, fullmäktige! Det här är en av många debatter, och det lär säkert bli fler, om att vi på den här kanten tänker fortsätta att

sälja en del saker som vi inte tycker är nödvändigt för staden att äga. Det finns två diskussioner på detta. Den ena är: Behövs det ägande? Behöver man som kommun äga detta eller inte? Det finns ett antal saker som staden fortfarande äger men som skulle kunna säljas.

Det andra som man måste ha i åtanke, som i och för sig inte gäller explicit det här ärendet, är att vi står inför stora utmaningar. Vi kommer inom ett antal år fram till 2030 att växa. Vi kommer att bli från 800 000 till ungefär 1 miljon invånare i Stockholm. Regionen kommer att växa från 2 till 2,3 miljoner. Det gör att vi hela tiden koncentrerar oss på att exploatera mer, bygga fler bostäder, klara av all den goda inflyttning som sker. Då är det extra noga att vi försöker ta till vara de resurser vi har för att kunna koncentrera oss på det där vi behöver gå in och göra saker.

Sammantaget är det här en bedömningsfråga. Hade fastigheten med slottet legat utanför staden hade det varit solklart att vi inte skulle ha det. Nu är det en bedömningsfråga, och vi tycker att det är rimligt att sälja detta. Borgarrådet var inne på att det inte är någon direkt strålande affär för staden att äga detta. Då kan man fråga sig hur det kommer sig att oppositionens pengar räcker till det, eller tänker man göra något annat av det? Det här är någonting som staden en gång mer eller mindre fick på köpet.

Jag tror helt enkelt inte att andra ägare generellt sköter sådana här saker sämre. Man kan fråga sig ibland varför oppositionen, i alla fall de röda, tycker att det bara är det offentliga som är garanten för att kulturbyggnader verkligen tas om hand.

Sedan kan man notera, och det är väldigt trevligt, att de röda engagerar sig för slott och kanske konferensverksamhet.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 83

M a t t i a s E r i c s o n (v): Apropå avslutningen ska jag säga att jag alltid tyckt väldigt mycket om slott och kungar och så. När jag var liten trodde man att jag skulle bli kung eftersom jag kunde så mycket om kungar.

Du säger att det finns många saker vi kan sälja. Då kanske du i alliansen kan välja att definiera: Vad är det för principer som ska vara ledande? Vad är det som är det strategiska värdet? Ingen av er tycks kunna definiera det, men du tycks ändå veta det. Du tycks ha det inombords. Vilka är dessa principer? Vad är det som gör att du tycker att det är rimligt? Vilka principer ligger till grund för den här rimligheten?

Anförande nr 84

A n d e r s B r o b e r g (kd): Rent allmänt har vi tidigare varit inne på att det som ligger utanför kommunen har vi svårt att se att man verkligen behöver ha. Det andra gäller också rent allmänt: Är det här viktigt för kommunens kärnverksamhet? Som jag sade är det en bedömningsfråga. Man kan ha olika uppfattningar, och det finns ett antal gråzoner.

Nu måste jag säga att ett slott är ett slott, och vi kan inte göra någonting annat av den här platsen. Det är ett slott eller inte. Det är det som gäller. Där tror jag inte att det finns någon som säger något annat. Då är frågan: Är det rimligt och bra att kommunen har det kvar, eller kan man avyttra det och använda pengarna till mer angelägna investeringar som staden behöver göra? Jag tycker att det senare gäller.

Anförande nr 85

Yildiz Kafkas (mp): Ordförande, fullmäktige! Vi står inför ett av de största misstag som en kommun kan begå genom att sälja ut ett minnesmärke av kulturhistoriskt allmänintresse, det vill säga Hässelby Slott. Hässelby Slott är i dag utarrenderat till ett företag som bedriver konferens- och hotellverksamhet. Slottet byggnadsminnesförklarades den 1 oktober 2008, alltså bara för ett år sedan. Nu vill majoriteten sälja den här fastigheten bestående av tio byggnader och total 61 000 kvadratmeter mark för bara 50 miljoner kronor. Samtidigt luckrar man upp viktiga delar att skyddsbestämmelserna.

Ett av argumenten för försäljningen är att man får 40 miljoner i realisationsvinst. Man menar att försäljningen gör att även fastighetskontorets driftbudget förbättras. Hur kan majoriteten hävda att det blir 40 miljoner i realisationsvinst utan att redovisa fastighetens anskaffningspris i dagens penningvärde? Hur kan fastighetskontorets driftkostnader minska genom denna försäljning? Eftersom slottet är utarrenderat borde det vara arrendatorn som bär driftkostnaderna. Om inte, har kommunen redan gjort en mycket dålig affär. Nu fortsätter man i samma spår.

Vi har väldigt svårt att förstå att det ska vara omöjligt att både behålla denna kulturminnesmärkta byggnad med sin omgivning i kommunens ägo och göra det lönsamt. Åtminstone borde man få ekonomin att gå ihop. Om det handlade om ett så hopplöst objekt som det är svårt att få lönsamhet i skulle ingen vilja köpa den.

En annan fara som lurar bakom knuten är upphävandet av avmärkningen genom en ändring i detaljplanen i stadsbyggnadsnämnden. Avtalet villkoras genom att avmärkningen i den nu gällande detaljplanen ska tas bort. Det är ett mycket allvarligt ingrepp i länsstyrelsens skyddsbestämmelser och öppnar vägen för framtida exploateringar av fastigheten.

Hässelby Slott har enligt länsstyrelsen ett synnerligen högt kulturhistoriskt värde. Detta gäller inte bara själva slottet utan även dess omgivning. Avmärkningen i detaljplanen innebär att fastigheten endast får användas för allmänna ändamål. Nu tar man bort det kravet. Därmed blir det fritt fram för köparen att ändra slottsområdet så mycket hon eller han vill för att så småningom stycka och sälja det vidare. I avtalet finns inga restriktioner mot ett sådant förfarande efter borttagningen av avmärkningen.

Jag yrkar avslag på kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 86

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag vill bara upplysa Yildiz Kafkas om att den här avmärkningen, som är en märkning i detaljplanen, måste ändras eftersom vi säljer till en privat aktör. Annars kan inte den privata aktören fortsätta att ha en konferens- och hotellverksamhet och därmed ha den publika verksamhet som slottet har i dag.

Det är en förutsättning och inte någonting som på något sätt är dåligt för Stockholm utan tvärtom. Säljer vi detta slott och ändrar detaljplanemärkningen för att anpassa den till den nya köparen kan den nya köparen ha publik verksamhet där. Annars är det inte möjligt.

Anförande nr 87

Y i l d i z K a f k a s (mp): Det låter som att du läser från någon lagparagraf som man hänvisar till. En privat person kan annars inte driva publik verksamhet. Du menar att den som köper inte kan använda det på samma sätt som kommunen gör. Var kan man hitta det? Kan du hänvisa till det? Det måste stå någonstans för att du ska kunna påstå det.

Anförande nr 88

B e r i t K r u s e (s): Ordförande, fullmäktige! Det här är en jättetragisk historia, skulle jag vilja säga. Det här handlar inte bara om att sälja en fastighet och låta någon privatentreprenör sätta i gång med någonting fint. Det handlar väldigt mycket om att stänga ute medborgarna, allmänheten, folk som bor där runt omkring, och det är det vi är mest oroliga för.

Jag vill börja med att yrka bifall till Socialdemokraternas reservation i kommunstyrelsen.

Anders Broberg sade: Äga eller inte äga? Men det här handlar inte om att äga eller inte äga. Det allvarligaste är att man utestänger allmänheten från möjligheten att få vistas på terrassen, att vistas i barockträdgården, att vistas runt omkring själva byggnaden. Det som återstår är själva stora slottsparken. Där får vi vistas, men vi får inte komma närmare än så. Det tycker jag är allvarligt. Sedan kan jag verkligen undra om det är så, Kristina, att ni har uttömt alla möjligheter till att använda detta slott på ett bra sätt för kommunens räkning, inte bara för att få ned kostnaden utan att verkligen ha möjlighet att använda det. Jag är tveksam.

Det här är en av de viktiga byggnader och områden som finns i ytterstadsområden. Oavsett om det är privat ägare eller kommunen som äger blir det begränsningar för dem som bor där. Det tycker jag är väldigt allvarligt. Där reserverade vi oss självklart i stadsdelsnämnden när vi hade detta på remiss från stadsbyggnadsnämnden. En enig nämnd tyckte att det var tveksamt att man stänger av på detta sätt.

Det är ett köpeavtal, så det är inga detaljer som man får fram. Tittar man lite bakom i paragraferna och i proceduren i beredningsfaserna ser man att det här är väldigt inskränkningar. Det är synd. Debatten förs här, men ni har redan avgjort och bestämt er för att så här kommer det att bli. Det är väldigt tråkigt för stockholmarna. De som

går på konferenser eller bor där får det förmodligen väldigt bra, men de som bor där, invånarna i Hässelby-Vällingby, kommer att få det torftigare. Det ligger väldigt nära Hässelby gård, och vi behöver all den stimulans som det är möjligt att få ute i den ytterstadsdelen.

Anförande nr 89

A n d e r s B r o b e r g (kd): Förutom att säga att Berit Kruse antar den vanliga oppositionsminen att alltid vara orolig för allting och alla saker som händer skulle jag vilja säga att det är ingen som vet om det blir en utestängning. Om man har en konferensanläggning gissar jag att det i alla fall blir mer öppet än om det hade varit ett privat hem eller liknande. Jag tror inte att det blir så stängt, men jag får ärligt säga att man inte kan utesluta det.

Däremot vill jag påpeka att posthuset vid Vasagatan, oerhört vackert och fint, var så länge det var post öppet. Sedan stängdes det. Statligt ägt, och det var inte lätt att komma in. Nu blir det tvärstopp att komma in. Att något är offentligt ägt är inte någon garant för att byggnader är öppna.

Anförande nr 90

B e r i t K r u s e (s): Att vi reagerade så starkt beror på att det tydligt i stadsdelsnämnden framgick att vissa delar av denna anläggning inte var tillgängligt för allmänheten. Det var önskemålet från köparen. Det är inte bara jag utan det är allmän oro. Jag talar för Hässelbyborna och Vällingbyborna som i dag har tillgång till detta underbara område.

Anförande nr 91

B o r g a r r å d e t A l v e n d a l (m): Det här en fastighet och en egendom som staden har haft i sitt ägo sedan 1931. Man köpte in det för att säkerställa bostadsbyggandet i västerort. Vi får tacka för att staden har blivit klokare efterhand eftersom det inte har byggts några bostäder i detta fantastiska slottsparkområde.

Under tiden från 1963 fram till 2000 var Stiftelsen Hässelby de nordiska huvudstädernas centrum för kulturutbyte. Sedan upphörde detta för stiftelsen, och slottet uthyrdes till en konferensanläggning. Jag tror att alla är ganska medvetna, i alla fall de som är politiskt aktiva, om att vi ständigt jobbar med att se över lokalkostnader och sådant. Jag tror inte att Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd eller liknande har något utrymme i sin budget för att hyra denna lokal för någon verksamhet.

Anförande nr 92

B e r i t K r u s e (s): Jag vill upprepa att det jag sade om att enligt ärendet finns det inte tillträde till terrassen eller borggården eller barockträdgården. Det framgår inte i fullmäktigeärende, som gäller ett vanligt köpeavtal. Det är det som oroar. Ni säljer och säljer, och så stängs det och avskärmas undan för undan. Det är det som vi reagerar på.

Åter bifall till reservationen.

Anförande nr 93

H å k a n W a h l é n (s): Ordförande, fullmäktige! Åter vi står i en situation där kulturvärden ställs mot ekonomism. Jag och allt fler stockholmare har tröttnat på högerpartiernas kommersialisering av våra gemensamma värden. Man ska sälja sådant som inte är nödvändigt för staden att äga. Men var går gränsen för nödvändigt? Kan vi tala om det för fullmäktige och väljarna?

Vi får höra att Hässelby Slott inte är någon strålande affär. Måste all kommunal verksamhet vara en strålande affär? Har ni inte gjort fel val här i livet om er dröm är att sälja och göra strålande affärer? Borde ni inte ha gjort en karriär inom näringslivet i stället?

Hässelby Slott har ett stort kulturellt värde. Jag bedömer att det kulturella värdet är betydligt större än det kommersiella värdet. Det är inte särskilt svårt, inte ens för en duktig privat entreprenör, att driva en verksamhet med god lönsamhet i de här byggnaderna och samtidigt bevara de kulturella värdena. Dessutom ingår Hässelby Slott i en viktig del av kulturarvet i västerort – Hässelby med trädgårdar ända ut i Kyrkhamn. Men är Kyrkhamn och Hässelby Slott någonting värt för kommunen att bevara, eller tänker ni sälja rubbet?

Anförande nr 94

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Var går gränsen? Det kan man naturligtvis fråga sig, precis som Håkan Wahlén gör. Jag tycker att gränsen i det här fallet är ganska uppenbar. Staden behöver inte äga flera slott. Det är inte en kommunal kärnuppgift.

Vi tyckte inte att det var en kommunal kärnuppgift att staden skulle äga shoppingcentrum heller. Men Socialdemokraterna tycker i stället att staden ska äga allting. Nu ska vi äga slott, vi ska ha shoppingcentrum. Allting som det över huvud taget finns i en storstad bör vi ha lite av i kommunens ägo. Det tycker jag är helt fel.

Vi ska ägna oss åt det som är vår kärnverksamhet, det som är strategiskt viktigt för stockholmare och Stockholms skattebetalare. Jag tror att de allra flesta ändå delar den uppfattningen om de ser till exempel på vad som hänt med Ulvsunda Slott. Det var tidigare en ganska inåtriktad verksamhet. Nu är det en fräsch utåtriktad verksamhet med full tillgänglighet i parkområdet.

Anförande nr 95

H å k a n W a h l é n (s): Det kunde vara intressant att få höra om det finns flera slott på försäljningslistan. Det vore intressant också att höra om borgarrådet och hennes partikamrater tänker förfara på samma sätt med de statliga slotten.

Anförande nr 96

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Vi har märkt från oppositionens sida att försäljning är huvudtemat för alliansens politik. Man påstår i ärendet att fastigheten inte nyttiggörs i stadens egen verksamhet, att sådant ska säljas. Men den nyttiggörs väl mycket i stadens verksamhet! Det är ett öppet och

fantastiskt område att promenera i. Till exempel är Plaisiren en utställningslokal där man visar konst. Det är klart oklart vad som kommer att hända med det i framtiden.

Sedan är frågan hur det är med servitutsavtalet. Det är det som ska reglera allmänhetens tillgång till själva slottsområdet och närområdet, och det har vi inte sett. Vi har inte sett hur servitutsavtalet är utformat. Genom den här försäljningen köper vi alltså grisen i säcken och vem vet – det kanske är ett vildsvin.

Alltså yrkar vi från Miljöpartiets sida, och jag tror att vi har stöd från andra partier, på en återremiss för att få se hur servitutsavtalet är utformat för att kunna se hur allmänheten kommer att ha tillgång till slottsområdet. Det är oerhört viktigt.

Sedan tycker jag att det är intressant att fru Alvendal tog upp driften av Ulvsunda Slott som sköts av samma företag som tänker köpa det här slottet. Driften av Ulvsunda Slott kommer att ske genom att man styckar av nästan hela slottsparken och bygger radhus i det. Man blir orolig. Anders Broberg från Kristdemokraterna talar om att det ska byggas bostäder. Ska det byggas bostäder på slottsområdet? Det har inte jag sett någonting om i den detaljplan som var uppe för ett eventuellt beslut. Så det är fortfarande inte fastställt eller lagakraftvunnet. Var finns det? Är det saker som inte avslöjas i ärendet? Vart är vi på väg i det här området?

Därför vill vi återremittera ärendet.

Anförande nr 97

A n d e r s B r o b e r g (kd): Jag är ledsen för att Cecilia Obermüller inte hörde vad jag sade. Jag måste ha talat otydligt. Jag pratade rent allmänt om vilka utmaningar kommunen står inför åtminstone fram till 2030, och därmed handlar det om att bygga en massa bostäder för att klara av all den inflyttning som sker. Det hade ingenting med själva detaljplanen eller liknande att göra när det gäller slottet. Rent allmänt handlar det om att ombilda fastigheter, sälja av för att ha råd till investeringar.

Anförande nr 98

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp). Det var väl synnerligen olämpligt att nämna bostadsbyggande i samband med det här området, om det inte finns ett bakomliggande syfte eller om inte ägaren har för avsikt att sälja av delar av området för att bygga bostäder. Det är inte tänkt med det här området, såvitt jag förstått. Jag förstår inte varför du blandar in bostadsbyggande i ärendet om Hässelby Slott. Man anar ugglor i mossan.

Anförande nr 99

Borgarrådet M o g e r t (s): Herr ordförande! Det är naturligtvis tråkigt att dra upp samma problematik igen. Det här är ännu ett försäljningsärende, ett ärende där ni inte definierar vad som är strategiskt utan bara konstaterar att detta minsann inte är strategiskt. Det är en debatt som jag har full förståelse för att fullmäktige rimligen är ganska trött på. Men det är faktiskt bara den här typen av ärenden som ni tar hit.

Man kan nästan undra lite varför ni inte efter all denna tid bara hittar på en strategi. Det måste vara jobbigt att stå här och varje gång hänvisa till samma odefinierade icke-strategiska värde, gång på gång. Antingen det eller erkänn att er strategi i grunden är att allt är till salu.

Man får väl vända på detta, eftersom vi uppenbarligen inte får något svar på vad som är strategiskt och varför det här inte är strategiskt viktigt. Kan ni omvänt ge något exempel på byggnader som är strategiska? Finns det några byggnader i den här staden som inte är till salu för att de är av strategisk vikt? Vi vet sedan tidigare att fastigheter som långsiktigt ger oss möjligheter att värna naturvärden inte är strategiska, att fastigheter som långsiktigt värnar rekreativvärden inte räcker för att vara strategiska, och nu kan vi konstatera att kulturhistoria inte heller är av strategiskt värde.

Jag måste ärligt talat säga att jag skulle ha mycket större respekt för era pragmatiska överväganden om kommunalt eller inte kommunalt som ni säger att ni gör om ni inte varje gång med en drucken papegojas envishet kom fram till samma slutsats, nämligen att fastigheten ska säljas. Det får en ganska lätt att tro att dogmen och strategin är enkel – allt i Stockholm är till salu.

Anförande nr 100

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag har uppfattat det som att er dogm är att alltid säga nej. Vi gör en bedömning, och det är ganska tydligt i uppdraget i fastighetsnämnden. Det blir ofta diskussioner här om fastighetsnämndsärendena och de försäljningar som äger rum. Det är strategiskt att äga saker när staden är hyresgäst eller där vi använder fastigheter, till exempel Kulturhuset där vi har egen verksamhet, det här huset.

Vi har ungefär i storleksordningen 800 fastigheter, så på en halv minut har jag inte möjlighet att gå igenom alla. Det handlar om att varje fastighet är unik i fastighetskontorets bestånd. Det står också tydligt om inriktningen till bland annat bolagen att man framför allt ska finnas i lokaler som man själv äger. Det är en av anledningarna att till exempel Familjebostäder lämnar fastigheten på Kungsholmen och flyttar till ett nytt huvudkontor som man äger.

Anförande nr 101

Borgarrådet M o g e r t (s): Med hänvisning till försäljningen till Boulton verkar det konstigt att säga att vi värnar fastigheter där vi själva hyr. Där var vi en hyresgäst.

Jag får väl tacka för att jag ändå fick två svar. Det är en hundra procentig förbättring jämfört med din företrädare som kunde peka ut ett hus, nämligen Stadshuset. Nu har vi dubblat det och konstaterat att Stadshuset och Kulturhuset är av strategiskt värde. Det var väl ändå ett framsteg.

Anförande nr 102

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det är alltid lika intressant att höra borgarrådsföreträdarna för oppositionen när vi diskuterar stora

frågor av stor vikt i den här salen. Av stor vikt är det tydligen huruvida Stockholms stad ska äga ett slott som vi köpte in en gång för länge sedan och där stora delar av den mark som tillhörde slottet i dag är bebyggda med bostäder. Slottet hade ett mycket större markinnehav än vad det har i dag. Man kan säga att det kloka i det strategiska beslutet är genomfört.

Sedan kan man fråga om stenbyggnaden är intressant. Visst är den intressant. Men ni har föreslagit alternativa ändamål i oppositionen, till exempel folkhögskola, för då blir det väldigt tillgängligt. Folkhögskolor brukar i vanliga fall vara rätt så privata byggnader. Det är inte så att vem som helst kan kampa vid en folkhögskola mer än eleverna förstås.

Det som är ytterligare intressant är att ställa frågan till er hur det kommer sig att ni likt grevar och baroner och andra patroner vill äga alla dessa stora fina byggnader, alla dessa jordbruk och allting annat. Om vi säljer fastigheter som inte ens ligger i Stockholms stad – nu ligger den här visserligen i Stockholms stad, men vi börjar diskutera även sådana frågor i dag – finns de fortfarande kvar för olika ändamål, men Stockholms stad ska inte äga dem.

Ni tar liknelsen med Ulvsunda Slott. Det är alldeles utmärkt att vi får fler bostäder i Bromma till exempel. Det brukar ni alltid jubla över, kanske inte Miljöpartiet lika ofta som Socialdemokraterna. Jag kommer ihåg den tid då Stockholms läns landsting ägde Ulvsunda Slott. Det var rostiga staket som löpte runt området, och ingen hade tillgång till det. Det var sällan som landstinget använde det till egen verksamhet.

Nu är det full fart. Bland det första som man gjorde var att man försökte få en park som gick ned till vattnet. Det fanns väldigt mycket goda idéer bland dem som ville använda Ulvsunda Slott till annat. På samma sätt är det naturligtvis så att Stockholms stad inte är bäst på allting. Det finns ganska liten anledning till att vi ska äga slott och andra större verksamheter som till exempel jordbruksgods och annat utanför länet. Det är ganska enkelt, tycker jag.

Anförande nr 103

Borgarrådet M o g e r t (s): Herr ordförande! Som gammal folkskollärare kan jag säga att det nog är ett ganska brett nålsöga när det gäller vilka som kommer in på folkhögskolan. Nåväl, det är möjligen off topic.

Men kan du inte förstå, Björn Ljung, att vi blir ganska frustrerade när det varje gång hänvisas till att det saknas ett strategiskt värde som aldrig definieras. Ni har inte ens orkat hitta på vad denna strategi ska bestå av. Kan du inte förstå att det gör att vi tappat förtroendet för era avvägningar?

Anförande nr 104

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det är ganska enkelt att konstatera: Är det kärnverksamhet åt Stockholms stad att äga och driva slottsverksamhet? Nej, självklart inte. Det är bara det att ni inte kan se att vi har en bedömning bakom varje objekt som vi säljer. Men ni delar inte den bedömningen. Ni vill vara

slottsherrar och slottsfogdar. Ni vill vara brukspatroner på stora jordbruk och skogsegendomar. Ni vill äga det, det ligger i er ideologi. Erkänn det i stället!

Vi försöker använda de tillgångar som finns och som vi inte har användning för i Stockholms stad. Det är väl tillräckligt att säga att vi inte har användning för det här i vår egen verksamhet. Däremot har vi användning för pengarna – enkelt!

Anförande nr 105

Teres Lindberg (s): Hässelby Slott köptes av staden 1931. Då hade vi dessutom ett finansborgarråd från högern. Det ägdes av släkten Bonde. När Bonde sålde hela slottsegendomen till staden ville han väldigt gärna behålla slottet och trädgårdarna. Han ville sälja markerna runt omkring. Markerna runt omkring är det som nu är Hässelby Gård, Hässelby Strand och Hässelby Villastad. Det var en väldigt stor av den västra delen av Stockholm som vi kunde utveckla till förmån för väldigt många.

Kristina Alvendal sade i sitt anförande att det inte finns någon anledning att äga det här slottet. Det var precis av samma anledning som man valde att behålla slottet, villkora försäljningen med att slottet skulle komma över i stadens ägo. Precis samma anledning har vi i dag att värna stockholmarnas, och i det här fallet Hässelby- och Vällingbybornas och Grimstabornas, möjligheter att fritt få ströva omkring. Det kan du faktiskt göra där i dag. Du kan ta en promenad rakt igenom slottsområdet över borggården och tycka att det är helt fantastiskt. Du kan fritt ströva omkring vid ett 1600-talsslott.

Det är det här som behandlades i stadsbyggnadsnämnden i detaljplanärenden förrförra veckan. Nu försvinner den möjligheten. Borggården kommer att vara stängd. Stockholmarnas möjligheter att fritt ströva kommer kraftigt att begränsas. Tillgången till grönområdet kommer att begränsas. Slottet kommer att skäras som ett sår på det i dag upplevs som en sammanhållen helhet. Det är en kraftig försämring för många stockholmarnas tillgång till rekreationsområden och friluftsområden.

Vid receptionen ligger protokollet från stadsbyggnadsnämnden. Innan dess har vi inget beslut, och det kan inte överklagas, när det gäller detaljplanändringen. Jag antar att servitutsavtalet är beroende av den här detaljplanändringen. Det känns märkligt att vi här i fullmäktige ska fatta beslut om något som egentligen inte finns nämnt i ärendet. Det finns inte med, men det kommer att påverka mycket. Det är egentligen det avtalet som är intressant.

Jag yrkar på återremiss med hänvisning till att servitutsavtalet saknas i ärendet.

Anförande nr 106

Borgarrådet Alvendal (m): Om man gillar historia ska man berätta hela historien. Som jag nämnde var anledningen till att Hässelby Slott var en del av ett större fastighetsförvärv att man skulle säkerställa möjligheten till utbyggnad av bostäder västerut. Det var inte så att staden hade någon nobel uppfattning eller plan om att det här för alltid skulle bevaras, utan när staden köpte fastigheten Hässelby

Slott hade staden som uppfattning att det skulle byggas bostäder där. Nu har vi en helt annan hållning.

Det är klart att det blir lite märkvärdigt när Socialdemokraterna med brösttoner hävdar att det blir ett sår i stadsdelen. Klararivningen var ett riktigt sår i Stockholm. Försäljning av Hässelby Slott är det inte.

Anförande nr 107

T e r e s L i n d b e r g (s): Jag vet inte du har varit där själv. Varje tisdag under hela vår- och höstperioden spelar 40 fotbollslag en turnering där i Stadium Cup. Under den tiden är det möjligt för både barn och vuxna att gå genom borggården, genom parken, i trädgården, man springer i labyrinten och tycker att det är en fantastisk miljö som är tillgänglig. Det är det här som är problemet. Det var också det som var anledningen till att man ville ha kvar även slottet. Annars hade man lyft ut det från början. Man ville möjliggöra denna attraktiva byggnad från 1600-talet som en tillgänglig del för stockholmarna.

Det är klart att vi ska fortsätta att bygga bostäder. Men det behövs även andra miljöer som är tillgängliga och där människor kan vara.

Anförande nr 108

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag har insett att jag övertolkar lite det ni säger, men det låter som om vi säljer hela Grimsta naturreservat till någon annan och att det ska exploateras så att ingen över huvud taget får röra sig där. Det vi gör är att vi säljer Hässelby Slott. Det finns hur mycket strövområden som helst där. Dessutom vet Teres Lindberg om någon att det behövs bostäder i västerort. Det är utmärkt att den här ägaren har tagit ansvar för det också, nämligen att det blir bostäder vid Ulvsunda Slott.

Det är svårt att förstå er indignation.

Anförande nr 109

T e r e s L i n d b e r g (s): Jag blev lite orolig och trodde att du skulle säga att det ska byggas bostäder på slottet. Det handlar om tillgängligheten för stockholmarna till en fantastisk miljö. Om du tar bort slottet ur den miljön och gör det otillgängligt – det blir otillgängligt om du inte kan gå in på borggården – så kan du inte uppleva den miljön, bara se den utifrån. Jag tycker att det blir väldigt tråkigt.

För min del skulle man gärna kunna öppna slottet för Folkets Hus. Det vore jättetrevligt att man tillgängliggjorde hela slottet.

Det är en fantastisk miljö som även i fortsättningen borde vara tillgänglig för stockholmarna. Jag tycker att det är väldigt tråkigt att högern inte kan inse det.

Anförande nr 110

M a t t i a s E r i c s o n (v): Det var trevligt att någon gång få ett litet hum om vad strategiskt ägande är. Vi har fått veta att om det är utanför Stockholm är det inte strategiskt. Nu har vi fått veta att det inte är strategiskt att bedriva verksamhet. Precis som Roger Mogert sade tidigare håller definitionen inte riktigt. Då är det svårt att lita på och tro på politiken som ni för.

Nu blandar man in begreppet kärnverksamhet. Då får ni hoppa upp och definiera det. Det är nästan lite luddigt det och definieras aldrig särskilt väl.

Jag yrkar på vår reservation.

Anförande nr 111

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Området är av oerhört stor strategisk betydelse i staden i dag, i nuläget. Nu finns det tillgång till det. Teres Lindberg från Socialdemokraterna målade upp det väldigt vackert, i fina ordalag, måste jag säga. Det viktiga i ärendet är ju servitutsavtalet, som är av största intresse. Det är i detta som vi från stadens sida har möjlighet att avgöra hur allmänheten ska eller inte ska ha tillträde till slottsområdet. Det här servitutsavtalet har vi inte sett. Kommunfullmäktige ska fatta beslut om försäljning utan att veta hur allmänheten kommer att kunna komma i närheten av slottet i framtiden. Det är oerhört allvarligt.

Därför yrkar vi på återremiss i enlighet med Socialdemokraternas ordalydelse.

Det är nästan komiskt att höra dig, Björn Ljung, när du talar om Ulvsunda slottspark. Det har ägts av Locum, det har ägts privat och det har alltid uppfattats som en allmän park. Det är jättekul. Folk har vistats där, solat där, varit jämt i parken. Jag har bott i området i över 20 år, och jag vet. Mina barn har lärt sig att cykla i den här parken oavsett om det varit privatmark eller inte. Därför anser jag att den parken borde staden naturligtvis ha övertagit, även om det nu var så besvärligt att klippa gräsmattorna i den. Det här är samma ägare som ska stycka av nästan hela parken vid Ulvsunda Slott och bygga radhus där. Men det är komiskt att höra dig.

Anförande nr 112

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det är ju roligt om jag kan roa någon i en så här himla tråkig debatt. Tydligen kan jag glädja Cecilia i alla fall. Det var synd att du inte få replik på mitt anförande, för då hade vi kunnat reda ut de här frågorna. Ulvsunda tog ni själva som ett exempel, och jag tycker att det är ett väldigt bra exempel. Jag började jobba på landstinget 1986 och jobbade blanda annat med fastighetsfrågorna. Då var Ulvsunda Slott ett exempel på en väldigt illa skött fastighet inklusive parken. Det var rostiga stängsel runt omkring, dåligt ansade träd och gräsmattan klipptes inte. Det är jättetrevligt ibland med en sådan miljö för ungar att kanske lära sig cykla i och annat. Det var därför som jag tog det som exempel.

Om ni hade velat ha folkhögskola i Hässelby Slott kunde ni ha gjort det under ert tidigare styre här i staden.

Anförande nr 113

Cecilia Obermüller (mp): Vi har nog olika uppfattningar om hur Ulvsunda slottspark har använts. Jag vet i alla fall att skolklasser har firat avslutningar där. Man har spelat brännboll, man har haft picknick, ungar har varit där, och så har det varit i många herrans år oavsett om det varit privat mark eller någon annans. Det har alltid uppfattats som en allmän park och borde förbli så.

Saken är den när det gäller Hässelby Slott att det är öppet i dag. Det finns utställningsverksamhet. Staden äger det. Man har en arrendator som sköter konferensanläggningen, men det är staden som bestämmer hur stockholmarna och allmänheten ska ha tillgänglighet till området. Det är tillgängligt i dag.

Därför yrkar vi på återremiss för att utreda hur det hela kommer att te sig.

Anförande nr 114

Borgarrådet Alve ndal (m): Jag har uppfattat att det råder en vilja att minoritetsåterremittera ärendet. Det kommer naturligtvis att ske. Men jag fick en direkt fråga från Roger Mogert, och han raljerade över det strategiska värdet. Det är sorgligt att Socialdemokraternas företrädare inte läser förslaget i budget, inte ens läser uppdraget till nämnderna där det tydligt står vad, i det här fallet fastighetskontorets, uppdraget är.

Eftersom du har efterfrågat en specificering av de 800 fastigheterna vill jag, herr ordförande, börja med att berätta att vi har 14 stadsdelsförvaltning runt omkring i staden. De allra flesta hyr sina lokaler från fastighetskontoret. Vi har en hel del kulturverksamhet. Kulturförvaltningen är stora hyresgäster. Vi har bland annat ett kulturhus, men vi har också väldigt många bibliotek. Vi har i staden många tekniska förvaltningar, stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret, miljöförvaltningen, idrottsförvaltningen, bostadsförmedling.

Det är exempel på verksamheter som hyr lokaler av fastighetskontoret och kommer att fortsätta att göra det.

Vi har nyligen tagit över många brandstationer i hela staden. Så länge det bedrivs brandverksamhet kommer det självklart att vara en viktig del av fastighetskontorets uppdrag. Vi har en massa bergrum, som förvisso inte behöver ägas av staden, men om man har ett aktivt skyddsrum i de rummen är det ganska strategiskt att ha skyddsrummen i stadens ägo till vissa delar.

Vi har vissa naturreservat, som jag också pekat ut i debatter om huruvida vi ska äga mark i andra kommuner eller inte. Vi har tre saluhallar som vi tycker att det är viktigt att staden äger av flera anledningar, bland annat därför att vi tror att det blir svårt för privata ägare att få ekonomi i det. Däremot jobbar vi väldigt mycket med omdaning och investeringar i att göra dem mer moderna och mer energieffektiva.

Vi har ett antal parklekar i staden, och det är ett viktigt inslag. Staden ska leva och vara en bra miljö även för barnfamiljer oavsett om man bor i Stockholms innerstad

eller i dess yttre delar. Fastighetskontoret är väldigt engagerat i att ha bra kvalitet på parklekar.

Det finns som sagt ungefär 800 specialfastigheter, så det här är bara ett axplock. Men om oppositionen varje gång vi har de här debatterna kräver att jag ska gå upp och läsa listan på 800 fastigheter och hur många av dem som vi ska behålla kan vi ta fullmäktiges tid i anspråk, men jag är inte säker på att herr ordföranden tycker att det är bra investerad tid.

Jag har snappat upp en jättespännande nyhet här i dag, och det är att Socialdemokraterna hade sagt ja till det här ärendet om köparen var Folkets Hus. Folkets Hus hade enligt Teres Lindberg varit en godkänd köpare, för den verksamheten hade man gärna sett i huset. Vi ska se om vi kan hitta någonting som vi kan sälja till Folket hus här framöver så att ni kan säga ja till något försäljningsärende.

Anförande nr 115

T e r e s L i n d b e r g (s): Jag vill bara för tydlighetens skull säga att jag inte avsåg företaget Folkets Hus, utan jag avsåg ett hus för folket. Jag vill att området ska vara tillgängligt för stockholmare så mycket det bara går. Om den verksamhet som finns där är i stadens ägo och människor inte tillåts komma in i slottet, må så vara, men jag tycker att det minsta man kan begära som stockholmare och västerortsbo är att slottsparken och borggården också i fortsättningen kommer att vara tillgängliga.

Anförande nr 116

M a t t i a s E r i c s o n (v): Jag vill bara yrka på återremiss.

§ 20 Detaljplan för Värtapiren, Casablanca 1 m.m., stadsdelen Ladugårdsgärdet, Dp 2006-06878-54 (utl. 2009:142)

Anförande nr 117

M a r i a H a n n ä s (v): Ordförande, fullmäktige, medborgare, åhörare! Det är glädjande att flera ärenden från stadsbyggnadsnämnden kommer upp här i kväll. De är uppe för antagande. Då blir det också en offentlig debatt om de här ärendena, vilket inte sker om besluten fattas i stadsbyggnadsnämnden eftersom de mötena inte är öppna för allmänheten. Därför är det väldigt roligt att vi har flera ärenden på rad här som kommer att debatteras.

Det här ärendet handlar om Värtapiren ute vid Ropsten. Det är en trend att man gör om hamnområden till bostadsområden och bygger ut på olika sätt. Det som är roligt med detta är att man har kvar en del av hamnverksamheten. Det är väldigt viktigt för en stor stad att ha kvar hamnverksamhet. I det här fallet handlar det mycket om färjor och båttrafik. En sak som också är bra i det här ärendet är att det sker på redan exploaterad mark. Vi i Vänsterpartiet tycker att det är bra att bygga och göra saker på sådan mark.

Det som känns mer osäkert i det här ärendet är det här med kollektivtrafiken. Vi tror att det är jätteviktigt att det finns en bra, fungerande kollektivtrafik till det här området. Det handlar om transporter till och från färjeterminalen men även till de bostäder som kommer att bli i det här området så småningom. Vi tror inte heller att bussar kan vara ett bra alternativ, utan det behövs spårtrafik. Det är inte heller så att tunnelbanestationerna Gärdet och Ropsten är tillräckligt tillgängliga. De ligger lite för långt bort för att det ska vara bekvämt för funktionshindrade och andra som har svårt att gå. Godstransporter till sjöss är bättre än godstransporter på land. Därför är det här även miljömässigt bra.

Vi yrkar därför bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Vi har bara ett särskilt uttalande i detta ärende.

Anförande nr 118

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Att koncentrera hamnverksamheten till den här ytan är klokt, men det är inte ett okontroversiellt projekt på något sätt. Det är mycket stort och väldigt omfattande. Det kommer att påverka vattenspegeln och vyerna i staden. Vi tycker att det är väldigt viktigt att bevara Stockholms prägel av hamnstad. Det är en historisk hamnstad och måste förbli en stad med aktivt hamnliv där vi även kan fortsätta med transporter av gods och persontrafik per båt i ökad utsträckning.

Det är ett omfattande område som ska fyllas ut. Normalt sett är inte Miljöpartiet så glada åt sådant. Vi brukar vara rätt restriktiva när det gäller byggande i vattenområden, men här anser vi att fördelarna faktiskt överväger. Vi anser att genom att kompaktera hamnverksamheten kan man utnyttja Värtaområdet bättre för bostadsbyggande.

Men vi är lite oroliga för att miljökonsekvensbeskrivningen inte har tagit upp vad den utökade hamnverksamheten får för konsekvenser för Östermalms stadsdel. Det borde kanske ha belysts lite bättre. Man kan också vara lite orolig för att hamnverksamheten kommer att leda till ökade transporter genom Östermalms stadsdel.

Det är naturligtvis oerhört viktigt att området försörjs med kollektiv spårtrafik på ett bra sätt. Bussar räcker faktiskt inte. Sedan gäller det att mycket av masstransporterna till det här området sker via båt för att minimera störningarna. Det är ett väldigt stort projekt vi håller på med här, och då måste vi försöka minimera detta. Vi har många olika stora projekt på väg i den här staden, och då gäller det att vi hanterar detta på bästa sätt. Här kan vi använda båttransporter, så jag hoppas verkligen att det kommer att ske.

I övrigt tillstyrker vi kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 119

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det är väldigt kul att staden kan växa på det här sättet och att en modernisering av hamnverksamheten har kunnat leda till att man kan utnyttja hamnområdet till en spännande, växande stadsdel med bostäder och, vilket jag också tycker, ganska bra kommunikationer. Det ser ut som om vi får spårvagn ända hit. Jag tror också att den utvecklingen ökar förutsättningarna för att landstinget senare kan ha kollektiv båttrafik hit. Vi kan hoppas det i alla fall. Långt fram i tiden kanske man till och med skulle kunna tänka sig att tunnelbanan går över till Lidingö.

Det är väldigt bra att man utnyttjar exploaterad mark och utvecklar den på det här sättet. Jag är glad över att vi också har enighet om detaljplanen, även om jag efter vad Cecilia Obermüller sade får intrycket att det blev det till slut för en gångs skull. Jag är lite förvånad över vurmen för en hamnstad när man i den här stadsdelen kan få en snygg och funktionell del med en massa nya bostäder.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 120

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Herr ordförande! Det är uppenbart att det är en förvånande men glädjande enighet i det ärende som vi nu har att ta ställning till i fullmäktige. Hela den här byggnationen handlar om att åstadkomma en förutsättning för att hela Norra Djurgårdsstaden ska kunna bli verklighet. Det handlar om det nya miljöprofilerade området, och vi kommer också senare i kväll att kunna prata mer om vad den miljöprofilen kommer att kunna innehålla.

Det är ändå lite frestande att fråga Vänsterpartiet och Miljöpartiet lite grann om hur ni tänker er den spårbundna trafiken. Vi har nu ett väldigt tydligt och långtgående förslag om en investering i en spårväg i city. Det kommer att vara den spårbundna kollektivtrafiken som går just till det här området. Jag skulle vilja veta hur ni ställer er till det som en vision för Norra Djurgårdsstaden och den nya hamnstaden. Är ni, liksom vi, för det? Eller motarbetar ni, liksom Socialdemokraterna, det in i bengen?

Anförande nr 121

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Nej, Miljöpartiet motarbetar absolut inte spårbunden kollektivtrafik, inte i någon form, varken tunnelbana eller spårväg. Vi tycker att det är fantastiskt, men vi vill att ni lägger ännu mer pengar på det. Strunta i den förfärliga Förbifart Stockholm. Då kan vi bygga jättemycket spårväg.

Anförande nr 122

M a r i a H a n n ä s (v): Herr ordförande! Jag tänkte bara tala om att Vänsterpartiet alltid har varit för en spårbunden trafik. Vi var också initiativtagare till den lyckosamma tvärbanan för väldigt många år sedan. Janne Strömdahl som fortfarande sitter i landstinget – han har nog suttit där nästan längst av alla – tog initiativ till den för väldigt länge sedan. Vi tycker att det är jätteviktigt med spårbunden trafik. Därför skriver vi också i det här särskilda uttalandet att det är viktigt att vi ska använda de spår som finns. Det finns väldigt mycket spår redan i dag. Vi vet också att när det gäller den här jättestora nya stadsdelen är det helt nödvändigt med en kollektivtrafik som fungerar redan i ett tidigt skede. Hur den sedan kommer att se ut är inte helt klart för mig ännu. Det är viktigt att den blir spårbunden. Det är för långt att gå till tunnelbanorna, och bussar är inte ett alternativ. Vi är absolut för spårbunden trafik.

§ 21 Detaljplan för Etapp 3 av handelsområdet vid Bromma flygplats, Bromma Center del av Ulvsunda 1:1 i stadsdelen Riksby, Dp 2004-14499-54 (utl. 2009:143)

Anförande nr 123

M a r i a H a n n ä s (v): Ordförande, fullmäktige och medborgare! Vänsterpartiet tycker att vi ska återremittera det här ärendet. Anledningen till det är att vi tycker att den handelsplats som det här handlar om vid Bromma flygplats, Bromma Center som det också kallas, har fått en alltför permanent utformning. Vi tycker inte heller att gång- och cykelvägar och tillgänglighet för dem som tar sig dit utan bil är tillräckligt bra utformade. Dessutom anser vi att stadens klimatmål inte kommer att kunna uppnås om detta kommer till stånd.

Vi tycker också att barnperspektivet saknas i det här ärendet. Det kommer att finnas så många bilar i det här området, vilket innebär att miljön kommer att vara barnfientlig. Den passar inte alls för att man ska ta med sig barnen. Vi är väldigt oroliga för hur det ser ut.

Dessutom väntar vi på en nedläggning av Bromma flygplats på sikt. Just nu kan man ha kvar det här som en handelsplats, men vi menar att senare när flyget läggs ned kan vi bygga ett fantastiskt, stort och fint bostadsområde på Bromma flygfält.

Därför yrkar jag bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen, och det innebär också en återremiss på grund av de punkter som jag har tagit upp.

Anförande nr 124

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Miljöpartiet har inget eget förslag till beslut här, utan vi tillstyrker kommunstyrelsens förslag till beslut. Men vi har ett särskilt uttalande där vi vill trycka på några saker som vi tycker är viktiga i det här ärendet.

Det är redan en handelsplats, en av de äldsta i Stockholm, och så länge Bromma flygplats ligger där den ligger får man fortsätta att använda den som en sådan. Men det är viktigt att man har en viss flexibilitet så att detta kan integreras i ett kommande, fantastiskt bostadsområde som vi ser framför oss. Vi i Miljöpartiet tycker att det är en resurs för staden som nu ligger för fåfot. Det är fel med flyg mitt inne i staden.

I dag är handelsområdet väldigt svårtillgängligt. I dag kan man komma dit från Mariehällsområdet, men det blir alltmer av en mur mot Mariehällsområdet. Tillgängligheten från den sidan borde man förbättra i den här planen.

Den här parkeringsoceanen är inte särskilt trevlig. Det är viktigt att vi ser till att kollektivtrafiken dras fram så fort som möjligt så att vi får spårväg dit så att man kan åka kommunalt. Sedan tycker vi att det vore bra med samordnad hemkörning till kunder. Det är verkligen ett bra sätt att miljöprofilera sin verksamhet.

Utformningen av torget framför byggnaderna är viktig. Det vore trevligt om man kunde sitta där och om det fanns lite träd och leksaker för barnen så att det inte bara

blir kommers. Det vore trevligt med ett kafé och en fontän. Sedan vill vi också säga att cykelbanor och cykelparkering måste planeras in i det hela.

Det vore tacknämligt med en flexibilitet för lokalerna så att man kan integrera olika saker och få in service och sådana funktioner sedan när det ska bli det bostadsområde som vi ser framför oss. Sedan har vi också en idé om ett återvinningsvaruhus. Vi har lite idéer om vad man kan inrymma där. Det är inte fullmäktiges sak att avgöra detta i detaljplaner, men det står naturligtvis oss i Miljöpartiet fritt att komma med idéer.

Anförande nr 125

E i e H e r l i t z (mp): Herr ordförande, fullmäktige! När man tittar på den här planen ser man samma gamla vanliga grej. Det är konstigt när vi har en klimatdebatt i dag. Vi har en väldigt kritisk debatt mot bilismen som ett stort transportmedel i stadsmiljön. Nej, tittar man på den här planen kan man se att det byggs väldigt elegant för att man när man kommer söderifrån ska kunna åka direkt in till parkeringsplatserna i Bromma Center på en så kallad flyover. Men vilka förbättringar får kollektivtrafiken? Ja, man ska börja bygga den här tvärspårvägen upp till Kista 2013. Vi vet inte om vi får pengar till den ens. Den kan försenas väldigt mycket. Det är vanligt i det här landet att kollektivtrafikproblem ofta skjuts framåt i all oändlighet.

Här borde man bygga den överfart över Ulvsundavägen som spårvagnarna ska ha i framtiden och trafikera denna med buss. Jag frågar Alvendal: Har ni haft några sådana funderingar och diskussioner i nämnderna? Jag kan inte hitta någonting i utlåtandet om att försöka skynda på själva bron för spårvagnen så att den blir färdig i samband med vägrampens flyover och allt annat. Jag tycker att det vore självklart. Då skulle man kunna bygga en liten bit av tvärbanan som en bro, precis som det är tänkt, vackert och välanpassat till omgivningen, vilket det står väldigt mycket om i utlåtandet, och trafikera den med vanliga bussar.

Annars blir det som vanligt, bussen kommer från Alvik och stannar vid Ulvsundavägen. Sedan ska den stå och vänta på alla ljussignaler och en massa trafik från olika håll. Det tar tid för passagerarna. Sedan trasslar den sig över korsningen och in på området samtidigt som bilarna elegant kan åka via denna flyover och komma rakt in på parkeringsplatsen. Jag tycker att det här är gammaldags. Bilarna bör inte alls prioriteras så mycket som sker i den här planen. Däremot bör kollektivtrafiken ha en fri väg från Ranhammarsvägen och rakt in i detta handelsområde utan en massa hinder från bilar.

Jag vill ha ett svar på detta, fru Alvendal.

Anförande nr 126

T e r e s L i n d b e r g (s): Ordförande! Jag ska försöka fatta mig kort. Vi vill understryka behovet av att göra den här Ulvsunda handelsplats mer tillgänglig för gående och cyklister. Vi planerar och bygger nästan 2 000 nya bostäder i så gott som direkt anslutning till det här köpcentret. Under upprustningen av handelsplatsen har man inte förbättrat tillgängligheten utan faktiskt försämrat den. Man har byggt igen de passager som har funnits där. Numera måste man ta kilometerlånga omvägar.

Man behöver också titta på detta med bussangörningar. Jag är ingen varm anhängare av Bromma flygplats, men den ligger ändå där. Och så länge den gör det borde man också kunna nyttja samtrafik där mycket bättre. Luftvägen handlar det kanske om 50 meter från handelsplatsen till entrén till Bromma flygfält, men det är barrikaderat av staket. Det handlar inte om själv flyg- och landningsplatsen, utan det är staket som man inte kan gå igenom. Om man tar sig igenom ett uppklippt hål som ibland uppstår är det närmast sly man får passera. Man borde också kunna öppna den här passagen och på det sättet bättre kunna samutnyttja kollektivtrafiken så att det även blir en bättre kollektivtrafik till flygplatsen. På det sättet skulle man kunna minska antalet taxibilar.

Vi yrkar bifall till borgarrådets förslag.

Anförande nr 127

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Herr ordförande! Det här är ett spännande område när det gäller stadsutveckling. Det är dock lite komplext. Det är några som har påpekat att det inte alls har den utformning som den tydliga promenadstaden som vi kanske önskar, men det är också en väldigt tydlig utformning som harmoniserar med flygplatsen. Det är klart att utseendet på den här delen av Bromma Center påverkas av att det ligger vägg i vägg med flygplatsen.

Vi tycker dock att detta är ett väldigt stort lyft när det gäller utformningen av en handelsplats. Det har tidigare varit väldigt otillgängligt. Det har verkligen varit just en plats om fokuserar på bilen och bilens roll. Till skillnad från Eie Herlitz tycker jag att detta är en bra mycket bättre plan och en bra mycket bättre planering för oss som gillar att möjligen gå och åka kollektivt.

Jag nappar jättemycket på Cecilia Obermüllers förslag om samhemkörning. Vi får hoppas att det är några aktörer som nappar på det. Det behöver man verkligen om man ska handla stora grejer. Vi som inte har någon bil kan inte ta dem på bussen eller, Eie Herlitz, på tvärbanan som kommer framöver.

Det var ju en fråga specifikt om vad som händer i väntan på tvärbanan. Nu fattar vi beslut här i dag, och själva bygget kommer att pågå en tid. Så småningom kommer platsen att åtnjutas. Jag tror att det tillfälligt kommer att finnas en utökad kollektivtrafik eftersom stockholmarna kräver det i större och större utsträckning, och då är det just bussarna som får vara det komplementet till dess att tvärbanan är framdragen och kan utgöra ett gott kvalitativt alternativ till bilen som många behöver i dag.

Vi har ställt väldigt höga krav när det gäller utformningen. Jag vill uppmärksamma fullmäktige på att den plan som vi nu fattar beslut om också innehåller ett krav på ett väldigt tydligt bygglovshanterande eftersom vi vill komma ifrån de här handelsladorna och de här massiva parkeringsplatsintrycken som vi kan få på många ställen i staden. Här ska vi åstadkomma någonting annat. Det är vår avsikt.

Anförande nr 128

E i e H e r l i t z (mp): Ordförande! Jag tycker att det är väldigt viktigt att det tas ställning redan nu till om man ska bygga den här bron för Kistaspårvägen och använda den för buss. Jag tycker att fru Alvendal verkar ta väldigt lätt på detta. Det blir en ökad busstrafik, sade hon. Ja, det kommer det att bli, och då kommer det att bli ännu trängre för bussarna att köra över den stora Ulvsundavägen. Det är ett ännu större argument i framtiden för att man ska bygga den här biten av tvärbanan och köra bussar på bron. Om SL inte vill betala för det nu borde åtminstone kommunen skjuta till pengar så att vi omedelbart får en bra bussförbindelse mellan handelsplatsen och Alvik och övriga östra Bromma.

§ 22 Detaljplan för förskola på Stigberget (Södermalm 10:35) i stadsdelen Södermalm, Dp 2006-20231-54 (utl. 2009-144)

Anförande nr 129

M a r i a H a n n ä s (v): Herr ordförande! Det handlar om förskolan på Stigberget. Vänsterpartiet tycker att det här är en kontroversiell fråga, men vi har ändå bedömt att det är viktigt att vi bygger en förskola här uppe. Förslaget var inte bra från början. Man har förändrat förslaget och gjort det till ett bra hus som också kommer att bli tillgängligt med bussar inomhus så att både barnvagnar och funktionshindrade kan ta sig fram.

Den park som finns är väldigt speciell och fin. Den är varaktigt övergiven, det vill säga ett trädgårdsformminne. I dag är den inte tillgänglig över huvud taget, men den kommer att bli tillgänglig för förskolan, vilket också är positivt. Det kommer också att bli ett garage och en framtida hiss som kommer att komma upp nära Ersta sjuksköterskeskola.

Det som har varit kontroversiellt i ärendet är den mur som finns. Det är tyvärr inte mycket kvar av denna mur. Den är i fruktansvärt dåligt skick. Vänsterpartiet och jag är väldigt bestörta över att det har fått gå så långt. Vi värnar om att bevara just den här typen av miljöer. I det här förslaget kommer man att ha kvar halva muren. Den kommer att q-märkas, och den kommer att finnas kvar till hälften. Det är trots allt bra att vi har kvar den som en del av den gamla Stockholmsmiljön.

Vi har bara ett särskilt uttalande och yrkar i övrigt bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 130

A b i t D u n d a r (fp): Som Maria sade att detta ett jättebra förslag. Jag har själv besökt tomten på Stigberget. Den är verkligen inte tillgänglig i dag. Även länsstyrelsen påpekar att den inte är tillgänglig alls för någon över huvud taget. Det är bra att man tar till vara på detta och lägger en förskola som Söder behöver där.

Man har också tagit hänsyn till de inkomna synpunkterna utifrån volymen och utifrån ett kulturhistoriskt perspektiv. Man har bearbetat förslaget. Jag tycker att det är ett mycket bra förslag i dag. Det ser bra ut.

Jag blir nästan schizofren när jag läser Miljöpartiets reservation där man går emot det här förslaget. I sin reservation skriver man att det är välanpassat, men man är emot på grund av muren. Det är inte sant att hela muren kommer att rivas. Man kommer att behålla den östra delen. Det innebär att man tar hänsyn till kulturhistoriska värden också i det avseendet. Men för att kunna bygga förskolan måste man ta bort en liten del av muren. Min fråga till Miljöpartiet är: Varför är ni emot förskolan som gagnar barnen? Vilket ställningstagande gör ni mellan muren och barnens behov? Den här typen av förskola är verkligen välkommen på Söder. Det innebär en vacker miljö för

barnen. Den är verkligen väl anpassad och behövlig. Hur resonerar ni? Jag är verkligen nyfiken på varför ni är emot förskolan och barnen.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 131

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Vi anser att man kunde ha lagt förskolan i en annan lokal. Om det handlar om tillfälliga behov tyckte vi att man borde kunna hitta en annan redan befintlig lokal. Jag kan hålla med dig om att det här uttalandet inte var det allra bäst formulerade. Det kan tyckas lite rörigt, men jag ska förklara lite mer sedan när jag begär ordet.

Anförande nr 132

A b i t D u n d a r (fp): Det handlar absolut inte om tillfälliga lösningar när man bygger förskolan där. Den miljö som finns på Stigberget utnyttjas inte i dag, och man tycker att den passar utmärkt för förskolan. Dessutom behöver Söder detta. Många föräldrar flyttar in till Söder. Man behöver stationära, långsiktiga förskolor. Det handlar inte bara om en kortsiktig lösning. Jag tycker inte att era argument håller. Jag vill gärna veta varför ni är emot förskolan. Av vilken anledning vill ni att man inte ska röra muren? Ni är emot förskolan.

Anförande nr 133

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Herr ordförande, fullmäktige, kolleger! Jag brukar avvakta innan jag går upp och begär ordet i debatten i den här salen. Jag brukar lyssna in vad oppositionen har för frågor så att vi kan ha en bra debatt. När Maria Hannäs hade varit uppe kunde jag konstatera att det inte är varje dag som man kan säga att man håller med Vänsterpartiet. Jag skulle själv ha kunnat hålla det anförande som Maria Hannäs höll. Hon ramade in problemet bra när det gäller Stigbergsgatans unika karaktär och de stöttestenar vi har funnit. Vi har ändrat förslaget ganska mycket och varit tämligen överens över partigränserna i detta eftersom vi tycker att det är viktigt att vi får en bra förskoleverksamhet för våra stockholmare som har fler barn än någonsin.

I förslaget till beslut skriver vi också att det är viktigt att bearbeta och beakta utformningen av byggnationen så att den ännu tydligare verkligen tar intryck av Stigbergsgatans unika karaktär.

Det här är ett bra avvägt förslag som nu föreligger fullmäktiges ledamöter, och jag yrkar bifall till det.

Anförande nr 134

M a r i a H a n n ä s (v): Det är jättebra, Kristina. Vi hoppas verkligen att du som borgarråd i flera fall än detta kommer att ta intryck av Vänsterpartiets stadsbyggnadspolitik. Vi välkomnar detta.

Anförande nr 135

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag vill bara framföra för protokollet att det beror på vad förslaget går ut på.

Anförande nr 136

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Herr ordförande! Som ordförande i Södermalms stadsdelsnämnd kan jag bara säga äntligen. Det har tagit fem sex år att baxa det här ärendet så här långt. Jag säger äntligen därför att Södermalm fortfarande är en väldigt populär stadsdel för barnfamiljer att bo och leva i. Det är väl ingen nyhet – jo, kanske för Miljöpartiet – att vi har ett stort behov av barnomsorgsplatser. Jag kan berätta att trots den här utbyggnaden fattas det 90 platser år 2011 enligt de senaste beräkningarna vi har. Vi behöver verkligen de här barnomsorgsplatserna.

Det här förslaget är mycket bättre än det tidigare. Vi vet också att vi äntligen får en lekplats till för barnen som bor i närheten. Det kommer att vara populärt.

Jag tycker att det är väldigt märkligt att få läsa att man med fördel kan förlägga barnomsorgen till andra befintliga platser. Jag skulle gärna vilja att Cecilia Obermüller talar om för mig, som kanske har större lokalkännedom än vad hon har, vilka redan befintliga platser man i så fall kan nyttja. Eller tycker hon att detta är en tillfällig lokal? Jag tror att din partikollega i min stadsdelsnämnd inte är så glad över vad partiet har sagt i den här frågan. Kom gärna med en förklaring! Vilka befintliga lokaler ska vi använda?

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 137

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Miljöpartiet avstyrker detta främst av kulturmiljöskäl. Ärendet har blivit bättre. Man ha anpassat det, men självfallet tar det väldigt lång tid när man går ut med orealistiska och överstora byggnader från början. Jag tycker att ett av problemen med våra detaljplaner är att man ofta föreslår byggnader som inte alls passar in och är överstora. Då blir det väldigt mycket uppståndelse och bråk, och man måste backa ärendet och hantera det fram och tillbaka innan det blir någotsånär vettigt.

Vi tycker inte att det är tillräckligt bra. Vi tycker att man kunde ha följt vad Stadsmuseet rekommenderade. Stadsmuseet anser ju att det är kulturhistoriska värden som spolieras. Man kunde möjligen ha accepterat en byggnad med mindre volym inne på tomten bakom muren. Även länsstyrelsen har påpekat att det är riksintressen som skadas. Det är bra, men det är inte tillräckligt bra, och därför avstyrker vi.

Jag har också varit där och tittat. Jag har försökt att ta mig in. Det var väldigt otillgängligt. Jag klättrar över det mesta. Det hade varit kul om den här parken var tillgängliggjord, och det tror jag att man skulle kunna göra även om det inte är en förskola där. Jag är inte helt hemmastadd i stadsdelens barnomsorgsbehov. Jag tror att Margareta har bättre koll på det. Det kan vara så att det absolut behövs en permanent förskola.

Vi avstyrker främst med anledning av kulturmiljöskäl och tycker att man kunde ha gjort det här bättre innan man sade ja till det. Därför yrkar jag bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 138

A b i t D u n d a r (fp): Jag tycker att det är ett tunt skäl. Kulturhistoriska skäl är otroligt viktiga, men här handlar det om en liten mur. Man kommer att behålla den östra delen. Man tar inte bort muren helt och hållet. Av praktiska skäl och för att det ska passa för barnen måste man ta den delen i anspråk. Jag tycker inte att det här skälet håller.

Annars brukar Miljöpartiet prata om barnperspektivet i talarstolen när vi bygger nya stadsdelar men inte i det här fallet. Det ska bli tre avdelningar, det vill säga drygt 50 platser, för barnen på Södermalm. De kommer att få en förskola i en fantastisk miljö, men det går ni emot för att ni ska behålla ett par stenar. Ni måste vara konsekventa. Ni är emot när det inte passar er. Ni tar inte ansvar för detta. Det håller inte. Ni har till och med varit emot att vi skulle sätta in fläktar på barnstugor för att göra det bättre för barnen. Ni har gått emot det också i till exempel Alvik. Jag menar att ni inte är konsekventa när det gäller barnperspektivet. Jag vill ha ett svar.

Anförande nr 139

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Vi anser att respekten för kulturvärden som inte består av kompletta byggnader också måste öka. Denna mur kunde mycket väl ha renoverats. Det vet Maria Hannäs också. Man kan renovera den. Man kunde ha gjort på ett annat sätt. Det korrekta hade kanske varit att återremittera ärendet, men nu blev det avslagsyrkande, och det får jag stå för.

Anförande nr 140

A n d e r s B r o b e r g (kd): Jag blev så nyfiken på det sista ni skrev, nämligen att man inte behöver bygga nytt för tillfälliga behov. Vi har tidigare pratat om att Stockholm växer så det knakar. Min fråga är: Vad är det som gör att ni bedömer att babyboomen kommer att vara tillfällig på Södermalm?

Anförande nr 141

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): När vi fick upp det här ärendet i stadsbyggnadsnämnden stod det i tjänsteutlåtandet att det skulle vara tillfälliga behov. Vi tyckte att det kanske vore vettigt att förlägga det i någon annan lokal om det var ett tillfälligt behov. Men det är mycket möjligt att vi är felinformerade, vilket Margareta Björk säkert kommer att framföra.

Anförande nr 142

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Herr ordförande! Jag har två frågor till Cecilia. Du har inte svarat på min fråga om i vilka redan befintliga lokaler vi i stället skulle ha den här treavdelningsförskolan. Du säger också att ni hade kunnat godkänna en något mindre byggnad. Då är frågan till dig: Har du då också funderat på om en mindre

byggnad, kanske en tvåavdelningsförskola, skulle ha en ekonomisk bärighet eller skulle vi bara ha en förskola utan barn? Det var två frågor till dig.

Anförande nr 143

Cecilia Obermüller (mp): Margareta har bättre kolla på lokalerna på Södermalm. Det är jag helt övertygad om. Det behöver inte jag svara på. Hon vet själv vad som finns och inte finns.

Jag tycker att det är bra med mindre barnenheter. Jag tycker att det är ganska anskrämligt med de förskolor med åtta avdelningar som planeras i vissa delar av staden. Jag tror att det är bra med mindre förskolor. En tvåavdelningsförskola ser inte jag som något problem. Det måste kunna gå att samarbeta med andra förskolor i närområdet. Jag tror att man kan lösa det om man vill.

Anförande nr 144

Inger Koch (m): Herr ordförande! Jag tror att vi alla vill leva i ett Stockholm som är en verkligt levande stad. Då kan det inte bara bo vuxna här. Vi är väldigt glada att alla barnfamiljer vill bo kvar. Då måste vi också underlätta för barnfamiljerna att kunna göra det.

Om Cecilia inte är nöjd med dagens utformning har vi faktiskt skrivit in i vårt utlåtande att själva bygglovets inte får ges på delegation, utan det kommer tillbaka till stadsbyggnadsnämnden. Där finns alla möjligheter att anmärka på den nuvarande utformningen. Vi är inte heller riktigt nöjda med den. Jag tror att man kan anpassa det bättre till den miljö som finns i dag, men det blir i ett senare skede, Cecilia.

Anförande nr 145

Cecilia Obermüller (mp): Saken är att vi antar detaljplanen, och den låser väldigt mycket. I bygglovets kan man tyvärr inte ändra så väldigt mycket när det gäller hur vi lägger byggnaden och hur muren kommer att sparas eller inte sparas, Inger. Jag önskar att det vore så.

Det är jättekul med barnvänliga moderater. Jag skulle också vilja se denna barnvänlighet i Norra stationsområdet, nordvästra Kungsholmen och de andra betonggetton som vi håller på att bygga. Det vore verkligen bra att se till att barnen får plats och utrymme i de här nya stadsdelarna som planeras tätt, högt, mörkt, med mycket betong, hårdgjort och utan park. Det skulle jag vilja se.

Anförande nr 146

Maria Hannäs (v): Jag ska inte bli långrandig. Jag tänkte säga till Abit att man måste hålla reda på öster och väster. Det är västra delen som vi behåller.

När det gäller restaurering av muren vill jag säga att den är i så pass dåligt skick att det är jättesvårt att göra någonting. Nu försöker man skydda en del av muren. Det är knepigt att vara politiker när sådana här intressen ställs mot varandra. Här är det barnens behov av förskola som ställs mot kulturmiljövården. Jag älskar kulturmiljö-

vård väldigt mycket och tycker att det är jätteviktigt, Men ibland är det tufft, och då måste man avgöra.

Dessutom tror jag att det kommer mer folk upp till den här gatan. Det är många studenter där nu och lite kyrkofolk, men annars är det inte så mycket folk som går där uppe. När det kommer mer folk kommer man kanske också att upptäcka Stadsmuseets museum som ligger där uppe på Stigberget. Det är ett jättefint museum som inte är öppet mer än vissa helger vissa delar av året. Det kan kanske vara ännu mer öppet nu. Det ligger nästan granne med förskolan. Jag tror att det kommer att bli jättebra.

Sedan tror jag också att det är viktigt, vilket jag glömde att säga förut, med den trädgårdshistoriska undersökningen som jag verkligen hoppas blir av. Det är en väldigt gammal kulturmiljö i den här trädgården. Den kommer att göras om väldigt mycket nu. Därför är det viktigt att man dokumenterar den arkeologiskt, vilket man gör i många andra fall också.

Anförande nr 147

A b i t D u n d a r (fp): Du säger hela tiden att Margareta har koll på förskolan på Söder, Cecilia. Miljöpartiet måste ha koll på sin politik. Jag tycker inte att du ger något svar. Var är barnperspektivet? Du tar härifrån talarstolen upp västra Kungsholmen och Norra stationsområdet. Hur är det med barnperspektivet och barnvänligheten när ni går emot en sådan här förskola? I reservationen skriver ni själva att det i för sig passar in i miljön, men ni är emot det i alla fall eftersom några stenar ska tas bort. Kan du förklara för stockholmarna vad ni står för? Det måste man få veta. Ni skjuter rakt ut i luften. Ibland passar det er, och ibland passar det inte. Jag tycker att ni måste ta ansvar. Det är många unga familjer som flyttar in till Södermalm. Ni måste också ta ansvar. Det är ansvarslost att gå emot när det passar er och skylla på andra. Här skyller du på mina moderata vänner, men var är barnvänligheten i ditt resonemang om att gå emot att 50 platser ska komma barnen till godo och att man ska utnyttja denna fantastiska miljö? Jag tycker att ni i Miljöpartiet, som säger sig vara mästare på barnperspektivet, ska svara på hur det egentligen är med barnperspektivet.

§ 23 Namn för gator och park i stadsdelarna Hjorthagen och Norra Djurgården – Fågelhundsgatan, Högviltsgatan, Jaktgatan, Taxgatan, Älgpässgatan och Husarviksgatan som nya namn på gator samt Husarviksparken som nytt namn på park. Husarviksvägen utgår som namn på gata och Stora Skuggans Väg bibehålles som namn på gata med ändrad sträckning.

Namn för gator inom stadsdelarna Hjorthagen och Norra Djurgården – Bobergsgatan som nytt namn på gata samt att bibehålla Erik Dahlbergsgatan som namn på gata med förändrad sträckning. (utl. 2009:145)

Anförande nr 148

M a r i a H a n n ä s (v): Alla hängde väl med i ordförandes uppräknings av gatorna och vilken som var vilken. Detta är inte lätt. Det handlar om många gator. Anledningen till att Vänsterpartiet inte vill att det här förslaget ska gå igenom till fullo är att en gata i området kommer att heta Erik Dahlbergsgatan, och Erik Dahlbergsgatan finns redan uppe på Östermalm-Gärdet. Mellan de två Erik Dahlbergsgatorna heter gatan något helt annat. Det kommer att ta ett tiotal år innan dessa gator kan knytas ihop. Namnberedningen har också sagt att man tycker att det här är väldigt tokigt. Av princip har man inte två gator med samma namn som inte ligger ihop en stad. Det är därför som vi yrkar återremiss av detta. Det hör inte till den sed som vi har i Stockholm och i landet när man namnger gator. Därför yrkar vi på återremiss.

§ 25 Namn för park inom Kungsholmen – Sven Wallanders Park (utl. 2009:147)

Anförande nr 149

M a l t e S i g e m a l m (s): Ordförande! Jag har inget annat yrkande än det som föreligger. Jag skrev den motion som ligger till grund för detta ärende om att vi ska namnge en park efter Sven Wallander. Jag tycker att placeringen av den här parken är alldeles lysande. Ni har gjort ett gott jobb som har placerat parken i det område på Kungsklippan som var ett av hans största projekt i Stockholm.

§ 28 Rapportering av ej verkställda beslut enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt rapportering enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL), kvartal 1 2009

Rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL) kvartal 1 2009, äldreomsorg (utl. 2009:150)

Anförande nr 150

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Det är bra att vi får en återkommande rapportering så att vi kan följa stadsdelsförvaltningarna och brister i organisationen kan synliggöras. Det är bra att rekryteringskampanjen har haft effekt, men antalet ej verkställda beslut enligt LSS har ökat från 44 till 51. 27 procent av dessa ej verkställda beslut enligt LSS återfinns i Farsta, och det är ett högt antal. Vi får hoppas att dessa 27 procent har sjunkigt kraftigt när nästa rapportering kommer.

Tvärtemot föredragande borgarråd tror inte vi i oppositionen att ett stort utbud av boenden ökar valfriheten för dem som får stå i kö eller för dem som aldrig kommer in i systemet utan får avslag när det gäller servicehusboende och vård- och omsorgsboende.

Bifall till Miljöpartiets särskilda uttalande i kommunstyrelsen!

Anförande nr 151

B i r g i t t a H o l m (m): Jag vill bara tydliggöra att siffrorna här är missvisande. Det ligger inte till så här längre i Farsta. Vi har naturligtvis jobbat aktivt under hela den här perioden, och vi har glädjande nya siffror. Jag tycker att det är lite synd om man gör en politisk fråga av en sådan här viktig sak. Jag vill bara tydliggöra att det inte alls ser ut så längre i Farsta.

Anförande nr 152

E i v o r K a r l s s o n (mp): Jag läser vad som står i ärendet. Det är bra om det har ändrat sig sedan dess.

Anförande nr 153

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande, ledamöter! Jag vill börja med att säga att det här är en fråga som handlar om rättssäkerhet, och detta är politik, Birgitta Holm. Det är absolut ingenting annat än politik, annars skulle vi inte ta upp det så här.

Det är väldigt bra att de här rapporterna kommer in så vi har lite koll på hur det ser ut i stadsdelarna. Det är något slags betyg som stadsdelarna får i de här rapporterna. Så kan man se det. Det här handlar om människor som verkligen behöver ett skyddsnät. De beslut som fattas om dem måste verkställas, helst så snart som möjligt.

Det är klart att man studsar lite när man ser att LSS har ökat så pass mycket, precis som Eivor sade, till 51 inte verkställda beslut. Det är också som Eivor sade, att när

man tittar i den här rapporten tittar man ju på dåläget. Det kanske ser jättebra ut i Farsta nu, Birgitta. Allting kanske är på topp, men då får vi se det nästa rapport. Som det ser ut nu – det här är en redovisning för det första kvartalet – fanns 27 procent av ärendena i Farsta. Det är ett bottenbetyg för Farsta, om man ska vara lite betygsmätsig. Det ser inte bra ut. Det här handlar om människor som har fått ett beslut, och det handlar om att detta ska verkställas.

Däremot är det väldigt bra att man kör den här rekryteringskampanjen. Vi hoppas att det blir något kontinuerligt. Det innebär att stadsdelarna faktiskt kan komma ned nära nolläget. Det måste ändå vara visionen. Det beslut som människor har fått enligt lagstiftningen ska omedelbart verkställas. De ska inte behöva vänta på att exempelvis få en kontaktperson eller vad det kan vara i flera månader.

Anförande nr 154

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Ja, Karin, det är precis så som alla skulle önska att det skulle vara, det vill säga att man får en kontaktperson direkt. Det är människor det handlar om på båda sidor. Det handlar om att rekrytera människor så att de finns där och kan tillgodose de behov som finns när det gäller just de LSS-ärenden som du var inne på.

Jag skulle vilja säga något när det gäller äldreomsorgen. Det är väldigt bra att vi har fått det här kravet på oss att vi ska redovisa de verkställda besluten, om de inte har blivit verkställda och varför. Det har inneburit en tydlighet för oss alla. Det ger oss också anledning till debatt här i fullmäktige, vilket också är intressant. När det gäller äldreomsorg är det tydligt att det inte handlar om resursbrist, utan det handlar om äldre som har tackat nej och valt att vänta på ett önskat boende. Det är den äldres eget önskemål som vi har varit lyhörda för.

Sedan önskar man naturligtvis också här att det ska gå vidare. Det antal som väntar nu har minskat något i den här rapporten. Det går lite upp och ned. Det har ni säkert kunna se i de rapporter som har kommit tidigare. Det är en enda som har tackat nej till dagverksamhet. I övrigt handlar det om boenden. Det är viktigt att vi följer upp och, i den mån vi hinner, tillgodoser och ökar tempot när det gäller boenden för att fler platser ska finnas tillgängliga.

Anförande nr 155

K a r i n R å g s j ö (v): Jag vill säga ytterligare än sak till er som sitter på den här sidan, Ewa, och det är att man ska fortsätta med de rekryteringskampanjer som har varit. Det är först när man arbetar in något och får något på rull som det kan bli resultat. Man kan inte bara ha de här kampanjerna en gång och sedan aldrig mer. Det måste finnas. Vi får se efter att detta är inlagt i budgeten för 2010. Det tar vi som en självklarhet.

Anförande nr 156

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Den som den har minsta lilla kännedom om socialtjänsten och dess verksamheter vet ju att detta är någonting som man aldrig kan

ge upp. Det gäller att ligga i hela tiden. Vi vet att det gäller allt från enskilda familjehem till kontaktpersoner och ledsagarservice. Det kan man aldrig lägga åt sidan, utan man måste hela tiden arbeta för att rekrytera.

Anförande nr 157

Birgit Marklund Beijer (s): Herr ordförande! Jag vill ta upp valfriheten. Den valfrihet man talar om när det gäller äldreomsorgen är väldigt mycket en chimär. Valfriheten är ingen verklig valfrihet därför att det finns ett begränsat antal platser på vissa boenden. På Östermalm är det så att de som tackar nej till boenden är sådana som framför allt vill in på Borgerskapet och Löjtnantsgården, och där är det lång kö. Man avvaktar beslut och man blir erbjuden en annan plats men tackar alltså nej till den. Eftersom det är en väldigt restriktiv bedömning av äldre som vill in på ett boende och många har stora omvårdnadsbehov innebär det att de aldrig kommer att komma in på de här åtråvärda platserna på Löjtnantsgården och Borgerskapet.

Många domar, och det visar också den här redovisningen, innebär positiva beslut i länsrätten. Min fråga i vår sociala delegation var om man ändrar praxis utifrån länsrättens domar. Då blev svaret något svävande om att det är en individuell bedömning, och det vet vi alla. Om länsrättens dom är positiv för den sökande som söker ett boende och det är en jurist som har en avvikande mening i länsrätten överklagar man länsrättens dom. Jag skulle vilja höra med borgarrådet om det är samma bedömning över hela staden, det vill säga att man överklagar om länsrättens dom är positiv till den sökandes fördel och det är en jurist i länsrätten som har haft en avvikande mening.

Anförande nr 158

Borgarrådet Samuelsson (kd): Men snälla Birgit, i dag får du möjlighet att välja. På er tid blev man tilldelad en plats, och det handlade inte om att själv kunna ha synpunkter. I dag får man välja.

Jag kan inte svara på om man gör olika beroende på detta med jurister, som du säger. Det får jag ta reda på.

Anförande nr 159

Birgit Marklund Beijer (s): I och med att antalet platser är begränsat och vissa boenden är mer populära blir valfriheten en chimär. Sedan vore det intressant om vi kunde få besked när det gäller om länsrättens domar går nämnden emot.

§ 29 Plan för utbyggnad av bostäder till personer med funktionsnedsättning (2009:151)

Anförande nr 160

A b d o G o r i y a (s): Ordförande! För det första är det viktigt att notera att arbetet med en ny plan för utbyggnad av bostäder till personer med funktionsnedsättning kom mycket sent. Tidigare plan upphörde för tre år sedan. Det tog tre år att få upp ett ärende hit. Det är lite märkligt.

För det andra ska vi komma ihåg att den behovsinventering som genomfördes 2008 avser perioden 2009–2012, alltså inte 2009–2014, vilket innebär att behovet inte bara är 742 lägenheter utan mycket större.

För det tredje finns det stor risk att man inte uppnår målet i och med att de borgerliga partierna föredrar bostadsrätter på bekostnad av hyresrätter. Därmed minskar politikens möjligheter att styra byggandet så att behoven kan tillgodoses.

I övrigt delar vi handikapprådets uppfattning att gemensamma utrymmen ska vara avgiftsfria. Det är något som de får stöd för enligt en nyavslutad LSS-utredning. Om man ska tro socialborgarrådet ökade hyrorna för de här människorna med hela 10 procent på grund av det beslut som fullmäktige har fattat. Några intäkter till staden har det inte blivit i och med att kraven på kommunalt bostadsbidrag och socialbidrag har ökat. Det enda som har ökat är byråkratin.

Vidare räknar man med att vissa gruppboheter ska kunna bestå av sex lägenheter, något som bekymrar handikapprådet. Enligt Socialstyrelsens riktlinjer måste det gå att garantera att man verkligen kan ge hyresgästerna en god omsorg om det höga antalet ska kunna accepteras.

Kommunstyrelsens handikappråd pekar också på genomförandet som är helt avgörande för om man ska lyckas få till stånd det antal bostäder som behövs. Vi vet hur det har gått till 2008. Kommunfullmäktiges årsmål var 200 nya lägenheter för personkrets LSS, men det tillkom endast ca 50 nya lägenheter.

Därför är det oerhört viktigt att vi i fullmäktige i dag fattar ett beslut med ett obligatoriskt uppdrag till berörda nämnder och styrelser att ta sin del av ansvaret så att behovet tillgodoses.

Jag yrkar härmed bifall till den gemensamma reservationen från oppositionen.

Anförande nr 161

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande, ledamöter! Äntligen, kan man säga, som man säger lite varstans. Efter nästan tre års väntan kom planen. Det är många som jublar att det kanske är någonting på gång. Tre år är en ganska lång väntan på en plan om handlar om väldigt många människor som har en ömtålig situation. Många föräldrar hör av sig därför att deras vuxna barn exempelvis bor kvar hemma väldigt länge på grund av att det inte finns något bostadsbestånd för just dem.

Rätten till bostad kan ses som grundläggande, och bristen på gruppboende har slagit hårt. Det behövs 740 nya lägenheter fram till 2012. Då finns det också ett mörkertal när det gäller exempelvis neuropsykiatriska respektive psykiska funktionsnedsättningar som inte finns i materialet.

Om ni i den moderatledda majoriteten hade tagit fram en plan lite snabbare hade man kanske sett behovet på ett tydligare sätt och kanske prioriterat fram ärendet bättre. Man kan fundera på varför det har gått så långsamt. I de nya stora bostadsområden som byggs är det ganska blygsamma antal lägenheter för funktionsnedsatta som planeras in. Självklart är vi väldigt oroliga för att ni i så stor utsträckning satsat på bostadsrätter och sålt ut allmännyttan i stället för att bygga fler hyresrätter. Alla stora bostadsprojekt måste inrymma gruppboende och service- och stödlägenheter. Det är oerhört viktigt för att man ska kunna komma fram i den här frågan.

Det gäller inte enbart att bygga massor av lägenheter, utan bostäderna måste utformas så att de verkligen ger god levnadsnivå. Gruppboende för personer med utvecklingsstörning eller autism ska därför inte ha mer än just fem lägenheter. Alla stora bostadsprojekt måste inrymma, det säger jag igen, många gruppboende och service- och stödlägenheter. Det är jätteviktigt. Vi kan inte vänta längre. Föräldrar som har äldre barn som fortfarande bor hos sina föräldrar måste kunna släppa sina ungar. De oroar sig mer och mer för vart de här männen och kvinnorna i 30–40-årsåldern ska ta vägen.

Vi vill återinföra regeln om att gemensamma ytor inte ska belasta hyran för personer som bor i gruppboende. Funktionsnedsatta ska inte drabbas av högre hyror på grund av merkostnader som följer av funktionsnedsättningen, det är ett straff.

Därmed vill jag yrka bifall till reservationen från oppositionen.

Anförande nr 162

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Mycket har redan sagts, så det ska jag inte upprepa. Karin Rågsjö nämnde mörkertalet som kommunstyrelsens handikappråd befarar finns inte minst bland personer som har neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, som ADHD, autism och liknande, men även bland personer som har andra psykiska funktionsnedsättningar.

En situation som jag känner från en annan kommun är att föräldrarna kämpar för att få ett nybyggt gemensamt gruppboende för sina ungdomar, de är sex till antalet. Så där kan det se ut i landet. Det är lite annorlunda där föräldrar och elever känner varandra ända sedan skoltiden. Men det visar också hur viktigt det är att den gruppen när det gäller ungdomar med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar utgör en väl sammansatt grupp. Här i Stockholm är det kanske annorlunda.

Så handlar det om gemensamma utrymmen, som redan har nämnts. Vi anser att det måste vara en resurs som hyresgästen behöver på grund av sin funktionsnedsättning och därför bör vara avgiftsfri. Några större besparingar kan staden knappast räkna med, för det tillkommer det kommunala bostadsbidraget och ekonomiskt bistånd. Därtill kommer administration. Kommunstyrelsens handikappråd påpekar angående

lägenhetsstorlek att sex lägenheter många gånger kan vara för stor för personer med utvecklingsstörningar, autism och liknande. Då är det viktigt att man tillsammans tar fram vad de anser är lämpliga boendeformer. Jag läser i ärendet att vid ett gruppboende på Fleminggatan stod en plats ledig ett år på grund av svårigheten med rätt matchning till olika personer som ska bo ihop kanske livet ut.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 163

B e r i t K r u s e (s): Ordförande, fullmäktige! Nu är risken väldigt stor att man upprepar sig, men jag ska försöka peka på några punkter som jag snappade upp som väldigt viktiga med planen. Jag instämmer med de övriga att det är bra att den äntligen är här. Den är försenad, men det är bra att den finns. En plan får inte bara bli en plan som blir liggande, utan den ska verkställas och ge ett resultat.

I dag säger vi att det finns behov av ca 740 lägenheter. Jag tror som övriga att det finns ett mörkertal. När man talar med de olika stadsdelarna visar det sig att det är svårt att göra en bedömning av hur stort behovet kan bli om ett eller två år och så vidare. Så mörkertalet fordrar att man aktualiserar och bedriver uppsökande verksamhet, något som jag vill skicka med fullmäktige att jobba med. Uppsökande verksamhet är A och O för de här grupperna. Ett behov som inte finns i dag kan finnas i morgon.

Det ska finnas möjlighet att välja. Vi är också för valfrihet. Vi kallar det inte för valfrihet utan möjlighet att välja. Bostäderna ska naturligtvis spridas ut över hela staden. Då är det naturligt att man jobbar väldigt nära mellan nämnder och styrelser, men stadsdelsnämnderna ska ha ett särskilt ansvar i inventeringen. Det är där man vet mest, det är där man möter de boende på ett helt annat sätt än vad man gör i centrala nämnder eller facknämnder.

Det är naturligtvis ett gemensamt ansvar för staden, men stadsdelsnämnderna måste faktiskt ta sig i kragen och prioritera detta stenhårt. Min erfarenhet är att man inte gjort det tillräckligt mycket. Det har varit det ena bostadsprojektet efter det andra, och så trillar det bort bostäder.

Vad som jag också tycker är viktigt för de människor som har väldigt skiftande behov är att man ska kunna göra så kallad bostadskarriär, precis som vi andra gör. Behovet kan vara ett i dag, man finns i en gruppboende. Man kan gå vidare och kanske vilja ha en annan typ av bostad. Då ska den möjligheten finnas, och det ska vi ta hänsyn till i vår plan och vårt arbete. Det är inte *en* grupp människor som ska ha exakt lika allihop, utan det ska byggas på individuella behov. Det är väldigt viktigt att vi jobbar med den här planen på det sättet framöver.

Anförande nr 164

Borgarrådet K r i s t e r s s o n (m): Jag är den första att både medge och hålla med om att det här är en svår fråga och har varit så ganska länge. Hade det varit en enkel sak att lösa hade man redan gjort det för länge sedan. Det finns problem rent

organisatoriskt i staden som Stockholm. Det finns ekonomiska problem i detta. Det finns betydande problem med kombinationen av full behovstäckning och att i det rymma den valfrihet som jag tror att alla i princip är överens om borde präglade boendena. Det har gjort att det här har tagit ganska lång tid.

Vi byggde 533 nya lägenheter under perioden 2001–2008 och hade ändå brist hela tiden. Jag vågar påstå att detta är ett problem som präglar Stockholm alldeles oavsett majoritet. Även om vi kan vara väldigt hårda i våra ord i opposition brukar vi inte kunna lösa problemen enkelt ens i majoritet. Det kan vara värt att reflektera över det en smula.

I den här salen brukar vi vara varsamma med att alltför mycket moralisera över stadsdelsnämndernas beslut. Vi alla vet att de har ett ganska tufft arbete och att det är många konkurrerande viljor som ska trängas om uppmärksamhet samtidigt. Idén med nämnderna har sina för- och nackdelar. Det är väldigt stora fördelar med lokala prioriteringar efter lokala behov, betydande svårigheter om vi ska göra stadsövergripande saker där vi vill att staden ska vara en helhet och där enskilda medborgare eller klienten inte ska behöva bry sig om i vilken stadsdel man bor. Detta är klassisk mark i Stockholm. Och det här är ett av de områden där vi har haft störst problem med att förena den stadsövergripande ambitionen med det lokala ekonomiska individmässiga ansvaret. Det är ingenting att sticka under stol med.

Det vi gör nu är att vi försöker förena musklerna. Det här är stadsdelsnämndernas ansvar. Det råder ingen tvekan om det, men det behövs någon form av samordnad ledning. Därför fick vi i budgeten förra året ett ansvar som vi försöker verkställa här med en tydligare gemensam styrning av genomförandearbetet med sociala arbetsmarknadsförvaltningen och stadsledningskontoret som sammanhållande länkar.

Jag har uppfattat att de flesta remissinstanser, utan att tro att detta med automatik löser alla problemen, ändå är positiva till en sådan ordning. Jag tycker att vi ska ge dem ett försök för att åstadkomma i alla fall förbättringar i nuvarande arbete innan vi totalt dömer ut allt i förväg.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 165

B e r i t K r u s e (s): Jag tror att vi är ganska överens om att det här är en väldigt viktig fråga, Ulf. Det kan jag nog skriva under. Men när du säger att man har kunskaper i stadsdelsnämnderna men att man har väldigt mycket att göra och har det tufft vill jag säga att det är fråga om en politisk prioritering det också. Det här är en fråga där det naturligtvis lättast är att ta fram behovet och analysera vad som behövs, precis som det behövs en central samordning för att få täckning över hela staden. Jag har exempel på en person som var tvungen att flytta från Hässelby till Skärholmen på grund av att täckningen inte är tillräcklig och att man kanske inte lyssnar tillräckligt mycket på efterfrågan. Det är också en viktig fråga.

Anförande nr 166

Borgarrådet **K r i s t e r s s o n** (m): Du har naturligtvis rätt. I stadsdelsnämnderna är det fråga om prioriteringar, ofta ganska svåra prioriteringar, om att få på plats många saker med begränsade resurser. Det gäller oss alla oavsett hur stora ramar vi än önskar varje stadsdelsnämnd skulle ha. Så där är vi helt överens.

Den svåra frågan, som vi alla kan ta med oss inför framtida förändringar i relationer mellan stadsdelsnämnderna och den centrala organisationen som alltid är en komplicerad sak, är var befogenheterna och ansvaret ska ligga någonstans. Har vi lagt dem rätt över huvud taget, eller ligger de på fel ställe? Det är saker som man inte löser nu eller ens i en årsbudget, men man kan lösa dem på längre sikt och diskutera: Har vi optimal ansvarsfördelning mellan stadsdelsnämnderna och den samlade staden? Där är mitt svar att vi nog ofta har skäl att fundera ett varv till om rätt saker ligger på rätt ställe.

§ 30 Miljöprofilområden – miljöstadsdelar i världsklass (utl. 2009:152)

Anförande nr 167

Borgarrådet N o r d i n (m): Vi har här i staden en vision, Visionen 2030. Den handlar inte minst om miljöfrågorna, om ny energi- och miljöteknik, att Stockholm och nya stadsdelar ska vara internationella föredömen när det gäller miljön och att använda den nya tekniken.

Det här kräver konstruktiv samverkan mellan staden, näringsliv och forskning. I kväll ska vi fatta beslut om nya miljöprofilområden för Stockholm. Som framgår av ärendet vilar det här på tre ben: Norra Djurgårdsstaden, västra Liljeholmen och inte minst viktigt, fru ordförande, miljonprogrammets bostäder. Jag tycker att det är extra glädjande att vi i detta har inte bara de nybyggda områdena utan också tar vara på de befintliga bostadsområdena i Stockholm och använder vårt kunnande till att göra dessa till miljöprofilområden.

I Norra Djurgårdsstaden och de andra stadsdelarna går vi vidare med de erfarenheter som vi förvärvat under ett tiotal år i Hammarby Sjöstad, som onekligen väcker hela världens intresse och där vi kan visa mycket konkreta resultat.

Staden har en betydande nyckelroll i Norra Djurgårdsstaden genom markägandet. Särskilt spännande blir det att Stockholm tillsammans med bland annat London, San Francisco, Toronto, Melbourne och Söul ingår i Clinton Foundation-program för klimatsmart stadsutveckling.

I västra Liljeholmen är det en annan situation. Där ägs marken av privata fastighetsägare, och det kommer att medföra ett annat arbetssätt. Men jag vill understryka att det är oerhört positivt att fastighetsägarna och byggföretagen själva visar ett så stort intresse för miljöprofilerat byggande. Därför får vi hitta goda former för samverkan med fastighetsägarna och näringslivet.

Som sagt bor de flesta stockholmare inte i nybyggda stadsdelar, utan de bor i den stad som redan är byggd. Det betyder att de riktigt stora miljövinster finns att hämta i energieffektivisering och upprustning av befintligt bestånd. Därför är det så viktigt att vi från stadens sida fokuserar på miljonprogrammets bostäder. Här satsar vi inte mindre än 10 miljarder kronor via våra bostadsbolag på upprustning och utveckling.

I rådande lågkonjunktur är tidpunkten för miljöinvesteringar särskilt gynnsam och särskilt viktig. De här investeringarna ingår ju i det som fullmäktige enigt har ställt sig bakom, nämligen det som kallas Stimulans för Stockholm. De långsiktigt miljösmarta investeringarna blir också till en ekonomisk stimulans på kortare sikt och skapar många jobb i Stockholm. Det, fru ordförande, är ansvarsfull och framåtsyftande politik.

De här miljöstadsdelarna ska också befästa Stockholms position som en av världens ledande städer i arbetet för att minska miljö- och klimatpåverkan. Vi kommer att utveckla ny och innovativ miljöteknik, och detta kommer inte bara Stockholm till

godo utan städer världen över. Det är väldigt givande och bra när vi har uppmärksamheten på oss nästa år som Europas första miljöhuvudstad att vi också har skarpt läge när det gäller våra miljöstadsdelar.

Det här lägger grunden för att näringslivet kan bli framgångsrika exportörer av miljökunskande och miljöteknik, inte minst runt om i många av Europas städer där man precis som vi har miljöprogramområden som nu står inför upprustning. Där för man också den diskussionen att när man gör den upprustningen bör man göra någonting mer. Man bör skapa mervärden i form av att använda miljöteknik, i form av att minska energianvändningen och att göra slitna områden till goda stadsdelar och någonting med spets.

Genom vårt framsynta arbete kommer Stockholm, Stockholms företag och svenska företag att ha stora möjligheter att vara med i det arbetet och bidra, vilket också det kommer att bidra till Sveriges utveckling och många jobb i Sverige.

Med de orden, fru ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 168

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Jag tycker att det är lite intressant att ni började den här mandatperioden med att nedrusta miljöarbetet i Stockholm. Ni avskaffade programmet för miljöanpassat byggande, som faktiskt hade stöd hos byggindustrin i Stockholm. Ni rev sönder allting. Nu, mindre än ett år innan valet, börjar ni lite långsamt bygga upp ett miljöarbete.

Jag säger inte att allting i det här är dåligt, men tyvärr är ambitionsnivån när det gäller Norra Djurgårdsstaden bara lika hög som den borde vara i hela staden. Ni gör inte mer än vad som är standard i Göteborg, en stad styrd av Miljöpartiet och Socialdemokraterna. Ni säger att Norra Djurgårdsstaden ska vara fossilbränslefritt 2030. Det borde vara hela Stockholm som är fossilbränslefritt 2030. Här finns det ingen spets, ingen miljöteknikspjutspets, utan det här är en nivå som borde gälla för hela staden.

Anförande nr 169

Borgarrådet N o r d i n (m): Vad som har skett under mandatperioden, fru ordförande, är en fokusering av både miljöförvaltningens arbete och stadens alla förvaltningar när det gäller miljöarbetet. Att försöka säga att Stockholm inte är intressant på det här området utan släpar efter Göteborg eller någon annan stad är ganska utmanande. Det är i alla fall inte en uppfattning man har runt om i Europa eller i övriga världen. Där har man inte Yvonne Ruwaidas svarta syn på Stockholm utan tvärtom. Där ser man oss som en stad som går före och som har spets, och det är därför man vill komma hit och samarbeta med oss.

Oavsett vad du tycker, Yvonne Ruwaida, om det förflutna – släpp det och kom med i arbetet för att utveckla Stockholm som miljöstad!

Anförande nr 170

Mirja Räihä Järvinen (s): Ordförande, fullmäktige! Jag börjar med att yrka bifall till vår reservation i kommunstyrelsen. Samtidigt vill jag nogsamt påpeka att vi inte reserverar oss mot förslaget om de två miljöstadsdelarna. Varför jag påpekar är att jag önskar att det inte dyker upp på Facebook under kvällen att Socialdemokraterna reserverar sig mot miljöstadsdelar. Det brukar nämligen gå till på det sättet från majoritetens sida.

I en del av finansborgarrådets synpunkter kan vi läsa att man har tagit hänsyn till en del av de remissvar som har kommit och där man påpekar att det inte är så att alla stockholmare bor i de nybyggda stadsdelarna. Det är givetvis viktigt att man miljöprofilerar även befintligt bostadsbestånd. Däremot hade jag önskat att man mer hade pekat ut befintliga stadsdelar som kan miljöprofileras för att få fart på det hela. Om jag minns rätt var det så att redan 2006 när vi antog budgeten för 2007 pratade vi om dessa två miljöprofilstadsdelar. I kväll, knappt ett år före valet, har det kommit ett ärende. Vi som sitter i exploateringsnämnden, där vi har markanvisat till exempel Norra Djurgårdsstaden, har vi saknat det som lovades i den budgeten, nämligen miljöprofil.

Jag yrkar bifall till vår reservation.

Anförande nr 171

Anders Broberg (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag ska inte upprepa vad finansborgarrådet sade, det var mycket bra saker. Det här är ett väldigt bra exempel på att vi jobbar med en stad i världsklass och verkligen visar på att vi har mycket högt ställda mål för att kunna få till det här.

Vi har mycket att vara stolta över, skulle jag vilja säga. Vi har jobbat väldigt engagerat genom åren i miljöfrågor under den tid vi har kunnat. Vi har väldigt mycket att blicka framåt mot utifrån Hammarby Sjöstad. Jag tycker att det här är ett exempel på att man kan förena stad och bra miljöarbete. Stockholm är ändå en så pass stor stad att det är en riktig stad att göra saker i. När man tittar ut över världen kan man hitta alla möjliga bra exempel, men det tenderar ofta att vara mindre projekt i mindre delar. Vi gör väldigt mycket på bred front som flyttar fram det hela.

Det är trevligt att vi är överens i alla fall om de här områdena. Det är lite tråkigt att oppositionen alltid vill ha mer, men de har rätten att få göra det.

Jag har inget principiellt mot att ha flera områden som miljöområden. Jag tror av mer praktiska skäl att för det första är bra att ha ett greppbart antal att ge sig på. Det andra är att man hela tiden måste lära sig nytt när man jobbar med det så att vi kan bli än bättre med alla de områden vi tar vid, om det blir efter dessa tre eller under tiden, så att vi kan bli en riktigt bra miljöstad och leva upp till de ambitiösa mål som vi har.

Sedan blir man lätt trött på borgarrådet Ruwaida. Man får intrycket att allt har blivit nattsvart i staden. Mer sakligt är att säga att vi har sett till att alla i staden, alla verksamheter, ska jobba med miljöfrågorna på ett aktivt sätt. Det som ger effekt är att alla samtidigt går framåt i stället för att det finns en förvaltning som gör jättemycket.

Ett sådant exempel är ILS-systemets rapportering där man följer upp och ser att det funkar. Jag skulle vilja stryka under att vi ligger långt framme. Ska man dessutom lägga till IT-frågor som är mitt högsta intresse, har vi väldigt goda förutsättningar att med hjälp av den teknik och de förutsättningar som finns i den här regionen verkligen kunna ha den yttersta tekniken när det gäller att jobba med miljöarbetet.

Med det yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 172

Mirja Räihä Järvinen (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vet inte om jag begärde mer. Däremot ville jag ha en tydlig definition var någonstans vi börjar miljöprofilera i befintliga stadsdelar.

Det här ärendet har vi väntat på sedan 2007, tre år har vi väntat. Det är bråttom att göra jobbet. Det går fortare om man pekar ut specifika områden, det vet vi alla. Men jag vill inte ha mer, jag vill ha en tydligare definition av uppdraget.

Anförande nr 173

Anders Broberg (kd): Det var inte personligt riktat till Mirja, men när jag läser oppositionens olika förslag ser man att de vill fler saker på en gång. Det får man mycket väl tycka. Som jag sade ska man gå vidare och jobba mer för fler områden. Men jag tror att det är viktigt att man lär sig och lyssnar under processen så att man får bra kvalitet i de följande områdena.

Om du tycker att det har tagit lång tid är det ingenting som hindrade er att under förra mandatperioden starta ett och annat miljöområde.

Anförande nr 174

Borgarrådet Ruwaida (mp): Ni kan inte blunda för att det finns förlorade år i Stockholm. Ni började med att riva upp miljöarbetet. Det handlar inte bara om att ni avskedade var tredje person i staden som jobbade med miljöfrågor. För att kunna jobba med miljöfrågor behöver man miljökompetens. Ni tog aktivt bort programmet för hållbart byggande. Det gjorde att vi plötsligt inte hade några ambitioner när det gäller hur vi ska bygga miljövänligt.

De nivåer som ni föreslår i det ni kallar för miljöstadsdelar är nivåer som borde vara norm. Om de här stadsdelarna verkligen skulle utgöra spets skulle vi bygga passivhus. Vi skulle bygga plus-energi-hus, det vill säga sådant som i dag utgör spets, inte sådant som var spets för fem eller tio år sedan. Vi skulle satsa mycket mer på de gröna miljöfrågorna, vilket ni verkar totalt glömma bort. Det handlar om dagvattenhantering, det handlar om olika grönstrukturer, om våtmarker, frågor som ni inte tycker är viktiga.

Ett av de viktigaste, det absolut viktigaste, som vi lärde oss av erfarenheterna i Hammarby Sjöstad är hur viktigt det är att ställa krav och planera innan man börjar planera stadsdelen. Det är då man hittar systemlösningarna och nytänket. Just den delen har man missat när det gäller Norra Djurgårdsstaden. Man har nämligen redan

börjat detaljplaneringen. Det finns fortfarande inget miljöprogram. Man har någonstans inte riktigt tagit del av erfarenheterna från Hammarby Sjöstad och verkligen använt dem, men man försöker skapa en bild av att man använder sig av erfarenheterna från Hammarby Sjöstad.

Det positiva i det här ärendet är att väldigt mycket är just det som vi har sagt i talarstolen under tre år, nämligen att försöka använda sig av erfarenheterna från Hammarby Sjöstad, att miljöteknik gynnar stadens företag och gör Stockholm mer attraktivt. Den retoriken använder ni i dag. Men det är en alldeles för låg ambitionsnivå.

Det positiva med det här ärendet och någonting som jag ska säga är bra och som vi har drivit på under hela mandatperioden är att ni vill satsa på att energieffektivisera miljonprogramsområdena. Det handlar också bara om sådant som borde vara norm. I vilka delar av miljonprogrammen kommer vi att se en upprustning och energieffektivisering till passivhusnivå? Det sker redan i dag i Sverige i flera olika städer, men den typen av spets verkar vi inte kunna se i Moderaternas blåa Stockholm.

Som sagt är det här en bra bit framåt, men alldeles för lite för att Stockholm i framtiden kommer att kunna bli miljöhuvudstad igen. Att vi kommer att bli det nu beror på Miljöpartiets politik bakåt i tiden.

Anförande nr 175

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Det är inte lätt att erkänna att någon annan kan göra någonting bra på miljöområdet. Jag förstår att det är väldigt jobbigt.

Men låt oss börja med miljöanpassat byggande. Jag skulle vilja berätta för dig att om det är någonting som byggföretagen har varit väldigt tacksamma för att vi har gjort är det att vi har lagt den frågan i knäet på dem själva. Det har tvingat dem att gå igenom hela det arbetet på ett helt annat sätt och jobba på hemmaplan med de här frågorna för att de själva ska komma fram till hur de ska jobba för att de själva ska kunna ställa krav inom den egna branschen på ett miljöanpassat byggande. I dag finns en helt annan kunskap, en helt annan förståelse i hela byggbranschen kring de här de frågorna, vilket de har gjort till sina egna frågor. De tackar mig i dag för att de har tvingats att göra detta arbete.

Anförande nr 176

Borgarrådet R u w a i d a (mp): I byggbranschen är man väldigt tydlig med att om man inte ställer krav på miljön kommer man inte att leva upp till det. Byggbranschen var väldigt glad över programmet för miljöanpassat byggande. Jag förstår fortfarande inte varför ni inte vill förklara att ni, trots att byggbranschen vill ha kvar det programmet, avskaffade det för tre år sedan. Det var det första ni gjorde.

Jag säger ju att de här kraven är bra om de vore för hela staden. De borde vara normen för staden. Det är också någonting som byggbranschen säger till mig i de diskussioner som vi har med branschen.

Det här utgör inte spets. Till och med säger Fortum i sitt svar att man borde tänka lite mer i systemlösningar för att viss teknik ska få chansen. Men Fortum är oroliga för att deras teknik inte kommer att ha möjlighet i den här planeringen därför att det inte finns i den grundläggande systemplaneringen i hanteringen av miljöprofilområdena. Indirekt säger man att det inte är tillräckligt mycket miljöprofil.

Anförande nr 177

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag tar mig bokstavligen för pannan när jag hör Yvonne Ruwaida som kommer med sina litanior och talar om hur illa allting är. För det första bygger vi passivhus, och vi bygger aktivhus. Med det kan vi avfärda ditt snack med en gång mycket enkelt.

För det andra när det gäller energieffektiviseringar och förbättrat energianvändande på annat sätt gör vi massor, inte minst inom det fantastiska stimulanspaketet för Stockholm.

När det gäller Hammarby Sjöstad vill jag varna också sig att dra alltför höga växlar på den så kallade miljöspetstekniken. Det är enorma problem, och det är fortfarande problem i tätskikt i badrummen därför att man skulle använda en ny teknik som sedan visat sig inte vara bra. Det gäller fasader och liknande. Dessutom vill byggbranschen inte ha de pekpinningar som du hittade på förra gången. De vill klara ut det här själva. Då blir det bättre. Det är bättre med morötter än tvång, Yvonne Ruwaida.

Anförande nr 178

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Jag vet inte riktigt vad jag ska säga som svar på det Folkpartiet säger. Jag tänker fortfarande säga, och det är inga litanior, att den nivå som ni vill införa i de här områdena är inte mycket mer än vad Göteborg har som standard för alla sina områden.

Att byggbranschen inte vill ha krav tror jag inte på. Det är många inom byggindustrin och många miljöteknikföretag som vill ha väldigt tydliga krav. Om man inte har ett krav utan bara morötter, tror ni verkligen att utvecklingen när det gäller miljöfrågor kommer att gå tillräckligt långt? Det tror inte vi. Vi tror att det kommer att behövas tydliga krav från oss som är samhällsplanerare och faktiska krav som handlar om framtiden. De kraven kommer att göra att det kommer fram ny teknik, ny teknik som är bra.

Som jag upplever Folkpartiet är ni tveksamma till krav, för ni tror att det blir dåligt, och det är er erfarenhet från Hammarby Sjöstad.

Anförande nr 179

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Fru ordförande! I det miljöprogram som den här församlingen fattade beslut om 2007 pekade vi ut att vi skulle ta fram förslag till två nya miljöprofilområden. Det är det som vi levererar i dag, plus ett till, ett miljöprofilområde som handlar om ett befintligt bostadsområde. Det visar att vi i majoriteten verkligen håller vad vi lovar på det här området.

När vi tillträdde svartmålade oppositionen och sade att det var förfärligt, vi var inte ett dugg intresserade av miljöfrågor över huvud taget. Jag har hela tiden sagt: Vänta och se, så får ni se att vi menar allvar. Vi fokuserar, vi jobbar mycket målmedvetet med de här frågorna. Vi har också visat hittills under mandatperioden att vi faktiskt har en mycket bättre miljöprofil och en mycket bättre miljöpolitik än vad oppositionen har.

Vi har också noterat att Hammarby Sjöstad behöver en efterföljare. Vi har tagit vara på erfarenheterna från Hammarby Sjöstad. En viktig erfarenhet är att man över huvud taget inte hade koll på de företag som levererade de bra miljölösningar som fanns och som finns i Hammarby Sjöstad. Därmed har man missat en stor möjlighet för många av Stockholms företag att sälja sitt kunnande till andra delar av världen. Det misstaget ska vi inte göra om när vi bygger de nya miljöprofilområdena.

Vi har ett väldigt bra samarbete, något som den tidigare majoriteten över huvud taget aldrig var i närheten utav, med företag i Stockholmsregionen, mycket tack vare det klimatpakt som jag drog i gång för ungefär två år sedan där det finns många företag som är intresserade och villiga att dela med sig av sin kunskap och som tillsammans utvecklar många smarta miljötekniklösningar på olika områden.

Det här är en väldigt offensiv politik. Yvonne Ruwaida står här och påstår att det här bara är samma saker som man gör i Göteborg. Jag har inte hört att Göteborgs stad ställer krav på att man ska leverera 30 procent av energin från de fastigheter som byggs till elnätet, som är en del av de krav som vi ställer i de miljöprogram som håller på att tas fram just nu. Det är en del av det markanvisningsunderlag som exploateringskontoret har tagit fram.

Det är otroligt offensiva förslag på det här området. Vi kommer att jobba mycket tillsammans med näringslivet och forskningen för att ta fram bra lösningar, för vi är mycket beslutsamma om att detta ska vara spjutspets och att det inte ska vara någon dussinverksamhet i de här bostadsområdena.

Jag lovar dig, Yvonne Ruwaida, att vi kommer att se till att förvalta arvet från många generationer, så det handlar inte om Miljöpartiets arbete för miljön i den här staden utan om flera generationers arbete för miljön i staden.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 180

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Här påstår miljöborgarrådet att man vid markanvisningar tar hänsyn till ett miljöprogram som i dag exploateringsnämnden har fått i uppdrag att ta fram. Det finns inte än, det är inte antaget här. Ser inte miljöborgarrådet problem med att den här miljöprofilstaden planeras och projekteras och det inte finns något färdigt miljöprogram? Det är ett faktum.

Sedan undrar jag hur det är med andra frågor. Tycker man verkligen att det är vettigt att ha så högt parkeringstal som man har? Om man vill ha en fungerande stadstrafik som är hållbar kan man inte se till att öka bilismen. Har man parkeringstal som ligger på samma nivå som i dag i innerstaden, är det verkligen att ha en hög miljöprofil?

Varför finns inte frågor som dagvattenhantering, våtmarker och grönstruktur med i det arbetet i miljöprofilsnivåerna? Göteborg har motsvarande det som är redovisat i det här ärendet som norm för hela staden.

Anförande nr 181

Borgarrådet Hamilton (m): Jag rekommenderar Yvonne Ruwaida att läsa det underlag till markanvisningar som exploateringskontoret har tagit fram. Där står mycket av svaren på de frågor som hon just nu ställde.

Det är helt korrekt att miljöprogrammet inte är framme ännu, men det kommer att vara klart i början av nästa år, tro mig.

En annan sak som vore väldigt intressant att veta, och det ser jag fram emot att få höra i debatten, gäller parkeringsfrågorna: Hur kommer ni från oppositionens sida att lösa kollektivtrafiken eftersom ni uppenbarligen inte har någon enad uppfattning om Spårväg city som ju är en väldigt viktig lösning för att hålla nere koldioxidutsläppen och miljöpåverkan för Norra Djurgårdsstaden?

Anförande nr 182

Mattias Ericson (v): Fru ordförande! Vi i Vänsterpartiet tycker precis som andra att det är bra att de här två områdena byggs. Men den första fråga man måste ställa sig är varför man över huvud taget ska bygga miljöprofilområden. Vad är egentligen syftet? Jag antar att det har med klimatkrisen att göra. Det är så klart viktigt att göra allt för att stoppa den. Men är miljöprofilområdena lösningen? Kommer ett eller två miljöprofilområden att stoppa klimatkris? Nej, så klart inte, och knappast trodde någon det heller. I stället ska hela Stockholm vara ett miljöprofilområde. Det måste vara vår utgångspunkt. Om det nu finns teknik för att bygga de här områdena måste all denna teknik användas på all annan nybyggnation. All nybyggnation måste vara klimatsmart med sopsugar, solpaneler, grästak med små getter och grisar som betar – kanske ska vi inte gå så långt. Men att bo miljövänligt ska inte vara en livsstil som vissa kan unna sig. Det är en inte chic accessoar tillsammans med miljöbil och klimatkompenserande semesterresor till Thailand.

Att bo och leva är en nödvändighet. Alla måste få möjlighet att bo och leva miljövänligt naturligtvis. Därför ska hela staden vara en miljöprofilstad och inte som enligt det här förslaget två områden som ska härbärgera en burgen medel- eller överklass som kan döda sitt dåliga överkonsumerade samvete.

Vi tycker självklart att det är bra att områdena byggs och att de byggs klimatsmart. Det är viktigt att man lär sig av misstagen i Hammarby Sjöstad. Det kan inte bli fråga om så stora fönster. Det måste redan från början finnas en god kollektivtrafik med förgrening till hela den befintliga tunnelbanan eller i vart fall ha sådan inplanerad för området från början. Angående Cityspårvägen: Bygg den från andra hållet i stället. Börja inte med NK – Gallerian. Om ni är rädda för att vi inte ska ge er kredd för att ni inte byggde någon spårbana under er tid vid makten den här gången lovar jag att det är bättre om ni planerar bra än bygger dåligt. Jag lovar att om ni vänder om och

planerar från andra hållet kommer jag alltid, eller nästan jämt, säga att det var ni som började planera så bra. Det kan jag tänka mig att ge er om ni ändrar er.

Avslutningsvis: Det är bra att de här områdena byggs, men det måste göras på ett sätt vi vet ger det miljömässiga resultat som vi vill ha, till exempel att bygga in kollektivtrafik redan från början och använda miljövänlig teknik i all byggnation och i all renovering som sker i staden.

Jag yrkar bifall till Vänsterns reservation.

Anförande nr 183

Borgarrådet **H a m i l t o n** (m): Poängen med just kombinationen stora nya områden och miljonprogramsområden är att man kan göra både–och. Det som är den stora fördelen med ett stort nytt område är att vi kan dra fördel av den integrerade planeringen och verkligen tänka rätt från allra första början, vilket vi jobbar med i den här delen. Det är mycket större utmaningar att göra bra miljöprofilösningar i ett befintligt bostadsområde. Där är redan mycket av den grundläggande infrastrukturen på plats. Det är just därför som jag tycker att det är så bra att vi kan göra både–och i det här sammanhanget i Stockholm. Vi kan visa att vi klarar av både det något enklare, att bygga ett helt nytt område, och det något svårare, att ta tag i redan befintliga områden.

Sedan skulle jag vilja säga till dig, Mattias, att stora fönster möjligtvis var ett problem när man byggde Hammarby Sjöstad. Men sedan dess har tekniken gått väldigt långt framåt, och jag skulle kunna tänka mig att vi kan ha stora fönster med solceller i fönstren när vi bygger Norra Djurgårdsstaden.

Anförande nr 184

M a t t i a s E r i c s o n (v): Det där sista låter helt fantastiskt. Hoppas att det funkar. Det vore jätteroligt.

Det är tufft med spännande och ny teknik. Allt du säger är naturligtvis sant. Problemet är bara att vi måste göra mycket mer. Det räcker inte med två områden och en upprustning av miljonprogrammets områden. All nybyggnation i staden måste vara miljöprofiler, annars har vi inte så mycket stad kvar.

Anförande nr 185

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag vill bara poängtera att Miljöpartiet faktiskt i huvudsak biträder förslaget och tycker att det är bra att vi satsar på miljöprofil i olika områden. Dock är det väldigt tråkigt att det bara är ett område just för tillfället. Det är tveksamt om Lövholmsområdet kan bli ett miljöprofilområde.

Tyvärr är det väldigt mycket floskler, mycket snack och lite verkstad. Under punkt 6 står det till exempel att kommunstyrelsen ges i uppdrag att snarast utarbeta ett förslag på hur stadens miljöprogram ska kompletteras med ett avsnitt om hållbart byggande. Det här nya miljöprogrammet ska beslutas av kommunfullmäktige. Det är lite tråkigt.

Vi hade ett alldeles fantastiskt program för miljöanpassat byggande. Det skulle gå snabbt om ni återuppväckte det och använde det, gärna skärpte det så att det blev bindande regler.

Ni springer hela tiden efter med åtgärder. Norra Djurgårdsstaden ska bli ett miljöprofilområde, men där är redan två detaljplaner antagna och kvalitetsprogram. Nu ska man komma med de här sakerna. Det är så dags. Självklart borde man ha jobbat integrerat. Det är det som var saken med Hammarby Sjöstad. Man arbetade miljöanpassat integrerat från början. Det går inte att komma efteråt med program. Det är en stor del som redan är fastlagt. Det känns lite tråkigt.

När vi nu gör det här programmet, som vi hoppas är bra, vill vi peka på att det måste innehålla konkreta mål och krav när det gäller energianvändning, transporter, klimatanpassning, kretslopp och livsstilsfrågor. Det måste finnas ett tydligt uppföljningssystem och en strategi för hur vi ska hantera situationen ifall någon part inte lever upp till målen. Hammarby Sjöstad har många bra exempel, det var många spjutspetsprojekt som blev bra. Men helheten är inte så fantastisk när det gäller energivärdena. Generellt är energianvändningen för stor i det här bygget, det har en KTH-rapport visat på, och det måste vi göra någonting åt.

Man måste tänka integrerat. Man måste släppa in naturen i området. Det har man inte gjort i Norra Djurgårdsstaden, man har inte släppt in Nationalstadsparken i bebyggelsen, utan det är murar och avskärmningar. Det ser ganska standardmässigt ut. Det ser ut som vanlig innerstad i mångt och mycket. Det är tråkigt.

Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 186

Borgarrådet Hamilton (m): Jag kan trösta Cecilia med att det inte alls ser så mörkt ut för västra Liljeholmen. Man har redan påbörjat arbetena där och haft möten med de privata markägarna. Det ser väldigt lovande ut, så du behöver inte vara orolig för den delen.

När det gäller energivärdena i fastigheterna i Hammarby Sjöstad håller jag med om att det är tråkigt att man inte lyckades bättre i den delen, men det misstaget ska vi absolut inte göra om i Norra Djurgårdsstaden. Det är därför som vi jobbar mycket målmedvetet med att energieffektivisera överlag. Vi har lyft den frågan på ett helt annat sätt i den nuvarande majoriteten än vad ni ägnade er åt den under förra mandatperioden.

Det är klart att man ska ta vara på det faktum att Norra Djurgårdsstaden ligger granne med Nationalstadsparken. Jag har satt upp två tydliga mål: max ett och ett halvt ton koldioxidutsläpp per invånare och fossilbränslefritt 2030. Det sätter också ramverket för hur man planerar det här området.

Anförande nr 187

Cecilia Obermüller (mp): Problemet är att två detaljplaner som utgör en stor del av området redan är antagna, även kvalitetsprogrammen som styr väldigt mycket, till och med materialanvändningen, och där står det väldigt lite om miljöprofil. Det är lite oroande.

Sedan har vi det problemet att parkeringsnormen är satt, och den är högre än den faktiska bilanvändningen i innerstaden. Jag förstår inte riktigt hur ni resonerar för att kunna åstadkomma de bra växthusgasnivåerna. Vi har Fortum som granne och förbifarten. Det finns mycket som talar mot de goda klimatambitionerna i staden.

När det gäller Lövholmen är det glädjande att höra att det kan gå framåt, för det kan bli en väldigt fin stadsdel, det håller jag absolut med om, om vi kan flytta på den tunga verksamhet som finns där.

Jag skulle hemska gärna vilja att Lövholmen fick heta Lövhöjden. Jag förstår inte varför man ska döpa om områden. Lövholmen är ett fint namn.

Anförande nr 188

Borgarrådet Alveidal (m): Det var härligt att inledningen från Cecilia Obermüller var att ni egentligen tycker att det här är bra. Men sedan var det många ”men”.

Det som jag tycker är spännande att lyfta fram i diskussionen är att vi kan vara överens om den stora miljöinvestering och energieffektivisering som ska göras i miljonprogramsområdena. Det som är ännu intressantare att diskutera och debattera här är hur ni ska ha råd att göra det som står i ert förslag i dag när det gäller miljonprogrammen. Ni har till exempel inte varit för några försäljningar som innebär att man kan göra de stora investeringar i miljonprogrammet som nu föreslås. Det är en sak att i dag trycka på ja-knappen och en helt annan sak för er att i budgetprocessen prestera ett förslag och ett kreativt innehåll i en finansieringsplan. Hur ska ni göra? Ni har inte pengarna, så hur hade ni betett om ni hade varit i majoritet i staden?

Det finns anledning att peka på några påståenden som miljöpartisterna slänger ur sig. Yvonne Ruwaida säger att byggbranschen vill ha kvar programmet för ekologiskt byggande. Vilken byggbransch då? Inte någon byggbransch som jag har talat med i alla fall. De tycker att det är alldeles för detaljerat, att det gjorde att man inte alls kunde hänga med den miljötekniska utvecklingen och att det dessutom var konkurrenshämmande.

Vi tror att byggherrarna är de bästa produktutvecklarna, inte ledamöterna inne i den här salen. Det är ändå byggbranschen som är produktutvecklare och kan gå i bräsch och rätta sig efter vårt regelverk och vårt ramverk. Det är inte vi som ska tala om exakt på detaljnivå vad ett byggarbete ska innebära. Här sätter vi ramar, och det ska vi göra på ett tufft sätt, och det gör vi också i och med de förslag som kommer fram här.

När det gäller p-normen undrar jag vilken världsdel som ni befinner er i med tanke på hur staden ser ut. Vi har testat att sätta en extremt låg p-norm till exempel i

Hammarby Sjöstad utifrån er filosofi, att bara man tänker bort bilen så kommer bilen inte att finnas. Inte ens de miljövänliga bilarna verkar ta någon plats i er stad. De kommer att försvinna trots att de är miljövänliga alternativ. Då ska jag berätta en hemlighet för alla som tycker att p-normen är för hög. Den miljövänliga bilen tar också plats. Den behöver man ställa någonstans. Har man ingenstans att ställa bilen kommer man att använda bilen trots att man inte behöver den. Det är en av poängerna med att vi ser till att man i den framtida stadsdelen har möjlighet att ställa sin miljövänliga bil i närheten av var man bor.

Anförande nr 189

Cecilia Obermüller (mp): Från byggbranschen har jag fått bara positiva omdömen när det gäller programmet för miljöanpassat byggande. Jag har fått helt andra signaler. De beklagade att man tog bort detta. Signalerna är olika. De kanske säger olika till olika människor de talar med. Jag är inte säker där.

Åtminstone kan man konstatera att byggbranschen har sprungit ifrån lågt satta miljöambitioner. Byggbranschen har kommit mycket längre än vad staden har haft för ambitioner tidigare.

När det gäller parkeringsnormen är det självklart att vi måste minska bilinnehavet, speciellt i en stadsdel som ska vara miljöprofil. Det är självklart att kollektivtrafiken måste vara utbyggd, jättebra och smidigt fungerande så att man inte vill ha och inte skaffar bil. Vi måste sätta åtminstone så låga parkeringsnormer som i Hammarby Sjöstad. Annars tycker jag inte att det är värt mycket. Visa framfötterna, kom igen!

Anförande nr 190

Borgarrådet Alvena (m): Exemplet Hammarby Sjöstad visar så tydligt på att ni inte kan tänka bort bilen. Den försvinner inte bara för att man sätter en p-norm som inte stämmer överens med verkligheten. Den skapar i stället ett kaos som gör att människor irrar runt, letar parkeringsplatser, blir jätteirriterade och blir en miljöfara för sig själva eftersom de blir så förbannade. Det är någonting att ta med i den här debatten.

Det handlar inte om att branschen pratar med en unison tunga. Ni har säkert sett företag som tycker att det var bra med ert miljöprogram som kanske inte själva var så pådrivande i produktutvecklingen, vad vet jag. Men det är väl lysande om det är så som Cecilia Obermüller säger, att byggbranschen går i framkant, är de som kan bäst och som hittills har varit produktutvecklarna. Det är väl jättebra, det är precis vad vi säger och vill att byggbranschen ska vara, inte ledamöterna i den här salen.

Anförande nr 191

Mattias Ericson (v): Som du säger måste så klart p-normen vara verklighetsanpassad. Det finns många exempel på att den har blivit alldeles för hög, till exempel vid Telefonplan och Liljeholmen där det är massor med tomma parkeringsplatser som inte kan hyras ut.

Men verkligheten måste också förändras. Vi måste göra så att vi inte blir bilberoende. Bilsamhällets grepp om oss måste vi bryta. Du pratar om miljövänliga bilar. Det finns inga miljövänliga bilar, och det kommer aldrig att finnas några miljövänliga bilar. Den enskilt största åverkan bilen gör är trots allt när man bygger bilen. Det är väl 10 procent av den miljöåverkan som bilen ger som sker när bilen byggs. Även om man får bort 50 procent av utsläppen är det fortfarande inte bra för miljön. Att prata om miljövänliga bilar är mest trams.

Anförande nr 192

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Allting påverkar miljön, även du och jag här inne. En sådan här kväll skulle det vara jätteintressant att få veta hur mycket koldioxid som vi släpper ut.

Vad har ni för alternativ? Om man nu inte ska ha bil över huvud taget, vad är i så fall enligt ert mått den korrekta p-normen? Det skulle vara jättespännande att höra hur Vänsterpartiet tycker att p-normen ska vara i det här området. I så fall, vad är kompletteringen till bilen? Jag är en varm anhängare av att promenera när man kan, men det är inte alltid man kan promenera. Ibland kan man även i promenadstaden behöva en bil därför att det är ganska mäktigt att ta sig från en plats till en annan med tre resväskor, fyra barn och en man, eller för den delen en fru.

Anförande nr 193

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande, fullmäktige! Jag konstaterar att man blev något förvånad på Business Arena för ett par veckor sedan. Vi fick höra på Sabos representant som berättade att man är livrädd för att beslutsfattarna i det här landet ska tvinga ett antal allmännyttiga bolag att energieffektivisera. Man är livrädd för att det ska komma pålagor uppifrån och uppmaningar som kommer att fördyra verksamheten och fördyra fastighetsförvaltningen.

Jag erinrade vederbörande efter inlägget att vi i Stockholm har hittat en modell för att finansiera energieffektiviseringar. Det vi gör i Stockholm i praktiken i dag är det kanske största som någonsin gjorts för våra miljonprogram. Det största som har gjorts i våra miljonprogram kan vi göra tack vare att vi har ekonomi till det. Vi har en ambition och ekonomiska resurser till det.

Jag tycker att det är lite bekymmersamt när jag hör Socialdemokraterna här i kväll begära att vi tydligare ska definiera vad vi avser med befintliga stadsdelar. Är det inte klart i ärendet? Om ni vid ett enda tillfälle i år hade deltagit i styrgruppen för vår utveckling av ytterstaden hade ni fått höra det både Miljöpartiet och Vänsterpartiet har fått höra gång efter annan, nämligen hur man energieffektiviserar, hur man ska kunna gå vidare med energieffektiviseringar i ytterstaden. Jag välkomnar er i vårt samarbete.

Det här är den högsta ambitionsnivån, som vi har kombinerat med finansiering, som vi har haft för våra ytterstadsområden. Jag är stolt över detta, och jag önskar att fler kunde känna denna stolthet. På det temat är kvällens gnällspiksvinnare Yvonne Ruwaida trots att hon aktivt deltagit i våra styrgrupper. Alla som bor i miljonpro-

gramsområden ska i framtiden bo i passivhus, om vi ska lyckas med detta. Du sade ju Yvonne, att vi ska göra passivhus av alltihopa. Då undrar jag: Vem ska betala det? Är det hyresgästerna? Jag har för mig att du tyckte att det inte skulle få bli några hyreshöjningar i området, så jag antar att någon annan ska betala. Hur finansierar ni det?

Vi har 10 miljarder som vi har fått genom att vi har gjort försäljningar inom våra bolag och som gör att vi kan finansiera ett antal energieffektiviseringar och se till att hela Stockholm blir en god stad, en attraktiv stad i alla delar.

Jag är stolt över detta, och jag önskar att fler kunde se vad vi nu kan göra för skillnad i den här staden.

Anförande nr 194

Mirja Räihä Järvinen (s): Om det är så att man i den politiska styrgruppen har definierat var någonstans de här befintliga stadsdelarna ska vara, varför är det då så himla svårt att definiera det i ärendet i fullmäktige så att även stockholmarna ska få veta det, Joakim? Jag förstår över huvud taget inte vad du menar med det.

Jag får väl sälla mig till gnällspikarna, men jag tycker de facto att när fullmäktige beslutar är också ärendet fullständigt. Men tydligen är det inte det. Ni har beslutat något annat i den politiska styrgruppen. Jag tycker att det är märkligt.

Anförande nr 195

Borgarrådet Larsson (m): Vi har 9 000 lägenheter i miljonprogram. Det är det vi avser när vi pratar om 10 miljarder i energieffektiviseringar. Ska vi gå ut och kika på var varje fastighet ligger? Det kan vi göra, men det är 9 000 lägenheter i miljonprogram som behöver energieffektiviseras. De flesta av dessa ligger i området kring Järva. De flesta av dem handlar om Svenska bostäder. Det finns också fastigheter i Skärholmen och Bredäng.

Anförande nr 196

Borgarrådet Ruwida (mp): Joakim Larsson! Som jag förstår det ingår även skollokaler i dessa 10 miljarder. Vi har kollat upp det väldigt noga, och om du hade lyssnat lite bättre just i kväll hade du hört att jag faktiskt var positiv till energieffektiviseringen i 50 procent av alla miljonprogrammen. Vi har själva drivit det under hela mandatperioden, men det jag sade var att det kan inte kallas miljöprofil, och det kan inte kallas spets. Det är något som är bra, och i motsats till miljöprofilsområdena gör man här någonting åtminstone för hela miljonprogrambeståndet.

Sedan skulle vi kunna göra mer med resten av beståndet, men det tog jag inte ens upp, Joakim Larsson. Jag var alltså inte alls någon gnällspik på ditt område.

Däremot var jag en gnällspik när det gäller helheten, men jag tycker att det hade varit bra om vi hade haft passivhusnivå i några områden i miljonprogrammet – inte i allt. Jag vill ju att vi gör en upprustning och energieffektivisering utan att vi höjer några

hyror. Det vet du mycket väl om, Joakim Larsson, så jag tror du hörde lite fel den här gången.

Anförande nr 197

Borgarrådet L a r s s o n (m): Det är inte omöjligt, Yvonne Ruwaida, att vi kommer att närma oss passivhusstandard på en och annan fastighet, för vi har de facto en uppgörelse i det referenskvarter som du känner till ganska väl som i den nivå som är tredje steget innebär att hyresgästerna själva faktiskt kan, om man kommer överens om det, komma ned till nivåer som tangerar passivhusgränsen. Det är ganska intressant att hyresgästen själv kan påverka detta, men självklart ska det också gå att finansiera. Det handlar om ansvarstagande. Vi gör detta ansvarsfullt genom att vi presenterar en finansiering, men självklart påverkas hyrorna. Då har man lyckats få tre nivåer där man har kommit överens med hyresgästföreningen – tre nivåer som hyresgästen själv kan påverka. Detta är ett framsteg, och det här ska vi kunna göra även på södra sidan.

Jag är som sagt var stolt över detta, och jag är också glad att Miljöpartiet är med i detta arbete.

Anförande nr 198

M a t t i a s E r i c s o n (v): Ordförande! Jag begärde ordet för att Kristina Alvendal ställde en fråga i sin kontrareplik. Jag kunde inte svara då.

Hon frågade om hur vi ville se på p-normen. Vi vill naturligtvis ha en flexibel p-norm som är anpassad efter de olika områdena. Hon frågar också vad vi har för alternativ till bilen, och det är naturligtvis kollektivtrafik, cykel och en massa andra saker. Det är den onödiga biltrafiken som måste bort. Det är alldeles för mycket biltrafik som går i Stockholm i dag som är helt onödig och som man via till exempel kollektivtrafiken kan bygga bort.

Jag själv till exempel har ingen bil. Jag behöver ingen, trots att jag har barn. Jag har dock ingen man; jag har en fru. Det kan vara nog så besvärligt. Vi behöver bil ett fåtal gånger om året, och då kan vi ta en taxi eller hyra en bil. Det är långt billigare och långt bättre för miljön och för plånboken. Då får vi utrymme. Då behöver vi inte ha en massa parkeringsplatser. Man kan i stället hyra bil eller ta taxi. Det är verkligen ingen klassfråga eller så, för det blir trots allt betydligt billigare än att ha bil.

Det var kanske svaret på frågan.

Anförande nr 199

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Det intressanta hade ju ändå varit att få höra någonting konkret utifrån er kritik om att p-normen är för hög i dessa områden. Men vilken p-norm ska man enligt Vänsterpartiet ha för att det ska tilltala er?

Vad är alternativet när vi pratar om de här områdena? Det går ju inte bara att säga att det ska vara lite kollektivtrafik. Var har ni planerna? Var har ni kalkylerna? Var är investeringarna? Var är era pengar och exakt vilka dragningar ska gå här? På vilket

sätt ska man ta tre resväskor, fyra barn och sin respektive om man nu har väldigt mycket packning och åka buss vart man nu ska?

Ni måste inse att en del av ert prat om parkeringsnormer och bilar faktiskt är helt orealistiskt för många familjer som lever i den här staden. Bilen har en viktig funktion även i promenadstaden, och oavsett om du eller jag har bil – vilket jag inte heller har – är det faktiskt en rätt för andra. Du och jag ska inte bestämma över dem.

Anförande nr 200

M a t t i a s E r i c s o n (v): Vi ska naturligtvis inte bestämma över rätten att ha bil, men det man kan göra de gånger man behöver bil är precis det jag sade: När man har de där tre resväskorna och hunden så hyr man bil eller så fixar man en taxi. Det går mycket bättre och snabbare än att köpa en bil.

Parkeringsnormen tror jag att vi brukar sätta till 0,7, men den ska som sagt vara flexibel, och jag vet inte exakt vad vi vill ha. Jag vet bara att den ni vill ha är för hög.

Anförande nr 201

B o r g a r r å d e t H a m i l t o n (m): Fru ordförande! Jag tycker att det här är en intressant debatt, framför allt mot bakgrund av vilka som inte har deltagit i diskussionen. Jag skulle vilja läsa högt ur en reservation som finns i det här ärendet. Där står som följer: ”Ingen stadsdel kan bli verkligt miljöprofilerad om inte kollektivtrafiken finns med i planeringen. På detta område ser vi att den moderatstyrda majoriteten agerar i rakt motsatt riktning. Det är beklagligt.”

Det här är ett citat från en reservation som Roger Mogert med flera har skrivit i kommunstyrelsen, och då har jag bara en liten fråga mot bakgrund av det vi hörde i interpellationsdebatten i början på fullmäktige, och det är att Socialdemokraterna inte vill bygga Spårväg City. Då frågar jag: Hur ser ert kollektivtrafikförslag ut på det här området? Det vore faktiskt ganska intressant att höra någonting om detta.

Anförande nr 202

J a n V a l e s k o g (s): Det är tämligen logiskt. Vi har nämligen sagt att vi inte utesluter en framtida utbyggnad av den här spårvägen. Det här området står klart 2025, ett antal år framåt. Innan dess ska vi prioritera alla spårprojekt precis som vi har kommit överens om i Stockholmsberedningen, precis som vi har kommit överens om i En bättre sats, precis som vi har kommit överens om i länsplanen och precis som vi har kommit överens om i den nationella planen. Den prioriteringen ska gälla och inte hugskott som kastar bort massor med pengar – 250 miljoner på 250 meter.

Anförande nr 203

B o r g a r r å d e t H a m i l t o n (m): Men ni vill ju inte ens planera Spårväg City. Då förstår jag inte hur det hänger ihop.

*§ 31 Valkretsindelningen i Stockholms stad för perioden 2010–2014
(utl. 2009:153; skrivelse 12)*

Anförande nr 204

C e c i l i a Ö n f e l t (c): Den direkta anledningen till att jag begär ordet nu är att Centern har ett ersättaryttrande i kommunstyrelsen som jag vill göra till ett förslag till beslut här. Jag yrkar alltså bifall till det.

De valkretsar vi har i Stockholm är ganska gamla. De har inte förändrats på länge, och de medför tyvärr ett underskott i demokratin som det så tjuvigt brukar heta. Det beror på att om man får väldigt många men inte fullt tillräckligt med röster i en valkrets får detta inte spilla över på en annan valkrets där man också får väldigt många men inte fullt tillräckligt med röster för ett mandat.

Det här drabbar alltså alla partier, och det drabbar de små partierna alldeles extra. I förra valet var det faktiskt så att 9 000 röster inte alls räknades med någonstans, och det är ju väldigt tråkigt för de 9 000 personer som ändå tog sig till vallokalerna och röstade på ett bestämt parti att de där rösterna föll vid sidan av.

Vad vi vill och vad vi också har motionerat om tidigare är att man nu startar ett arbete för att förändra valkretsindelningen i Stockholm. Vi hinner inte till nästa val, för det är inte tillräckligt med tid, men inför 2014 års val måste detta ses över. Staden förändras, och det måste även valkretsindelningarna göra. Antingen kan man be om en lagändring så att man får ett utjämningsmandat, eller det allra enklaste kanske vore att Stockholm är en enda valkrets och att alla röster därför får räknas.

Bifall till vårt yrkande!

Anförande nr 205

Borgarrådet N o r d i n (m): Jag vill bara säga att jag har stor respekt för Centerns synpunkt i den här frågan. Det finns en problematik i hur det fungerar i Stockholm med de sex valkretsarna och hur röster och mandat ibland fördelas.

Samtidigt är det så att ska vi ändra på detta måste det, menar jag, ske i en bred enighet mellan fullmäktiges partier och i så fall efter en grundläggande diskussion. En annan väg, som Cecilia Önfelt pekade på och som ju finns i landstinget, vore utjämningsmandat. Det skulle kunna vara en annan fråga.

Jag har som sagt stor respekt för de här frågorna, men det måste i så fall beredas mycket noga innan man kan göra en förändring. Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 206

C e c i l i a Ö n f e l t (c): God tid och i stor enighet – det hoppas jag att man skulle kunna få inför 2014 års val om man startar nu.

Anförande nr 207

E r i k W a s s é n (fp): Jag ville bara för egen del instämma i mycket av det Centerpartiet anför. Jag tycker att det finns ett demokratiskt underskott. Problemet är att vallagen lägger hinder i vägen för oss för att ändra på det här. Ändringen måste komma till stånd i riksdagen, och där hoppas jag att man kan komma fram på ett bättre sätt än man kan göra här.

Jag yrkar ingenting i frågan utan kommer att bifalla kommunstyrelsens förslag.

§ 32 Motion Stockholms stad bör snarast använda s.k. tyst asfalt (utl. 2009:74)

Anförande nr 208

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige, åhörare, och särskilt Mats Olsson i Rågsved om du lyssnar! Jag tror att du gör det. Det är en av mina vänner som har hejat på mig i den här frågan och tyckt, liksom sin numera bortgångna mor, att det här var jättebra idéer. De brukade inte rösta på mig, men de tyckte att det var väldigt bra idéer i alla fall.

Jag fick idén till den här motionen när jag såg ett intressant reportage på ABC-nytt. De gjorde ett reportage om Vägverkets framsynta hållning att lägga tyst asfalt som en av åtgärderna för att komma till rätta med bullerproblemen i Norsborg och Alby, ni vet, den där sträckan utanför Stockholms stad som man åker då och då om man ska till Södertälje eller söderut.

Hur som helst var det så att när jag väl åkte den där sträckan för första gången märkte jag direkt hur det blev väldigt mycket tystare inne i bilen. Likaså har Vägverket nu lagt ny beläggning på Nynäsvägen mellan Haninge och Huddinge kommun, och det blir jättetyst så fort man kör in på den. Till min stora glädje har Vägverket också gjort det på Nynäsvägen in till Stockholmsbostäder i Hökarängen, alltså mellan Skogskyrkogården ned till Farstaavfarten.

Som alla ni som engagerar er i miljö- och trafikfrågor känner till är det vid en viss hastighet motorbullret som är det största problemet. När man kommer över den hastigheten – någonstans runt 50 km i timmen säger man, men det beror ju alldeles på motorvarv och vilken växel man använder och så där – övergår bullerproblemet från motorn till det buller som bildas av däckens friktion mot underlaget.

Det som skulle hjälpa oss väldigt mycket i Stockholms stad vore om Vägverket fortsatte med det här utomordentligt goda arbetet och lade bullerdämpande beläggning – så kallad tyst asfalt – på Essingeleden som går rakt igenom staden och att man också gör det på större delen av Centralbron, för där har man nämligen också lagt det nu.

För Stockholms stads egen del och de gator vi själva har ansvar för är det så att på genomfartsvägar som är lite större – Fleminggatan, Hornsgatan för delen som vi diskuterar i olika sammanhang, Långholmsgatan – och gator som är tätbebyggda och där farterna ibland faktiskt överskrider de tillåtna 50 km i timmen är det däcken som ger problemen.

Motionen är daterad den 1 november 2005. Jag tycker att under de fyra år som har gått sedan jag väckte motionen har mycket hänt, men som ni hörde på min uppräkningslista är det egentligen relativt sett rätt lite. Vi har inte sett så mycket av utökad användning av tyst asfalt i Stockholm.

Jag är väldigt smickrad över att oppositionen som vanligen är rätt så negativt inställda till det jag tycker och tänker i det här fallet faktiskt tycker att denna motion kunde

behandlas ytterligare lite välvilligare än majoritetsformuleringen i kommunstyrelsen. Jag tackar er så mycket för det.

I sammanhang då man arbetar tillsammans diskuterar man fram ett förslag och en hållning, och sedan är det det som gäller också i fortsättningen. Därför vill jag nöja mig med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag i motionsbehandlingen, och jag är helt övertygad om att det faktiskt kommer att gå betydligt fortare i fortsättningen med att använda den här sortens bullerdämpande beläggning än vad det har gjort de gångna fyra åren.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 209

M e h d i O g u z s o y (v): Vänsterpartiet är positivt inställt till åtgärder som ämnar minska massbilismens enorma skadeverkningar på stockholmarnas hälsa och välbefinnande. Vi vill främst minska antalet bilar på gator och torg så att staden blir tillgänglig även för andra trafikanter än bilister – barn, cyklister, fotgängare etcetera och nyttotrafiken.

Vi har motionerat om en bilfri innerstad på sikt för att visa att vi tar frågan på största allvar. Vi är för sänkta farter för att lindra bullerproblem. Vi vill att de bilar som körs i Stockholm ska vara dubbfria för att minska farliga partikelhalter. Vi vill, till skillnad från högeralliansen, tillstyrka att man ska pröva tyst asfalt även om det blir ökade kostnader för Stockholms kommun.

Därmed yrkar jag bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 210

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Precis som Björn Ljung konstaterade är den här motionen från 2005, och det testas ju ett antal olika sträckor med tyst asfalt även inom ramen för Stockholms stad. Den erfarenhet man har är att det är väldigt bullerdämpande under en period, men sedan avtar det. Därmed är det kanske inte så himla bra som man trodde från allra första början. Men jag tycker ändå att det finns anledning att fortsätta testa olika typer av asfalt, och det sker även en fantastisk teknikutveckling på detta område som på många andra områden inom material och miljö.

En sak som naturligtvis är viktig när man funderar på just beläggning på vägar och sådant är en kär fråga som vi har diskuterat och kommer att diskutera ännu fler gånger, och det är dubbdäcksanvändningen och dess slitage på vägarna. Om vi lyckas få till stånd ett förändrat beteende hos stockholmarna kommer det också förmodligen att innebära att slitaget på den tysta asfalten kanske inte sker så snabbt som det skulle göra annars.

Det är alltså en fråga som handlar om väldigt många olika saker. Det är driftskostnader och underhållskostnader, men det handlar också om att få fram ännu bättre

material för vägbyggande så att vi kan bli ännu duktigare på att testa och få fram tysta underlag för våra gator i Stockholm.

Att låsa fast sig vid just tyst asfalt så som den var 2005 känns inte korrekt, men det är naturligtvis otroligt viktigt att vi fortsätter att testa nya material när sådana kommer fram, och det gör också trafikkontoret väldigt mycket tillsammans med både VTI och Vägverket.

Med det, herr ordförande, vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

§ 33 Motion om vitalisering av den kommunala demokratin (utl. 2008:148)

Anförande nr 211

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Även om den här motionen inte är lika gammal som den föregående är den i alla fall nästan två år gammal.

Vår motion handlar om att vitalisera den kommunala demokratin. Demokratin ska vara dynamisk mellan valåren så att människor som berörs av beslut som fattas i kommunfullmäktige ska vara delaktiga i större utsträckning.

När högeralliansen vill sälja stadens verksamheter blir man orolig och fundersam. Jag ställer mig, i likhet med många invånare, frågan om vad den i framtiden innehållslösa politiska demokratin får för betydelse. Om stockholmarna inte kan påverka hur kommunens verksamheter ska bedrivas, finns det då anledning för dem att rösta vart fjärde år i allmänna val?

De senaste decennierna har högeralliansen nedmonterat, avvecklat och sålt ut stockholmarnas gemensamma egendomar som har byggts upp under decennier. Exempelen är många. Stadens energibolag har sålts ut till reapris, och man konstaterar nu med facit i hand att bolaget är nästan tio gånger mer värt nu än när man sålde det. Försäljningen av denna för stockholmarna viktiga infrastruktur har medfört många negativa konsekvenser. Elkunder i Stockholm är hänvisade till ett privat bolag som har monopol på det lokala nätet. Vad monopol på marknaden får för konsekvenser för stockholmarna är uppenbart. De är utlämnade till ett privat energibolags godtycke. Slutsatsen av denna dåliga affär är att stockholmarna är förlorare men Fortums toppchefer vinnare. De delar på miljardbonusar år efter år.

Stockholms hyreslägenheter som har reats och sålts till kraftigt nedsatta priser är ett annat exempel på något som kommunfullmäktige inte har rådighet över. Samtidigt har denna politik fått förödande effekter på integrationen. Allmännyttan är uttraderad i centrala och attraktiva delar av staden, medan den är dominerande i ytterstadsområdena. Detta har också lett till att människor som står i bostadskö för att få en hyreslägenhet får vänta mycket längre än vad fallet hade varit om man hade behållit dessa bostäder i kommunens ägo.

Avreglering, utförsäljning och avknoppning av skola, barnomsorg och äldreomsorg visar stora brister och svagheter. Det går inte en dag utan att vi bevittnar missförhållanden och skandaler inom dessa sektorer.

Ordförande, fullmäktige! Intentionen med vår gruppmotion är främst att skapa bredare uppgörelser och konsensus i stora och viktiga frågor, inte att komma med ett färdigt förslag. Men vi är helt övertygade om att en lite trögare beslutsprocess rörande stora politiska beslut skulle bidra till diskussion, analys och debatt bland stockholmarna. Demokratin ska vara levande och möjliggöra för stockholmarna att ständigt vara delaktiga i de politiska processerna.

Därmed yrkar jag bifall till vår gruppmotion.

Anförande nr 212

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige och Mehdi Oguzsoy! Jag tänkte till skillnad från Mehdi huvudsakligen tala om motionen. Jag tänkte huvudsakligen tala om förslagen om tilläggsdirektiv till Grundlagsutredningen och det som faktiskt behandlas i den här motionen.

Då måste vi först och främst konstatera att tidens tand har gnagt en del på såväl motionen som på svaret från februari respektive juni 2008, eftersom frågan om tilläggsdirektiv till Grundlagsutredningen minst sagt är aningen överspelad.

Med detta sagt måste man konstatera att både frågan om extraval och frågan om folkomröstningar båda två var uppe i Grundlagsutredningen med eller utan tilläggsdirektiv. Inte minst frågan om kommunala extraval är ju en oerhört viktig demokrati-fråga, och där finns det anledning att notera för fullmäktige att Grundlagsutredningen föreslår att en bestämmelse om kommunala extraval införs. För att extraval ska hållas krävs att två tredjedelar av ledamöterna i kommun- eller landstingsfullmäktige står bakom detta. Slut på citatet.

Låt mig i det här sammanhanget med anledning av Grundlagsutredningen få beskriva några andra väldigt viktiga förslag som den kom med, till exempel: Spärren för personval till riksdagen sänks till 5 procent. Samma spärrnivå kommer därmed att gälla för samtliga val. Ett särskilt kapitel om kommunerna införs i regeringsformen. I kapitlet finns bland annat bestämmelser om den kommunala självstyrelsen.

Det är ett oerhört viktigt demokratiförslag!

Grundlagsutredningen har alltså på flera punkter lagt fram skarpa och brett förankrade förslag för just motionens syfte, nämligen att vitalisera den kommunala demokratin. Det återstår bara för Ann-Margarethe Livh och Mehdi Oguzsoy med flera att bifalla dessa förslag och på alla sätt verka för att de blir av, för det skulle på ett mycket bättre sätt än motionen leda till en vitaliserad kommunal demokrati.

Anförande nr 213

M e h d i O g u z s o y (v): Som jag nämnde i mitt anförande har inte vi något färdigt förslag till hur man ska nå bredare uppgörelser kring helt oåterkalleliga beslut som tas i den här församlingen. Vi kan till exempel i dag bara drömma om att köpa tillbaka Fortum eller Birka Energi som staden avyttrade. Vi kan knappast ta tillbaka de tiotusentals lägenheter som sålts till kraftigt reducerat pris. Hade vi haft en bredare uppgörelse i den här församlingen är jag helt övertygad om att det hade varit fokus på andra viktiga frågor när det gäller till exempel bostäder än att rea ut och sälja allmännyttan som din högerallians står för.

Anförande nr 214

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Jag är inte säker på att du har alla stockholmare med dig när du talar för ett trögare beslutsfattande. Du vill införa fler trögheter i systemet. Du vill hindra att olika majoriteter får genomslag för sin politik. Det är väldigt mycket upp till väljarna att bedöma.

Vi kommer att få ett väldigt tydligt bevis för om väljarna är nöjda eller inte nöjda om ett år. Just nu finns en hel del som tyder på att stockholmarna i allt väsentligt är nöjda med det alliansen gör. Det är antagligen för att de är väl medvetna om alternativet, och alternativet skrämmer skiten ur dem, om jag får uttrycka mig så. De vill helt enkelt inte veta av något alternativ till det som finns och fungerar i dag.

Jag är därför inte säker på att stockholmarna vill ha så värst mycket trögare och mindre effektiva beslutsprocesser än vad vi har i dag.

Anförande nr 215

A r i a n e B u c q u e t P o u s e t t e (m): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle vilja säga att det som Mehdi och Ann-Margarethe har lyft fram, om att demokratin inte ska vara en angelägenhet för vart fjärde år när vi har val, det håller jag faktiskt med om. Jag tror att det är viktigt att vi inte slutar diskutera hur vi får en mer levande demokrati i Stockholm där möjligheterna till inflytande från stadens invånare ska förstärkas. Därför var det viktigt med den demokratiافتon vi hade i början av mars.

Jag tror att det är värt att fortsätta diskutera de förändringar som har påverkat den kommunala demokratin, allt från att människors politiska resurser ökar samtidigt som det finns en stor grupp politiskt passiva. Förtroendet för politiker och partier är lågt, och antalet partimedlemmar minskar.

Men trots att Mehdi och Ann-Margarethe Livh med flera har lyft fram en intressant och viktig fråga i sin motion anser jag inte att några tilläggsdirektiv till Grundlagsutredningen borde ha getts. En kvalificerad majoritet vid stora och oåterkalleliga beslut betyder för det första en semantisk oreda, och att det dessutom bör prövas om det ska krävas två val vid sådana beslut gör att allmänhetens förtroende för effektiviteten i det kommunala beslutsfattandet minskar.

Det Stockholm som jag lever och vill verka i är en stad som utgår från att varje invånare ska ha ett avgörande inflytande över det som rör deras egen vardag och att makten ska utgå från dem själva. Insyn, öppenhet och lättillgänglig samhällsinformation är grundläggande förutsättningar för att människor ska kunna utöva detta inflytande. Jag tror att vi politiker ska ha i åtanke det som Sten Nordin också har skrivit: att det är vi politiker som arbetar för att staden ska verka på stockholmarnas villkor i stället för att stockholmarna ska tvingas att anpassa sig till politikens villkor.

Jag skulle vilja avsluta med ett par ord av en fransk politiker som heter Edouard Herriot. Han dog 1957, och han har ett utmärkt sätt att beskriva demokratin: ”Demokratin är en ärbär och vacker kvinna, men för att hon ska förbli trogen måste man uppvakta henne varje dag.”

Med dessa ord vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 216

M e h d i O g u z s o y (v): Det var ett sympatiskt inlägg som Ariane gjorde. Men jag är helt övertygad om att om väljarna hade beretts möjligheten att till exempel ha

två val emellan när man i den här församlingen föreslog att man ska sälja till exempel Birka Energi så skulle de som vill att det ska ske i en bred uppgörelse inte straffas av väljarna. Jag undrar vilka väljare som i dag är nöjda med hur elmarknaden i Stockholm i dag fungerar.

Jag undrar också hur många bostäder som har sålts där man kanske inte på en gång ser effekterna av vad det innebär för dagens och morgondagens stockholmare som måste ha någonstans att bo. Det är inte ens ett nollsummespel när ni säljer ut samtidigt som ni inte bygger nya hyresrätter som är i motsvarighet.

Anförande nr 217

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): När man läser rubriken på den här vänstermotionen, Vitalisering av den kommunala demokratin, så låter det ju jättebra. Det är något som vi alla vill och som vi måste ta ansvar för allihop. Men det handlar också om det lilla. Det handlar om vårt ansvar som enskilda politiker att möta människor, att lyssna på människor och ha fysiska möten, möten på nätet, telefon och brev. Vi ska verkligen lyssna, och vi ska möta dem och vi ska värdera vad vi hör.

Ett utmärkt exempel tycker jag är det som har skett i Järvalyftet och Södervisionen där man har en dialog med medborgarna, inte bara är dem som är vana att komma till tals på våra möten i stadsdelsnämnder och så, utan där man frågar alla medborgare på olika sätt. Det är ett bra sätt att lyssna.

Det är också viktigt att man är tydlig innan valet med vad man vill. Därför var det roligt när Mehdi tog upp de här frågorna om omvandlingen till bostadsrätter och den försäljningen. Det är en fråga som vi har varit mycket tydliga med innan valet. Tror du att vi skulle ha blivit mer eniga om den frågan om vi hade haft ett val emellan?

En annan sak som vi var mycket tydliga med var också att vi ville återföra grundskolan till utbildningsnämnden. Det var också något som väljarna ville. Det här hade de att ta ställning till. Vi ville bevara Bromma flygplats. Hade ni kommit mer överens med oss om vi hade väntat ett val till emellan?

En kritik när man möter medborgare och försöker få fler att engagera sig är att det tar så himla lång tid innan det händer någonting. Allra helst gäller detta ungdomar. De tycker ju att det tar år i de beredningsprocesser som vi har nu. Att hålla på i fyra år mellan varje gång, när man ändå har gått ut första gången och talat om vad det faktiskt är man vill, det är inte rättvist mot medborgarna. Det är ändå så att de förslag som du har tagit upp här hade ni aldrig gillat. Utförsäljning av allmännyttan eller ej – hade det blivit bättre? På vilket sätt hade vi kunnat komma överens om det?

Vi har en tydlig linje. Ni har en tydlig linje. Väljarna har fått välja. De valde oss den här gången. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 218

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att man måste skilja mellan enorma stora projekt som till exempel Birka Energi och lokala projekt för

ungdomar. Det ena är en jätteprocess som medborgarna kanske ska ha större inflytande över och möjlighet att tänka till om flera gånger. Men om ungdomar lokalt vill göra något på fritidsgården måste det ske snabbt.

Jag tycker att det är väldigt fint att Ann-Katrin pratar om det lokala och det lilla, och därför tycker jag att det är så otroligt tråkigt att ni har dragit in så mycket från stadsdelsnämnderna där folk faktiskt kan delta i det lilla och ha lokalt inflytande. I linje med vad du säger, Ann-Katrin, borde ni faktiskt föra tillbaka både verksamheter och makt till stadsdelsnämnderna och framför allt se till att det finns öppna medborgarmöten och så vidare som jag vet har dragits in i flera stadsdelar.

Anförande nr 219

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det är viktigt att komma ihåg att de förändringar som vi har gjort gick vi också till val på. Det är någonting som väljarna har fått ta ställning till då. Det måste man respektera.

Det är klart att det är skillnad på små och stora frågor, men har man gått till val på en fråga, varför ska man då vänta? Är det för att ni hoppas att ni ska vinna nästa gång? Nu ska vi hoppas att det inte blir så igen, men om man byter majoritet vart fjärde år, vems beslut ska då gälla?

Anförande nr 220

M e h d i O g u z s o y (v): Ann-Katrin Åslund! Hur skulle stockholmarna kunna förlora på att eventuellt tänka två gånger? Hur har bostadsmarknaden i Stockholm gynnats av att allmännyttan säljs i en rasande fart? Hittills har över 10 000 lägenheter omvandlats till kraftigt reapris. Ökar integrationen? Nej! Ökar rörligheten i bostadskön? Nej! Hur kan du säga att stockholmarna har röstat på era politiska förslag och därför kan ni göra vad ni vill, utan att ni talar om för stockholmarna vad effekten av den politik som ni i dag genomför med era utförsäljningar är? Det är förödande för demokratin.

Anförande nr 221

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Du tycker att det är förödande för demokratin, men det är ju också en väldigt lustig inställning: Det är förödande för demokratin när det inte blev som du vill, fast vi vann.

Anförande nr 222

A b d o G o r i y a (s): För det första, Ann-Katrin: Hur lång tid tog det egentligen att ta kontakt med medborgarna i samband med det så kallade Järvalyftet? Nästan 1 ½ år tog det. Sedan började man ta kontakt med medborgarna.

För det andra är det helt riktigt det du säger. Ni har sagt före valet att ni vill ombilda, men det ni inte har sagt är att ni vill sälja till de billiga priser som har skett under årens lopp.

För det tredje: Vad är det ni har gjort med medborgarförslagen när det gäller SDN och ökad demokrati? Om en medborgare skulle vilja komma med ett förslag som inte har med SDN att göra får det förslaget över huvud taget inte beredas i förvaltningen.

Är detta ökad demokrati?

Anförande nr 223

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det sista du säger känner jag inte ens igen, så det kan jag inte svara på.

När det gäller ombildningarna har det skett värderingar, så det är väl inget konstigt i det? Du tycker att det är ett underpris, men det är ju för att ni inte vill sälja över huvud taget.

När det gäller Järvalyftet håller jag med om att man kunde ha varit lite snabbare i början, men när det väl genomfördes så genomfördes det på ett helt annat sätt. Då var det inte den som skrek högst som fick pengar.

Anförande nr 224

S t e f a n N i l s s o n (mp): Fullmäktige, åhörare! Jag ska börja med att säga att idén kan verka frestande vid ett första påseende. Visst skulle det ha varit skönt om vi hade haft två tredjedels majoritet i fullmäktige för att fatta beslut om försäljning av friluftsområden som vi i Miljöpartiet har varit så skeptiska till och omvandling av hyresrätter i innerstaden.

Men politikens villkor är sådana att olika majoriteter ger olika politiska beslut. Trots det jag nyss sade tror vi inte att det här inte skulle vitalisera demokratin. Det skulle innebära en alltför stor inskränkning. Problemet är också att det skulle vara nästan omöjligt att identifiera de frågor som skulle kräva två tredjedels majoritet. Det är verkligen en politisk fråga i sig.

Ett väldigt bra exempel på ett rejält bakslag på den här typen av regel finns i USA. Delstaten Kalifornien har en regel som innebär att det krävs två tredjedels majoritet för att höja skatten. Det här bestämde man över partigränserna för länge sedan, och det har nu blivit en väldigt viktig bidragande orsak till att staten är nära konkurs.

Vi tror alltså inte på det. Däremot tror vi på fler överenskommelser med breda politiska majoriteter, och här kommer det egentligen an på den politiska viljan hos alla partier i den här salen. En sådan fråga som är ganska uppenbar är väl stadsdelsnämndernas utformning och innehåll. Vi skulle välkomna en diskussion och en blocköverskridande överenskommelse om det som höll flera mandatperioder. Det skulle vara värt att titta på.

Avslutningsvis finns det ett sätt på vilket Stockholm på egen hand skulle kunna öka medborgarnas politiska inflytande, och det är folkomröstningar. Stockholm har på egen hand möjlighet att fatta ett majoritetsbeslut om att det ska hållas en beslutande folkomröstning om 5 procent av medborgarna begär det. På det viset skulle man kunna få en form av, inte vetorätt, men i alla fall en möjlighet för medborgarna att

ompröva beslut som man inte tycker är bra. Det är en sak som Stockholm på egen hand kan besluta om, och det är mycket möjligt att vi återkommer med en motion i det ärendet.

Anförande nr 225

M e h d i O g u z s o y (v): Det är viktigt att poängtera att vi inte har ett färdigt förslag om hur det här ska se ut i framtiden. Men vi är helt övertygade om att det behövs breda uppgörelser kring de viktiga frågor som det inte går att göra något åt efteråt. Det här med skatter är en helt annan sak. Om det nu krävs två tredjedelars majoritet kan olika politiska alternativ vid val erbjuda medborgarna höjda skatter, och sedan kan medborgarna ta ställning till det. Det går att ändra. Men det går inte att vrida klockan tillbaka när man har sålt till exempel de här fastigheterna som Stockholms kommun har ägt runt om i länet. Det går inte att göra något åt. Det är svårare att köpa tillbaka.

Det är alltså skillnad mellan beslut som går att göra något åt och beslut som inte går att göra något åt.

Anförande nr 226

S t e f a n N i l s s o n (mp): Problemet är fortfarande att identifiera de politiska områden som man ska reservera för den här typen av begränsning. Så nej, vi tror inte på det.

Anförande nr 227

Y v o n n e F e r n e l l - I n g e l s t r ö m (m): Stefan Nilsson talar om 5 procent för folkomröstningar i staden och att vi själva kan bestämma. Ja, i dag kan vi det. Grundlagsutredningen har föreslagit, även om beslutet ännu inte är fattat i riksdagen, att det ska vara 10 procent av de röstberättigade kommuninvånarna. Då kan man genomföra en folkomröstning.

Men jag vet inte riktigt om vi pratar om samma sak. Talar ni om beslutande folkomröstningar är jag absolut inte anhängare av det. Grundlagsutredningen föreslår också rådgivande folkomröstningar. Beslutande folkomröstningar är något man måste ta allvarligt på, tycker jag, för som medborgare måste man alltid kunna utkräva ett ansvar från dem som beslutar i frågan. Det ska inte bara vara så att det är ett beslut som fattas av en folkopinion i ett visst läge där man aldrig som medborgare kan utkräva ett ansvar. Det tycker jag är väldigt långt ifrån en vitalisering av demokratin.

Anförande nr 228

S t e f a n N i l s s o n (mp): Vi tycker olika där, helt klart. Vi tror på den här typen av medborgardemokrati, att medborgarna har möjlighet att lyfta upp en fråga på det här sättet. Det skulle inte hända särskilt ofta. Självklart kan kommunen själv säga, i form av kontrakt med medborgarna, att vi kommer att ha en beslutande omröstning om ni begär det, och resultatet måste följas. Det tror vi skulle vara ett bra inslag när det gäller att vitalisera demokratin.

Anförande nr 229

M a t t i a s E r i c s o n (v): Jag är väldigt glad över att vi har skrivit den här motionen, för det är en väldigt intressant demokratidiskussion som kommer upp här i kväll. Men jag tror att man måste lyfta upp den på ett principiellt plan som vi inte riktigt har diskuterat än, för vad jag menar att motionen egentligen handlar om och vad den egentligen gör är att lyfta upp en intressant och viktig men väldigt svår fråga, nämligen hur man ska värdera dagens väljare gentemot morgondagens. Vilka rättigheter har vi i dag att fatta helt oåterkalleliga beslut som morgondagens väljare inte kan påverka? Det är precis den typen av frågor man vill komma åt i den här motionen.

Det är klart att demokratin ska vara effektiv, men det kan också finnas poänger med att bygga in en tröghet i systemet, precis som någon sade när det gällde tillfälliga opinioner. Det kan finnas en idé att sådana inte ska kunna påverka så mycket och att man ska ha en viss tröghet i vissa typer av frågor. Det är naturligtvis jättesvårt att definiera exakt vilka frågor det ska vara, och det skulle naturligtvis behövas en väldigt bred överenskommelse om det och vi kanske aldrig skulle komma överens heller, men det är definitivt värt att diskutera det, och jag är glad att vi kan göra det härifrån.

Vissa frågor skulle det inte handla om. Precis som Ann-Margarethe sade tidigare handlar det ju inte om fritidsgårdar och den typ av saker som går att ändra, utan det handlar om riktigt stora beslut som är oåterkalleliga och som morgondagens väljare aldrig kommer att kunna ta tillbaka. Där behöver man fundera på vad man kan bygga in för att säkra deras rättigheter som medborgare i morgon.

Anförande nr 230

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Högeralliansen har sina ideologiska skyggglappar på och avvecklar de kommunala verksamheterna och inrättar ett kansli där man knoppar av, privatiserar och säljer ut med mera, och det är mot bakgrund av det som den här motionen har kommit till. Återigen har vi inga färdiga förslag om hur det här ska se ut, men vi är helt övertygade om att vissa konsekvenser av det som har sålts och reats ut hade kunnat undvikas.

Ett exempel: I fallet med Årsta förskolor som har knoppats av, förmodligen i strid med lagen, vad har det inneburit för människor som har drabbats vars barn går i de här förskolorna? Sten Nordin hävdar att konkurrens är bra, men i det här området finns inte några alternativ för föräldrarna att välja mellan. Vad har hänt? Jo, den som har knoppat av har kunnat lyfta ut över 4 miljoner i vinst. Vilka stockholmare går med på att detta är bra för stockholmarna, förutom de som tjänar pengar naturligtvis, i det här fallet förskolechefen som knoppade av.

I Skarpnäck där en friskola bedriver en så kallad fritidsverksamhet visar det sig att de inte har någon fritidsverksamhet. Det här är pengar som Stockholms skattebetalare har betalat för att de ska förvaltas väl.

Även i Rinkeby har tvivelaktiga företag bedrivit förskoleverksamhet.

Ni slår er för bröstet och menar att medborgarna har bestämt den här politiken som har presenterats för dem, och därmed är ni fria att fatta vilka beslut som helst. Men jag önskar ibland att man kunde ha något slags innehållsförteckning över de beslut som man fattar som drabbar stockholmarna på ett eller annat sätt. Under innevarande mandatperiod har man sålt över 10 000 allmännyttiga bostadslägenheter. Effekterna av de här försäljningarna kommer med en viss fördröjning. Man ser dem inte nu, utan man kommer att se det så småningom när låginkomsttagare, sjuka och hemlösa inte kommer att ha någonstans att bo utan trängs ut från den förlovade staden som är Moderaternas mått på en stad i världsklass.

Bifall till motionen!

Anförande nr 231

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Mehdi! Att jag begärde replik beror på att du räknade upp att det var så dåligt med fristående verksamheter över huvud taget. Du räknade då upp sådana som inte hade skött sig, och det är också sådana som vi har dragit in tillståndet för i utbildningsnämnden.

Det du ska komma ihåg är att de här fristående alternativen fanns redan på er tid när ni hade makten. Skillnaden är att vi ställer lika höga kvalitetskrav på de fristående som på de kommunala, så vi har dragit in tillstånden. Det gjorde aldrig ni.

Anförande nr 232

M e h d i O g u z s o y (v): Dessvärre är det svårt att göra någonting åt de långa avtal som ni, ibland tveksamt, skriver med de här privata utförarna och entreprenörerna.

Du säger att ni ställer höga krav på de privata entreprenörerna, till exempel inom skolan. Men det är inte bara i skolan som det har skett en hel del skandaler. Det finns äldreverksamhet i staden som har bedrivits av företag vars verksamhet är starkt kritiserad och ifrågasatt och vars verksamhet skattemässigt befinner sig på en annan planet för att man ska slippa betala skatt till exempel. Det är högst tvivelaktigt.

Anförande nr 233

Borgarrådet L a r s s o n (m): Det börjar närmast bli filosofiska diskussioner och demokratiska undertoner här som man möjligen skulle vilja analysera vad de egentligen är värda, men låt mig säga så här: Ibland kan man se att begreppet två tredjedels majoritet faktiskt behövs. Det händer ju, och det finns också när man ska ändra grundlag och sådant.

Men vet du, Mehdi, det finns faktiskt ett tillfälle till då två tredjedels majoritet behövs, och det är när man ska ombilda till bostadsrätt. Då är det närdemokrati på allvar, ska du veta, för då frågar man nämligen de enskilda hyresgästerna som bor i den aktuella fastigheten om de vill ombilda till bostadsrätt. Om två tredjedelar bestämmer sig för att ja, vi skulle vilja köpa det här huset, då går köpet igenom.

Snacka om närdemokrati med absolut majoritet! Sådant gillar vi!

Anförande nr 234

M e h d i O g u z s o y (v): Joakim Larsson! Ditt anförande imponerar inte på mig. När det gäller det exempel som du nyss tog upp: Ge alla stockholmare möjlighet att kunna vara med och besluta huruvida det är rätt att ni rear ut allmännyttan! Oftast säljer ni till 50 procent av det pris som råder på den fria marknaden.

Du hyllar dig själv genom att hänvisa till att en bostadsrättsförening som består av mellan kanske 20 och 100 medlemmar minsann har två tredjedels majoritet, och det är ett mått på er fantastiska demokrati. Men när dessa omvandlingsprocesser omgärdas av skandaler, missnöje, hot, fiffel et cetera – då ska du inte skryta om det, Joakim Larsson!

Anförande nr 235

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Jag är inte säker på att Mehdi Oguzsoy blir imponerad nu heller, vill jag bara säga som en liten antydan.

Vänsterpartiets tes här i kväll är, som vi alla har hört vid det här laget, att vitalisering uppnås med ökad tröghet. Det är en intressant tanke, tycker jag, att vitalare är detsamma som trögare. Vi vitaliserar genom att dra ned tempot. Vi vitaliserar genom att inte fatta beslut. Vi tror att detta ökar stockholmarnas förtroende för sina valda ombud.

Glädjande nog, som vi hörde nyss, vill Miljöpartiet avslå motionen. Socialdemokraterna ville för övrigt inte heller bifalla den, trots vad Abdo Goriya sade tidigare. Tre olika ståndpunkter även i denna fråga. Vi har en allians. Vad har ni? Jag bara frågar.

Om vi ser igenom en del retoriska dimridåer och återgår till själva motionen, ni minns, vill jag påpeka att en bred majoritet i Grundlagsutredningen har tagit upp grundlagsfrågan för kommunerna, just det som Vänsterpartiets motion säger sig vilja göra. Då är det så här – jag antydde det tidigare, och jag vill gärna utveckla det i viss detalj eftersom det är det som motionen säger sig vilja uppnå – att Grundlagsutredningen föreslår alltså att ett särskilt kapitel om kommunerna införs i regeringsformen, och då vill jag nämna att regeringsformen är en grundlag.

I kapitlet finns bland annat bestämmelser om den kommunala självstyrelsen, om en proportionalitetsbedömning vid lagstiftning som kan innebära en begränsning av självstyret. Vi som tycker att det är lite angeläget med kommunal självstyrelse, för det tycker vi nämligen på den här sidan, tycker ändå att det här förslaget är ett mycket önskvärt tydliggörande när det gäller vikten av kommunal självstyrelse.

Ni ville ha en tydligare kommunal grundlag. Ni får, om ni går med på Grundlagsutredningens förslag, ett ännu bättre grundlagsskydd för den kommunala självstyrelsen. Jag tycker fortfarande att det bästa ni kan göra här i kväll, bortom dimridåerna, är att gå med på Grundlagsutredningens förslag.

Jag yrkar återigen bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 236

M e h d i O g u z s o y (v): Först vill jag säga till Rolf Könberg att det inte är här vi beslutar om Grundlagsutredningens förslag. Det sker i en annan församling.

Du raljerar över att vårt mått på att vitalisera demokratin är att göra den trögare. Men om du vänder på det hela, Rolf Könberg, och tänker dig att vårt förslag går igenom där vi till exempel kräver två tredjedels majoritet när vi säljer allmännyttan, så får de som köar för en hyreslägenhet snabbare en hyresrätt i dag i Stockholm än med den politik du står för.

Anförande nr 237

R o l f K ö n b e r g (m): Nu måste jag nog anstränga mig mycket för att inte raljera. Låt mig säga att jag är glad över att Mehdi Oguzsoy fäste min uppmärksamhet på att grundlagsfrågorna hanteras i riksdagen.

Skälet till att jag uppehåller mig vid det här i kväll är att jag försöker ta er egen motion på större allvar än vad ni själva gör. Jag tror nämligen på det skrivna ordets makt. Det här är en motion, och den ska behandlas respektfullt. Den handlar om tilläggsdirektiv till Grundlagsutredningen, och jag har lagt ned lite krut här i kväll på vad Grundlagsutredningen faktiskt föreslår och som ni i grunden borde ha varit happy med att riksdagen senare, med eller utan er medverkan, kommer att fatta beslut om. Vi andra gillar nämligen det.

Anförande nr 238

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige och uthålliga åhörare! Det är alltid bekymmersamt att diskutera demokrati och demokratiska principer, tycker jag, med de flesta vänsterpartister, Mattias Ericson undantagen. Anledningen till det är att ni och många som protesterar mot mycket tycks ha uppfattningen att demokrati är det blott och bart endast när ni får som ni vill.

För min del är det en alltför snäv definition av demokrati. Det finns tillfällen då ni definitivt har haft rätt – det är ingen tvekan om det – men man måste se demokrati på ett något annorlunda sätt.

Demokrati är kanske också att hålla sig till lite mer sanning också när man står i en talarstol i Sveriges tredje största parlament. Ni talar ofta om bostadsrättspriserna, och jag vill återkomma till det igen. Vi har sålt fastigheter till hyresgästerna enligt den princip som Joakim Larsson så lysande beskrev här. Vi har sålt sådana fastigheter så dyrt man över huvud taget kan sälja en fastighet i denna stad. Det går inte att sälja dyrare. Det kallar ni för realisation. Det är klart, ni har inte riktigt följt den ekonomiska debatten, och ni förstår kanske inte riktigt vad prismekanismer är för något. Men det är okej. Man kan tycka som ni också.

Vad ni egentligen förespråkar när det gäller bostadsrättsomvandling, om ni förespråkar något över huvud taget, är att bryta mot den lag som vi gemensamt stiftade i riksdagen på 70-talet, lex Backström – nämligen den lag som gjorde att man inte fick tomställa ett hus och sedan sälja huset lägenhet för lägenhet som bostadsrätter. Men

det vill ni plötsligt göra nu, för ni säger att man ska sälja de här lägenheterna till marknadspris, vilket är fullständigt omöjligt när det finns en person som bor i lägenhet. Det är bara till den personen man kan sälja. Eller kanske ni vill göra på något annat sätt?

En av de minst demokratiska former som finns över huvud taget är stiftelsebildningar. Under den förra mandatperioden ville ni snabbt som tusan och dolt för alla genomföra en kraftfull stiftelsebildning som skulle lägga en våt hand över demokratin i denna stad när det gällde alla dessa frågor om fastigheter och kommunala fastighetsbolag. Det är odemokratiskt!

Anförande nr 239

M e h d i O g u z s o y (v): Jag tycker att det är sorgligt att Björn Ljung medvetet väljer att spåra ur från själva sakfrågan.

Återigen: Vi har inte något färdigt förslag om hur sådana här breda uppgörelser ska se ut för att människor ska kunna delta i de politiska beslutsprocesserna på ett mer effektivt sätt. Det som sker nu med de beslut som fattas som är oåterkalleliga är förödande för de flesta stockholmare. Det tycker vi fortfarande.

Anförande nr 240

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag är ledsen att jag i mitt inlägg var tvungen att tillrättalägga vissa felaktigheter som uppstår i debatten. Då kommer vi lite utanför ämnet. Jag ber om ursäkt för det, men det är viktigt.

Mehdi Oguzsoy! Än en gång vill jag säga att man gärna får tycka att saker och ting är fel – absolut – och man får agitera. Det är det som är demokrati. Men det är ändå väljarna som har sagt sitt, och när väljarna har sagt sitt måste man också någonstans acceptera det. Breda uppgörelser tycker jag att man ska eftersträva i stora och viktiga frågor, absolut, till exempel om man ska ändra grundläggande principer och spelregler som lagar och liknande.

Det är alldeles klart att det finns någonting i det ni säger, men att komma dragande med priserna på bostadsrätter, det har inte något med det här att göra ens.

Anförande nr 241

B a r r y A n d e r s s o n (s): Jag ber om ursäkt, herr ordförande, men jag måste ändå få ställa den här frågan. Den är rätt kort.

Björn Ljung talar om demokrati. När man vill sälja bostäder går man ut med det, men när de boende inte är intresserade försöker man ändå på alla sätt att få dem intresserade. Och när man inte får det svar man vill ha säljer man ut hela området. Är det också demokrati, Björn Ljung?

Anförande nr 242

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Tack, Barry Andersson, för att du tog den frågan också, för då får jag tillfälle att klargöra hur vi har arbetat i Stockholmshem under de här åren och hur vi arbetade i Familjebostäder på den tiden du, Barry, var med i sammanhangen och var vice ordförande.

Det har aldrig någonsin kommit över mina läppar och jag har absolut aldrig haft den föresatsen att erbjuda hyresgästerna att ombilda till bostadsrättsförening under hot. Aldrig någonsin, och jag kommer inte att göra det i fortsättningen heller.

Tack, Barry, för att jag fick säga det i kväll!

Anförande nr 243

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Man får lite lätt intrycket i den här debatten att när Vänstern inte riktigt får som de vill så är det inte riktigt full demokrati. Alla blir väl ibland lite irriterade över att man inte lyckas uppnå det stöd man skulle vilja, men vi har helt olika infallsvinklar i den här debatten på demokrati-begreppet och hur man får det bättre.

Jag tror att det är viktigt att alla medborgare får och kan ha en möjlighet att vara delaktiga i beslutsprocessen – om de vill. Man måste nämligen respektera att alla kanske inte vill och kanske inte i alla frågor. Det är kanske därför man många gånger tycker att det är ganska bra att några får uppdraget att under en viss tid försöka fundera lite djupare och mer kontinuerligt på en hel del frågor.

För att öka den här möjligheten tror jag att man kan använda ett antal olika sätt, till exempel e-tekniker eller hjälpmedel, för att bredda deltagandet och möjligheten, att sänka trösklarna vid sidan av de traditionella metoderna.

Jag måste också säga att jag tycker att demokrati även är möjligheten för medborgarna att själv bestämma direkt. Det kan vara via peng- och valfrihetssystem. Det kan vara mer pengar i plånboken som gör att man lättare kan vara med och välja. Ibland i debatten, framför allt från oppositionen, sätts något slags likhetstecken mellan hög nivå på demokrati och hög andel av beslut som faktiskt går via politiska församlingar. Jag ser det snarare tvärtom, alltså ju mer medborgarna själva kan få bestämma, desto större inslag har vi egentligen av deltagande i demokrati.

Det har redogjorts en hel del för de förändringar som Grundlagsutredningen föreslår, och jag tycker det är bra. Jag delar inte motionärens krav, för de passar inte riktigt. Flera, till exempel Miljöpartiet, har argumenterat väldigt bra för gränsdragningsproblemen för den här typen av frågor som motionären föreslår. Jag tycker också att de beslut man fattar ska man fatta utifrån all den kunskap man har med tanke på vad det blir för effekt nu och framåt och om det blir ett bra förslag. Att diskutera hur vi ska värdera kommande generationer och liknande är jättesvårt, men jag hoppas verkligen att alla försöker fatta beslut med det perspektivet och den kunskap man har.

Jag hoppas att vi kan fortsätta hålla demokratidebatten levande, för det behövs. Med det vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 244

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Naturligtvis är den här motionen lite överspelad efter vad som har hänt med Grundlagsutredningen. Men jag tycker ändå att det är bra att ha en debatt om demokrati här.

Det här är jättesvåra frågor, men att våga diskutera kvalificerad majoritet vid stora och oåterkalleliga beslut är inte fel. Jag vet att det är en komplex fråga, men när det gäller den frågan i kombination med hur man får en lokal demokrati levande säger jag samma sak som jag har sagt många gånger i den här salen: Ni pratar om det, Anders, men ni har ju faktiskt utarmat de organ som är ett medel för den lokala demokratin, nämligen stadsdelsnämnderna. Jag undrar hur du resonerar när du propagerar för den lokala demokratin samtidigt som du har tagit bort medlen för invånare att faktiskt vara med och besluta på lokal nivå. Varför har ni till exempel lagt ned de öppna medborgarmötena i många stadsdelsnämnder?

Anförande nr 245

A n d e r s B r o b e r g (kd): Det här tycker jag var ett bra exempel på att ni stirrar er blinda på de traditionella sätten att föra demokratiska samtal. Jag sade att vid sidan av det finns det ett antal andra sätt. Det viktigaste tycker jag är att man ökar informationen till alla så att så många som vill är medvetna om att beslut är på gång. Sedan måste man själv avgöra om man vill delta i beslutsprocessen eller inte. Jag tycker också att folk så mycket som möjligt ska kunna bestämma själva direkt hur de vill göra, till exempel genom valfrihet inom alla möjliga olika saker, så att man inte blir tvingad att gå till en politisk församling en viss tid vid ett visst tillfälle för att försöka påverka politiker att göra en viss sak. Vi ska använda alla de alternativ som finns så får att vi får ett bra deltagande, men om inte medborgarna vill är det inte så mycket man kan göra åt det.

Anförande nr 246

A r h e H a m e d n a c a (s): Det höjs lite röster här för att ta upp ordet demokrati och hjälpmedel. Demokrati är också att ta ansvar. Jag undrar bara om det är rätt demokrati att under ombildningstiden bara stödja de som vill köpa genom konstiga konsulter. Vem hjälper dem som inte vill köpa? Är det rätt demokrati? Hur går det till på stämmorna? Är det rätt demokrati?

Anförande nr 247

A n d e r s B r o b e r g (kd): Egentligen hör det här hemma i en bostadsdebatt. Den borde vi ha vid ett helt annat tillfälle. Vi har tagit den debatten en massa gånger, och jag antar att vi får återkomma i budgetdebatten.

Det är självklart så att om det finns möjlighet att friköpa en lägenhet så får de boende ha en debatt om det, och den ska ingen påverka. Men jag vill bara påpeka eller påminna er socialdemokrater om att ni väldigt länge var för ombildningar i ytterstaden, just för att ni ville få mer blandade upplåtelseformer. Sedan slog det slint.

Anförande nr 248

A b d o G o r i y a (s): Beträffande medborgarförslagen som inte har med SDN:s ansvar att göra säger Ann-Katrin Åslund att hon inte känner till det. Det är bara att gå tillbaka till 2007 års budget. Under avsnittet om SDN står det tydligt och klart att om ett medborgarförslag inte har med SDN:s områden att göra så ska det inte beredas. Det har ni tagit beslut om, och du, i egenskap av SDN-politiker tillika ordförande, borde veta detta mycket väl.

Det andra som jag ska ta upp, och det är bra att Barry Andersson har lyft upp den här frågan, är ett konkret exempel: När man visste att Hjulstaborna inte var intresserade av ombildning, vad gjorde man då? Man sålde hela beståndet. Det är den demokrati ni pratar om. Är detta demokratiskt?

Anförande nr 249

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Abdo, det är kul att tampas med dig igen! När det gäller det här med medborgarförslagen är det så att om stadsdelen inte äger frågan kan man inte bereda på flera sidor och så tar det extra tid innan det kommer till rätt instans. Har man däremot något som har med frågan att göra så kan man självklart skriva något om det och skicka det vidare, men man ska ju heller inte lura medborgare att tro att vi bestämmer om frågor som vi inte bestämmer om.

När det gäller Hjulstaborna bor de fortfarande i hyresrätt.

Jag vill snabbt säga, och jag säger inte vilket parti det är, att jag känner ett parti som en gång precis innan ett val gick ut och lovade att de skulle behålla en skola som vi alla hade varit eniga om att lägga ned. En vecka innan valet säger ett ganska stort och ganska rött parti att vi räddar skolan. Efter fyra månader var skolan nedlagd!

Anförande nr 250

A b d o G o r i y a (s): Det här är lite märkligt, Ann-Katrin. Först säger du att du inte känner till det. När jag tar upp det säger du att om det finns någon fråga som är angelägen så tar man upp den.

Det som står i er budget för 2007 som ni har fattat beslut om är tydligt och klart: Man får inte bereda frågan om den inte har med SDN:s ansvarsområde att göra. Så står det, och jag tycker att du ska debattera utifrån det ni har fattat beslut om och inte utifrån vad du tror just i dag.

Anförande nr 251

D i k r a n D i s o n (kd): Jag är väl medveten om att vi politiker är otroligt duktiga på att vända och vrida på saker och ting. Egentligen är det lite utanför ämnet, men jag ville kommentera det som Abdo Goriya sade om Hjulstaborna och Svenska bostäders bestånd där.

Där har de själva sagt, och det sade de väldigt tidigt i början av mandatperioden, att deras service inte var bra. De kom själva med förslaget om att sälja bostäderna, eftersom de såg att de inte hade kapacitet och möjlighet att ge bästa möjliga service.

Det var bara sakinformation.

Anförande nr 252

A b d o G o r i y a (s): Du anklagar mig för att vända och vrida. Det jag har tagit upp när det gäller medborgarförslagen står tydligt och klart i er budget som ni har fattat beslut om.

När det gäller det andra du tar upp, om Hjulstaborna, har jag i Hjulstaskolan träffat ca 50-60 medborgare som var mycket oroliga över att man inte har frågat dem över huvud taget om försäljning eller inte. De var upprörda över att politikerna inte har förankrat utförsäljningen hos dem de berör över huvud taget, så jag vet inte vad det är du pratar om.

Anförande nr 253

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! I och med Grundlagsutredningens förslag till beslut kan det, som Ann-Margarethe Livh nämnde, hända att den här motionen delvis spelat ut sin roll, men vi tycker fortfarande att det är viktigt att det måste finnas former för bredare uppgörelser när man fattar beslut som blir oåterkalleliga.

Min motion handlar bland annat om bostäder som säljs till reapris. Jag kan påminna den borgerliga alliansen om att era alliansbröder och systrar i Uppsala är av en helt annan uppfattning när det gäller allmännyttans utförsäljning. Där säger man att det är marknadspris som gäller, vilket har gjort att inte en enda lägenhet har omvandlats.

Man kan alltså välja. Ni kan inte gömma er bakom de här värderingsföretagen som oftast går ert ärende till mötes – att sälja. Om de som väljer att omvandla sina lägenheter inte får köpa till kraftigt reducerat pris, skulle de då beviljas banklån? Som privat köpare av en bostad – ett hus eller en bostadsrätt – måste du helt enkelt betala en viss procent av beloppet kontant. Mig veterligen måste inte de som omvandlar betala en del av den här summan kontant.

Det finns också bevis på att ni har reat ut tidigare och även i dag. Förra gången ni styrde staden sålde ni över 13 000 lägenheter. De som valde att omvandla gjorde ett klipp på nästan 3 miljarder inom bara några få år.

Med all rätt, ordförande, måste jag bemöta de argument som har framförts här.

Borgarrådet Joakim Larsson pratar om hur demokratiskt alla de här ombildningsprocesserna går till. Många på vår sida har nämnt Hjulsta, ett klassiskt exempel. Människorna som berördes av försäljningen gavs inte möjlighet att rösta huruvida de ville bli sålda till en privat aktör eller inte.

Er syn på demokrati lämnar mycket i övrigt att önska!

Anförande nr 254

Borgarrådet L a r s s o n (m): Herr ordförande! Det är lite krångligt, det här med demokrati. Jag ska möjligen inte upprepa precis det jag sade innan.

Låt mig hålla mig till de anklagelser som Mehdi gång efter annan tar upp om att vi rear och rear och rear. Då tar han ofta exemplet med Uppsala, så låt oss reda ut det en gång för alla: Vad är marknadspris, Mehdi, och vad är marknaden? Jo, det är köparen. Köparen köper om det är rätt marknadspris. Vad har hänt i Uppsala? Det finns inte en enda lägenhet som är såld i Uppsala, Mehdi. Därför finns det inget marknadspris. Lär dig någonting av detta! Det finns inte en enda lägenhet som har ombildats i Uppsala, därför att man inte har satt rätt pris.

Herr ordförande! Den här debatten måste kunna hållas någon annanstans än på en motion som handlar om vitalisering av demokratin. Vi får de här påpekandena gång efter annan från Mehdi Oguzsoy, och jag tycker inte det är riktigt.

Anförande nr 255

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Min motion handlar bland annat om utförsäljning av stadens verksamheter och egendomar, och i det ingår bostäder. Jag måste tyvärr diskutera det också.

Joakim Larsson försöker lära mig hur marknaden fungerar. För mig är marknad det som råder på den öppna och fria bostadsmarknaden där privatpersoner säljer och köper lägenheter. De bostäder som borgarna i den här församlingen väljer att sälja anser jag säljs till kraftigt reducerat pris – basta!

Anförande nr 256

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag delar ordförandens uppfattning och vad flera redan har sagt tidigare: Vi måste kunna diskutera priserna i bostadsrättsomvandlingen vid andra tillfällen, Mehdi Oguzsoy. Jag undrar om det finns någonting annat på din politiska agenda än just detta.

Bara för att ge dig ytterligare information: När det gäller de här lägenheterna som vi nu säljer till hyresgästerna, vad använder vi pengarna till, Mehdi Oguzsoy? Vet du att vi inte får använda dem till verksamhet i staden? De är låsta i bostadsföretagen, och vad gör vi med dem? Jo, vi använder dem till att rusta upp de dåliga hus som vi har i resten av vårt bestånd. Det går tillbaka till hyresgästerna – demokrati alltså!

Anförande nr 257

R o l f K ö n b e r g (m): Spänningen är olidlig, jag inser det. Mitt tredje och sista anförande är nog inte så vitalt. Det kanske till och med är trögt. Jag lever nämligen i tron att vi debatterar en motion som gäller Grundlagsutredningen. Det verkar inte alla hålla med mig om.

Mehdi Oguzsoy har nu sagt fyra gånger i fyra inlägg att Vänsterpartiet inte har något färdigt förslag och tagit det till intäkt för att tala om lite grann vad som helst, som alla har hört. Det är bara det att han har mer fel än vanligt när han säger så. Ni har visst ett

förslag i er motion som några andra av oss har försökt debattera. I er motion föreslog ni att kommunstyrelsen skulle verka för att Grundlagsutredningen skulle få vissa tilläggsdirektiv. Ni minns?

Min fråga blir då: På vilket annat fullmäktigemöte hade ni tänkt debattera grundlagsförslaget i er egen motion? Det vore trevligt att någon gång få höra vad Vänsterpartiet tycker om Grundlagsutredningens förslag, särskilt som ni gillar trögare regler, och det trögaste som finns är som alla vet grundlagarna. De är riktigt tröga att ändra på.

Jag kan dock sammanfattningsvis säga, herr ordförande, att det folkliga kravet på tröghet är just nu minimalt i den här salen, så jag föreslår att vi skärper oss allihop, beslutar enligt kommunstyrelsens förslag och går hem!

Anförande nr 258

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Rolf Könberg missar sällan en chans att raljera över de anföranden som görs i den här församlingen i stället för att debattera det vi hittills har debatterat.

Jag har förvisso sagt att det inte finns något färdigt förslag, men jag tycker fortfarande att frågan är nog så viktig att diskutera: Ska vi lättvindigt fatta beslut i den här församlingen som blir oåterkalleliga, även för ett framtida majoritetsskifte i Stockholm? Det tycker inte vi, men det tycker uppenbarligen du, Rolf Könberg.

Anförande nr 259

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Jag vill gärna ha feedback från Mehdi Oguzsoy vilka chanser jag har missat att raljera över de här förslagen, för då ska jag genast skärpa mig på den punkten.

Vad jag konkret menar är att det vore bra om vi kunde debattera motionen när vi debatterar motionen, och när det inte riktigt framgick i debatten tog jag mig friheten att påpeka detta, vilket de flesta förstod, och jag tror inte att jag var mer raljant än vanligt.